



Myndigheten för
totalförsvarsanalys

Uppföljning av totalförsvarsbeslutets genomförande 2025

– delredovisning 4 av regeringsuppdraget om utvärdering av
totalförsvarsbeslutet

Myndigheten för totalförsvarsanalys
Uppföljning av totalförsvarsbeslutets genomförande 2025
Diarienummer: 2025–35
Datum: 2026-05-18
Serie: Rapport 2026:4
Format: Endast digitalt

Rapporten finns publicerad på www.mtf.se

Innehåll

Sammanfattning	3
1. Inledning	8
1.1 Regeringens uppdrag till MTFA	8
1.2 Bakgrund	9
1.3 Syfte	12
1.4 Metod och genomförande	12
1.5 Avgränsningar	15
1.6 Läsanvisning	15
2. Inriktningsbeslutet för militärt försvar	16
2.1 Gemensam inriktning	16
2.2 Försvarsmaktens krigsorganisation	22
2.3 Operationsplanering	28
2.4 Personalförsörjning	29
2.5 Materielförsörjning av det militära försvaret	32
2.6 Infrastrukturförsörjningen	41
2.7 Forskning, utveckling, försvarsinnovation och digitalisering inom försvarsområdet	45
2.8 Försvarsmaktens behov av stöd	49
3. Inriktningsbeslutet för civilt försvar	50
3.1 Inledning	50
3.2 Genomförande av övergripande styrningar	51
3.3 Genomförande av särskilt prioriterade styrningar	53
4. Inriktningsbeslutet för totalförsvaret	59
4.1 Säkerhetspolitiska utgångspunkter	59
4.2 Sveriges arbete med avskräckning och försvar	64
4.3 Geografiska perspektiv och transportperspektiv	70
4.4 Uthållighet och förmåga till omställning	73

4.5	Totalförsvaret är en angelägenhet för hela samhället	76
4.6	Gemensamt uppdrag till Försvarsmakten och Myndigheten för civilt försvar	79
5.	Samlade iakttagelser och slutsatser	83
5.1	Inledning	83
5.2	Militärt försvar	83
5.3	Civilt försvar	86
5.4	Förslag för utvecklad uppföljningsinformation	91
	Källförteckning	93
	Tidigare redovisningar inom regeringsuppdraget Utvärdering av totalförsvarsbeslutet	98

Sammanfattning

Myndigheten för totalförsvarsanalys, MTFA, har regeringens uppdrag att följa upp och utvärdera genomförandet av totalförsvarsbeslutet (i rapporten benämnt försvarsbeslutet) för perioden 2025–2030. Delredovisningar ska ske löpande fram till slutredovisningen 2031. I denna fjärde delredovisning följer vi upp myndigheternas genomförande av försvarsbeslutet under 2025. Vi undersöker även i vilken utsträckning nuvarande krav på återrapportering är ändamålsenliga för att följa upp genomförandet av försvarsbeslutet.

Försvarsbeslutet innehåller enligt MTFA cirka 600 *ställningstaganden* om hur totalförsvaret ska utvecklas under försvarsbeslutsperioden. Regeringen omsätter genom olika beslut dessa ställningstaganden till *styrningar*, genom att ställa olika krav på myndigheterna att genomföra delar av försvarsbeslutet. Myndigheterna i sin tur omsätter styrningarna till *verksamhet* inom sina ansvarsområden.

I denna rapport följer MTFA upp myndigheternas genomförande under 2025 av styrningarna i de tre inriktningsbeslut som följde efter riksdagens försvarsbeslut – ett för det militära försvaret, ett för det civila försvaret och ett för totalförsvaret. Inriktningsbesluten är centrala för genomförandet av försvarsbeslutet och innehåller tillsammans över hundra styrningar.

Uppföljningen bygger på myndigheternas årsredovisningar samt beredskapsmyndigheternas särskilda redovisningar för civilt försvar.

Enligt uppdraget ska en heltäckande bild eftersträvas i det uppföljande arbetet. Ansatsen att följa upp myndigheternas genomförande av försvarsbeslutet utifrån de tre inriktningsbesluten ger enligt MTFA en bred, om än inte fullständig, bild av genomförandet under 2025.

Andra redovisningar som kan bidra med information om myndigheternas genomförande av försvarsbeslutet kommer efterhand att identifieras och ingå som underlag i det fortsatta arbetet med uppföljning.

Militärt försvar

I de gemensamma delarna som riktar sig till samtliga myndigheter i det militära försvaret, visar vår uppföljning att de under 2025 varit aktiva i att bidra till att öka Försvarsmaktens operativa förmåga. I de delar som handlar om att utveckla effektiva och ändamålsenliga arbetssätt, visar uppföljningen att myndigheterna vidtagit ett stort antal åtgärder.

I fråga om att försvarsmyndigheterna ska bidra till målet för det militära försvaret, går det inte att följa upp hur måluppfyllnaden förändrats under 2025. Däremot går det att i redovisningarna hitta flera exempel, såsom ökad personell uppfyllnad i krigsförbanden och stora leveranser av materiel till Försvarsmakten, som talar för att flera militära förmågor stärkts under året.

I de delar som rör Försvarsmaktens krigsorganisation, visar MTFA:s uppföljning att Försvarsmakten under 2025 lagt grunden för ett nytt beredskapssystem. Myndigheten har även utvecklat redovisningen av krigsförbanden, med mer information och en tydligare koppling till de begrepp och element som används i Natos förmågeplaneringsprocess. I de delar som rör utveckling av ett ändamålsenligt förbandsomsättningssystem, innehåller redovisningarna inte tillräckligt med information för att bedöma utvecklingen under 2025.

Inom området personalförsörjning har tydliga steg tagits mot att kunna nå de ställda kraven under försvarsbeslutsperioden. Det gäller ökningen av antalet individer som genomgår grundutbildning med värnplikt, liksom antalet studerande på de olika officersutbildningarna på grundläggande nivå. Ungefär tre gånger så många värnpliktiga repetitionsutbildades under 2025 som året före. Uppföljningen visar också att flera av myndigheterna vidtagit åtgärder för att behålla och öka andelen kvinnor, men att ökningen under året totalt sett var liten, en procentenhet.

Inom materielförsörjningen visar vår uppföljning att myndigheterna tagit steg i avsikt att göra processen mer effektiv och att tydligare uppmärksamma jämställdhetsaspekter. Exempel på detta är ett nytt regelverk för materieldata, en förtydligad ansvarsfördelning och en utvecklad kroppsmåttmätning för personlig utrusning. Leveranser av JAS 39 Gripen E, Patriot och Archer under året har inneburit betydande förstärkningar för krigsorganisationen. Uppföljningen visar även att flera utmaningar kvarstår, bland annat kopplat till den växande efterfrågan på materiel.

Inom infrastrukturförsörjning pekar uppföljningen på att Försvarsmakten, FMV och Fortifikationsverket har tagit flera steg för att skapa effektivare

processer i och mellan myndigheterna. Myndigheterna har även tagit arbetet med Nato Security Investment Programme (NSIP) vidare genom både interna och myndighetsöverskridande aktiviteter. När det gäller Försvarsmaktens arbete för en sammanhållen långsiktig planering av infrastruktur, kan vi konstatera att myndigheten lyfter risker som kan påverka i vilken omfattning styrningarna kan omsättas under försvarsbeslutsperioden.

I de delar som rör forskning, främjande av försvarsinnovation och nyttjande av ny teknik, visar uppföljningen att myndigheterna inom det militära försvaret under året ökat omfattningen av aktiviteter och att dessa även engagerar flera typer av aktörer än tidigare. Utifrån redovisningarna går det dock inte att dra några slutsatser om hur utvecklingstakten eller kravställningsarbetet har förändrats.

Genom beredskapsmyndigheternas deltagande i Försvarsmaktens operativa planering, samt genom det arbete som gjorts under 2025 med planeringen för världlandsstöd i en Natokontext, har Försvarsmaktens förutsättningar för att förmedla sina behov till andra myndigheter förbättrats.

I uppföljningen av inriktningsbeslutet för *militärt* försvar bedömer vi att tillgången till uppföljningsinformation i myndigheternas årsredovisningar är *god* för två femtedelar av styrningarna, *begränsad* för två femtedelar och *otillräcklig* för en femtedel. Årsredovisningarna är därför inte tillräckliga som underlag för att göra en uppföljning av genomförandet, men innehållet ger ändå en bild av myndigheternas aktiviteter under året för att omhänderta styrningarna.

Civilt försvar

MTFA konstaterar att beredskapsmyndigheterna för 2025 redovisar en stor mängd konkreta, genomförda åtgärder som ska leda till stärkt förmåga i det civila försvaret. Samtidigt anger många myndigheter att utvecklingsbehoven ännu är omfattande och att mycket arbete återstår. Vi noterar att många myndigheter i sina redovisningar är öppna med vad de har för kvarstående utmaningar och hinder för att utveckla sin del i det civila försvaret. Denna öppenhet, bedömer vi, talar för att den bild av genomförandet av försvarsbeslutet som framträder på aggregerad nivå är rättvisande.

I den särskilda redovisningen ska myndigheterna uppge hur deras huvudsakliga åtgärder under 2025 bidragit till att uppnå målet för det civila försvaret. Vissa redovisar vilket delmål som träffas av en åtgärd, andra även hur den bidrar till att uppnå målet. Vi kan konstatera att inte någon myndighet bedömer *hur mycket* åtgärden bidragit till att nå målet.

I inriktningsbeslutet för civilt försvar anges att beredskapsmyndigheternas arbete med planering och förberedelse inför höjd beredskap ska genomföras i syfte att stärka förmågan och öka takten i utvecklingen av det civila försvaret. För att hjälpa myndigheterna att inrikta verksamheten anges sju specifika uppgifter som regeringen anser att myndigheterna särskilt ska arbeta med under perioden. MTFA bedömer att aktiviteten hos beredskapsmyndigheterna har varit hög i genomförandet av fyra av dessa under 2025. För ytterligare en ser MTFA en viss aktivitet hos myndigheterna. Däremot är det utifrån redovisningarna oklart om, och hur, myndigheterna arbetat med styrningarna om att ”tillvarata möjligheter som följer av Natos civila förmågekrav och resiliensmålsättningar” och att ”bidra till den planeringsprocess för förmågeutveckling som Myndigheten för civilt försvar håller samman”.

Sammantaget, för alla styrningar i inriktningsbesluten som träffar beredskapsmyndigheterna, bedömer MTFA att uppföljningsinformationen är *begränsad* för tre fjärdedelar av styrningarna, och för en fjärdedel *otillräcklig*. Inte i något fall har den bedömts vara *god*. Beredskapsmyndigheternas årsredovisningar och särskilda redovisningar för civilt försvar ger i sig ofta mycket information om deras verksamhet inom civilt försvar. Den görs dock inte utifrån inriktningsbesluten, eftersom något sådant återrapporteringskrav inte finns. Detta försvårar en uppföljning av genomförandet av styrningarna i inriktningsbesluten. Det är ett skäl till att informationen inte för någon styrning bedömts vara god, och för drygt en fjärdedel otillräcklig. Ett annat skäl är att när beredskapsmyndigheterna är så många som 67, kommer det att variera kraftigt hur tydligt de redovisar så länge detaljerade krav på återrapportering saknas.

Avslutningsvis framträder några hinder och utmaningar i utvecklingen av det civila försvaret. Ett sådant handlar om roller och mandat, där en länsstyrelse efterfrågar ökad tydlighet i fördelningen av ansvar mellan länsstyrelsen och sektorsmyndigheterna och en annan lyfter behovet att förtydliga fördelning av ansvar för samverkan mellan regional respektive högre regional nivå. MTFA har i tidigare analyser av den nya strukturen för civilt försvar och samhällets krisberedskap pekat på ännu olösta otydligheter. Ett annat hinder som nämns är att rekrytera och behålla personal. Ytterligare ett hinder som nämns för utveckling är dyra investeringar för till exempel fysiskt skydd och bevakning, alternativa ledningsplatser, säkra system för att kommunicera, samt ny- eller ombyggnation av infrastruktur.

Förslag för utvecklad uppföljningsinformation

De tre inriktningsbesluten är centrala för genomförandet av försvarsbeslutet men innehåller få återrappporteringskrav. Utifrån den uppföljning MTFA gjort bedömer vi att tillgången till uppföljningsinformation i försvarsmyndigheternas årsredovisningar är *begränsad* eller *otillräcklig* för totalt 70 procent av styrningarna i inriktningsbesluten som träffar dem. För beredskapsmyndigheterna bedömer vi att tillgången till uppföljningsinformation i deras årsredovisningar och särskilda redovisningar är *begränsad* eller *otillräcklig* för samtliga styrningar som träffar dem. Skillnaden avspeglar främst det faktum att en större andel av styrningarna som träffar det militära försvaret är mer konkreta, vilket i sin tur underlättar uppföljningen.

Den sammantagna tillgången till information i myndigheternas redovisningar är inte tillräcklig för att bedöma i vilken utsträckning de tre inriktningsbesluten i sin helhet fått genomslag i myndigheternas verksamhet. Ett sätt att underlätta uppföljningen av försvarsbeslutet är att förändra och utvidga kraven på återrappportering för styrningarna i inriktningsbesluten. Förbättrade förutsättningar för uppföljning måste dock vägas mot den ökade rapporteringsbörda för myndigheterna som detta skulle innebära.

I uppföljningen av 2025 års genomförande har MTFA identifierat några *grupper* av styrningar där vi bedömer att utvidgade återrappporteringskrav kan ge en stor positiv effekt på förutsättningarna för uppföljning. Detta genom att öka tillgången på uppföljningsinformation inom områden där vi idag bedömer att tillgången till information sammantaget är begränsad eller otillräcklig.

- I inriktningsbeslutet för det militära försvaret finns två sådana grupper. Den första är styrningarna under rubriken *Materielförsörjning av det militära försvaret* och den andra är styrningarna under rubriken *Forskning, utveckling, försvarsinnovation och digitalisering inom försvarsområdet*. (Se avsnitt 2.5 och 2.7.)
- I inriktningsbeslutet för det civila försvaret handlar det om de *sju strecksatser* som regeringen angivit att beredskapsmyndigheterna särskilt ska arbeta med. (Se avsnitt 3.3.)
- I inriktningsbeslutet för totalförsvaret finns två sådana grupper. Den första är styrningarna under rubriken *Uthållighet och förmåga till omställning* och den andra är styrningarna under rubriken *Totalförsvaret är en angelägenhet för hela samhället*. (Se avsnitt 4.4 och 4.5.)

1. Inledning

Myndigheten för totalförsvarsanalys (MTFA) fick i regleringsbrevet för 2025 i uppdrag att följa upp och utvärdera genomförandet av totalförsvarsbeslutet för perioden 2025–2030 (hädanefter kallat försvarsbeslutet).¹ I denna rapport redovisar MTFA en uppföljning av myndigheternas genomförande av försvarsbeslutet under 2025.

1.1 Regeringens uppdrag till MTFA

Myndigheten ska följa upp och utvärdera genomförandet av totalförsvarsbeslutet för 2025–2030. I detta ingår, i ett första steg, att redogöra för hur relevanta myndigheter arbetar med styrning, uppföljning och återrapporering för att möjliggöra genomförande av de regeringsuppdrag som följer av Försvarsbeslutet 2024, t.ex. genom operativa planer och mål. Myndigheten ska också redovisa eventuella förbättringsmöjligheter som identifieras i analysen.

Som ett andra steg ska myndigheten analysera och bedöma genomförandet av beslutet hos myndigheter samt andra aktörer som myndigheten anser vara relevanta. I det uppföljande arbetet ska en heltäckande bild av totalförsvarsbeslutets genomförande eftersträvas. I de fall data och återrapporeringar saknas för att kunna genomföra uppföljningar, ska myndigheten uppmärksamma detta. Utvärderingarna ska beröra både det militära och det civila försvaret, liksom totalförsvaret som helhet. Första delen av uppdraget ska redovisas till Regeringskansliet (Försvarsdepartementet) senast den 14 november 2025 och den andra delen av uppdraget ska redovisas vid lämpliga tidpunkter i dialog med Regeringskansliet (Försvarsdepartementet). Uppdraget ska slutredovisas senast den 15 juni 2031.

Regleringsbrev för budgetåret 2025 avseende Myndigheten för totalförsvarsanalys

MTFA har i tidigare rapporter redovisat det första steget i uppdraget² samt gett rekommendationer för den ekonomiska styrningen av det civila försvaret.³ I den del av uppdraget som rör uppföljning av myndigheternas genomförande av försvarsbeslutet har MTFA i en tidigare delredovisning,

¹ Försvarsdepartementet, *Regleringsbrev för budgetåret 2025 avseende Myndigheten för totalförsvarsanalys*, regeringsbeslut I:2 2024-12-19.

² MTFA, *Myndigheternas processer för styrning, uppföljning och återrapporering*, 2025-10-14.

³ MTFA, *Rekommendationer för effektiv ekonomisk styrning av civilt försvar*, 2026-05-07.

Försvarsbeslutets anatomi, redogjort för förutsättningarna för att följa upp försvarsbeslutet.⁴

Denna rapport är den första i kategorin breda uppföljningar som MTFA avser att göra under försvarsbeslutsperioden för att bidra till en heltäckande bild av genomförandet. Rapporten behandlar även den del av uppdraget som handlar om eventuella brister på information för att kunna följa upp genomförandet.

1.2 Bakgrund

I *Försvarsbeslutets anatomi* beskrev MTFA förutsättningarna för att följa upp genomförandet av försvarsbeslutet. Försvarsbeslutet innehåller cirka 600 *ställningstaganden* om hur totalförsvaret ska utvecklas under försvarsbeslutsperioden. Regeringen omsätter genom olika beslut dessa ställningstaganden till *styrningar*, genom att ställa olika krav på myndigheterna att genomföra delar av försvarsbeslutet.⁵ Myndigheterna i sin tur omsätter styrningarna till *verksamhet* inom sina ansvarsområden.

Såväl ställningstaganden som styrningar är av olika karaktär. I *Försvarsbeslutets anatomi* delade MTFA in ställningstagandena i försvarsbeslutet i tre typer:

- ställningstaganden om *tillstånd* som ska uppnås inom totalförsvaret
- ställningstaganden om *förändringar* som ska ske inom totalförsvaret
- ställningstaganden om *bänsynstaganden* som ska präglar arbetet.

På motsvarande sätt kan styrningarna delas upp i tre olika typer:

- krav på att bidra till att *uppnå ett visst tillstånd* inom totalförsvaret
- krav på att genomföra eller bidra till *vissa förändringar* inom totalförsvaret
- krav på att göra *vissa bänsynstaganden* i arbetet med totalförsvaret.

MTFA bedömde i promemorian att regeringen fram till och med den 1 december 2025 beslutat om cirka 270 styrningar som träffade 330 ställningstaganden.⁶ Detta innebär att 55 procent av ställningstagandena i försvarsbeslutet var helt eller delvis omsatta i styrningar, efter det första knappa året av försvarsbeslutsperioden. För ställningstaganden som

⁴ MTFA, *Försvarsbeslutets anatomi*, 2026-02-17.

⁵ Vi valt att kalla detta *styrningar*. Vi introducerar och beskriver begreppet närmare i *Försvarsbeslutets anatomi*.

⁶ MTFA, *Försvarsbeslutets anatomi*, 2026-02-17, s. 24 och 37.

förekommer i förslags- eller bedömningsrutor i försvarsbeslutet, var 79 procent omsatta i styrningar.

Styrningarna sker framför allt på två sätt – antingen genom uppdrag eller återrapporteringskrav riktade till enskilda myndigheter, eller samlat genom de tre inriktningsbeslut som regeringen fattade kort efter det att riksdagen godkänt försvarsbeslutet. Dessa är centrala för genomförandet av försvarsbeslutet och innehåller sammantaget cirka 130 av de cirka 270 styrningar som regeringen beslutat om fram till den 1 december 2025. När vi redovisar styrningarna i denna rapport, behandlar vi i vissa fall närliggande styrningar gemensamt. Ytterligare ett antal styrningar, faller bort på grund av de avgränsningar som följer av MTFA:s instruktion. I vårt fortsatta arbete med uppdraget kommer även andra styrningar än de som ingår i inriktningsbesluten att följas upp.

De tre inriktningsbesluten beskrivs kort nedan.

- Gemensamma förutsättningar för utvecklingen av totalförsvaret 2025–2030⁷

Styrningarna i detta inriktningsbeslut vänder sig i de allra flesta fall till alla myndigheter i det militära försvaret och till alla beredskapsmyndigheter i det civila försvaret. I inriktningsbeslutet ingår även ett uppdrag till Försvarmakten och Myndigheten för civilt försvar om att fortsatt främja och utveckla en samordnad planering inom totalförsvaret. Detta inriktningsbeslut skiljer sig från de två andra, på så sätt att det till stor del handlar om krav på myndigheterna att i sin verksamhet ta hänsyn till de planeringsförutsättningar som anges, snarare än att uttrycka krav på vissa förändringar eller att uppnå prestationskrav och mål.

Med undantag för det gemensamma uppdraget till Försvarmakten och Myndigheten för civilt försvar, innehåller inriktningsbeslutet inte några uttalade krav på återrapportering.

⁷ Försvarsdepartementet, *Gemensamma förutsättningar för utvecklingen av totalförsvaret 2025–2030*, regeringsbeslut I:16 2024-12-19.

- Inriktningsbeslutet för det militära försvaret 2025–2030⁸

Styrningarna i detta inriktningsbeslut vänder sig i några fall till de sju myndigheterna inom det militära försvaret.⁹ I ett antal fall specificeras det i beslutet vilken eller vilka myndigheter som träffas av en styrning. I en tredje grupp av fall specificeras det inte vilken eller vilka myndigheter som träffas, utan det får utläsas av avsnitsrubriker och sammanhang i texten.

Inriktningsbeslutet innehåller ett fåtal fall av krav på återrapportering. Det rör dels en styrning som träffar samtliga myndigheter inom det militära försvaret, dels krav på Försvarsmakten om utformningen av och innehållet i två redovisningar.

- Inriktningsbeslutet för det civila försvaret 2025–2030¹⁰

Styrningarna i detta inriktningsbeslut vänder sig genomgående till samtliga beredskapsmyndigheter. Vid ingången av 2025 var antalet beredskapsmyndigheter 61 stycken och vid utgången av året 67 stycken.

I inriktningsbeslutet finns krav på beredskapsmyndigheterna att årligen lämna en särskild redovisning för civilt försvar. Den ska innehålla huvudsakliga åtgärder för att höja det civila försvarets förmåga, fördelning av anvisade medel för civilt försvar över verksamheten och hur vidtagna åtgärder har bidragit till att nå målet för det civila försvaret.

Enligt uppdraget till MTFA ska en heltäckande bild eftersträvas i det uppföljande arbetet. Vi bedömer att de tre inriktningsbesluten är så breda och innehåller så många styrningar att de utgör en god grund för en första bred uppföljning av försvarsbeslutet, även om den inte blir fullständig.

MTFA kommer under uppdragets gång att följa upp genomförandet även utifrån andra utgångspunkter – och därmed uppsättningar av styrningar – än innehållet i inriktningsbesluten.

⁸ Förvarsdepartementet, *Inriktning för det militära försvaret 2025–2030*, regeringsbeslut I:16 2024-12-19.

⁹ Försvarsmakten, FMV, Plikt- och provningsverk, FOI, FRA, Förvarshögskolan och Fortifikationsverket.

¹⁰ Förvarsdepartementet, *Inriktning för det civila försvaret 2025–2030*, regeringsbeslut I:14, 2024-12-19.

1.3 Syfte

Huvudsyftet med denna rapport är att följa upp myndigheternas genomförande av försvarsbeslutet under 2025, utifrån styrningarna i de tre inriktningsbesluten.

Ett delsyfte är att undersöka i vilken utsträckning det går att följa upp genomförandet av försvarsbeslutet utifrån myndigheternas årsredovisningar och de ovan nämnda särskilda redovisningar som följer av inriktningsbesluten. Till denna del av arbetet hör även frågan om återrapporteringskrav i relation till inriktningsbesluten.

1.4 Metod och genomförande

Denna uppföljning omfattar myndigheternas aktiviteter och prestationer under 2025 som vi bedömer kan kopplas till genomförandet av försvarsbeslutet. Med aktiviteter menar vi myndigheternas verksamhet och åtgärder. Med prestationer menar vi det som kommer andra aktörer till godo utanför den egna myndigheten som ett resultat av aktiviteterna. Informationen till uppföljningen har vi hämtat i myndigheternas årsredovisningar och beredskapsmyndigheternas särskilda redovisningar för civilt försvar. I enstaka fall har vi kompletterat uppföljningen med information ur andra redovisningar. Uppföljningen bygger därmed i sin helhet på en dokumentstudie.

I ett första steg har vi samlat in information för varje enskild myndighet. I myndighetens redovisning, eller redovisningar, har vi identifierat information om de aktiviteter och prestationer under 2025 som vi kan knyta till en eller flera styrningar i inriktningsbesluten.

Vid identifieringen av information har vi sökt efter nyckelord ur styrningarna. Det har gjorts för alla myndigheter som träffas av inriktningsbesluten. Vi har delat in informationen som vi fått fram i tre kategorier. I de fall där en myndighet direkt hänvisat till en styrning ur inriktningsbesluten har detta noterats som en kategori. Sådana hänvisningar menar vi är ett tydligt uttryck för att myndigheten uppmärksammat styrningen och även en indikation på att den bör ha påverkat dess arbete under 2025. I andra fall har vi kategoriserat den tillgängliga informationen som angränsande till styrningen, eller indirekt. En tredje kategori som vi noterat är om redovisningen inte innehåller någon information med koppling till styrningen.

Som komplement till sökning efter nyckelord i styrningarna, har vi i beredskapsmyndigheternas fall i detalj läst igenom avsnitt som genom sina rubriker eller sin placering signalerar att de rör frågor om beredskap, civilt

försvar eller totalförsvar. För myndigheterna inom det militära försvaret har vi i detalj läst igenom avsnitt där rubrikerna motsvarar den indelning i områden och rubriker som framgår av inriktningsbeslutet för det militära försvaret. För att minska risken att förbise väsentlig information har vi därefter även läst redovisningarna i sin helhet.

I ett andra steg har vi sammanställt den identifierade informationen styrning för styrning. Detta steg gjordes separat för myndigheterna inom det militära försvaret respektive beredskapsmyndigheterna. Med denna sammanställning som grund, har vi bedömt möjligheterna att utifrån den insamlade informationen följa upp de olika styrningarna. För varje styrning har vi bedömt *uppföljningsinformationen* utifrån en skala i tre nivåer: 'god', 'begränsad' och 'otillräcklig'. Observera att med 'otillräcklig' avses här enbart våra möjligheter att följa upp en viss styrning. Det handlar inte om någon bedömning av om informationen är otillräcklig utifrån återrapporteringskrav eller andra krav på redovisning som myndigheterna behöver förhålla sig till.

Som ett tredje steg har vi – styrning för styrning – gjort en kort beskrivning av relaterade aktiviteter och prestationer under året, i många fall även illustrerade med konkreta exempel. Här har vi även gjort en bedömning av genomförandet av varje styrning utifrån den samlade bilden av aktiviteter och prestationer under året. Vi uttrycker bedömningen i en skala i tre nivåer utifrån *graden av aktivitet*: 'hög aktivitet', 'viss aktivitet' och 'oklar nivå av aktivitet', eller förkortat 'oklart'.

Valet att föra in nivån 'oklart' i skalan, snarare än nivån 'låg', motiverar vi med att frånvaro av information relaterad till en styrning inte med säkerhet kan leda till slutsatsen att en myndighet inte gjort aktiviteter och prestationer under 2025 för att genomföra den. Det kan vara så att vissa eller till och med alla myndigheter har arbetat med en viss styrning, men utan att skriva om saken. Därmed går det bara att delvis uttala sig om genomslaget utifrån denna kategorisering. Den egentliga nivån av genomförande under 2025 bör därför totalt sett ligga något över de bedömningar om genomförande som vi gör i kommande kapitel.

Olika styrningar kan skilja sig mycket åt i termer av hur enkla eller svåra de är att följa upp. Om en styrning till exempel innehåller uttalade nivåer för det krav som ställs eller tidpunkter då kravet ska vara uppfyllt underlättar detta uppföljningen. En annan skillnad är om det finns några kvantitativa kriterier som kan användas för att bedöma om kravet uppfylls eller om vi är helt hänvisade till kvalitativa bedömningar. Vi anger vår bedömning av *uppföljningsbarheten* enligt skalan 'hög', 'medel' och 'låg'.

Ytterligare en faktor som är viktig för hur bedömningarna ska tolkas, är att styrningarna är relevanta i olika grad för myndigheterna beroende på vilken verksamhet de bedriver. En styrning som formellt sett innebär krav på samtliga beredskapsmyndigheter, men i praktiken träffar fyra femtedelar av dem, kommer i denna uppföljning att bedömas ha en lägre grad av aktivitet än om en viktning hade gjorts mellan myndigheterna. I denna uppföljning har ingen sådan viktning gjorts. Någon viktning baserad på andra särskiljande faktorer mellan myndigheterna, som budgetomslutning eller antalet anställda, har inte heller gjorts.

Vi redovisar vår uppföljning av de olika styrningarna i inriktningsbesluten i en textruta per styrning. Där framgår vår bedömning av några viktiga aspekter hos varje styrning. Efter varje textruta motiverar vi bedömningarna och ger exempel på myndigheternas aktiviteter för att genomföra styrningen.

Uppföljningen i denna rapport utgår i huvudsak från information i öppna redovisningar från myndigheterna. För det civila försvaret bygger vårt underlag på årsredovisningar och särskilda redovisningar för civilt försvar från 67 beredskapsmyndigheter samt årsredovisningen från Riksbanken. I ett fåtal fall har beredskapsmyndigheterna redovisat viss information i sekretessklassificerade handlingar. Innehållet i dessa har ingått i det underlag som använts för att bedöma tillgången till uppföljningsinformation och grad av aktivitet.

För det militära försvaret bygger vårt underlag på årsredovisningar från sex myndigheter. Här förekommer i några fall säkerhetsskyddsklassificerade bilagor till årsredovisningarna. På motsvarande sätt som för beredskapsmyndigheterna har innehållet i dessa använts för att bedöma tillgången på uppföljningsinformation och i viss mån för att bedöma grad av aktivitet.¹¹ Årsredovisningen från Försvarets radioanstalt är i sin helhet säkerhetsskyddsklassificerad och ingår därför inte i underlaget.

Så vitt MTFA känner till har någon liknande uppföljning, utifrån motsvarande uppsättning inriktningsbeslut, inte gjorts i samband med tidigare försvarsbeslut. Det innebär i så fall att denna ansats prövas för första gången.

¹¹ MTFA kommer i särskild ordning att redovisa en komplettering till denna rapport utifrån information som finns i säkerhetsskyddsklassificerade bilagor till årsredovisningarna.

1.5 Avgränsningar

MTFA får enligt myndighetens instruktion inte följa upp, analysera eller utvärdera verksamheter som rör försvarsunderrättelseverksamhet, militär säkerhetstjänst eller den verksamhet Säkerhetspolisen bedriver.¹² De styrningar i inriktningsbesluten som rör dessa verksamheter ingår därför inte i vår uppföljning.¹³

Som tidigare nämns bygger våra bedömningar i denna rapport på information i myndigheternas egna redovisningar. Någon ytterligare undersökning av hur rättvisande den bild som framträder i redovisningarna är, har inte rymts i det arbete som ligger till grund för rapporten.

Vi följer i denna rapport inte upp utfall i förhållande till myndigheternas egna planering av en viss verksamhet som träffas av en eller flera styrningar. Detta gäller även sådan planering som redovisats i samband med budgetunderlag eller i andra underlag till regeringen.

Ytterligare en avgränsning är att vi inte beaktar vilka ekonomiska förutsättningar de statliga myndigheterna har för att genomföra försvarsbeslutet. MTFA har under 2025 etablerat ett separat arbete för den finansiella uppföljningen av verksamhet inom totalförsvaret. En första delredovisning lämnades i maj 2026.¹⁴

1.6 Läsanvisning

Strukturen i rapporten utgår från de tre inriktningsbesluten, och de rubriker de innehåller. Efter detta inledningskapitel följer ett kapitel om genomförandet av de styrningar som ingår i inriktningsbeslutet för det militära försvaret, följt av ett motsvarande för inriktningsbeslutet för det civila försvaret. Därefter kommer ett kapitel om genomförandet av styrningarna i inriktningsbeslutet för totalförsvaret. Vi gör sedan en sammanfattning av uppföljningen i kapitel 5, där vi även gör några iakttagelser om tillgången på uppföljningsinformation.

Vi skriver i rapporten genomgående Myndigheten för civilt försvar, förutom i direkta citat och källhänvisningar där det tidigare namnet Myndigheten för samhällsskydd och beredskap (MSB) förekommer.

¹² Förordning (2022:1768) med instruktion för Myndigheten för totalförsvarsanalys, 1 §.

¹³ Vi har dock läst årsberättelserna från Säkerhetspolisen och FRA för att leta efter information av intresse för vår uppföljning.

¹⁴ MTFA, *Rekommendationer för effektiv ekonomisk styrning av civilt försvar*, 2026-05-07.

2. Inriktningsbeslutet för militärt försvar

I detta kapitel följer vi upp myndigheternas genomförande av styrningarna i inriktningsbeslutet för det militära försvaret under 2025. Inriktningsbeslutet träffar sju myndigheter: Försvarmakten, Försvarets materielverk (FMV), Fortifikationsverket, Försvarets radioanstalt (FRA), Plikt- och prövningsverket, Totalförsvarets forskningsinstitut (FOI) och Försvarshögskolan. Vi använder i rapporten omväxlande benämningen myndigheterna i det militära försvaret och försvarsmyndigheterna för denna grupp av myndigheter.

Årsredovisningen från FRA är i sin helhet säkerhetsskyddsklassificerad och myndigheten ingår därför inte i den uppföljning som redovisas nedan. Uppföljningen omfattar därmed sex av försvarsmyndigheterna.

Uppföljningen omfattar alla styrningar i beslutet utom de åtta som rör försvarsunderrättelseverksamhet och militär säkerhetstjänst. De utgör verksamheter som MTFA enligt sin instruktion inte får följa upp.

Uppföljningen nedan följer rubrikerna och strukturen i inriktningsbeslutet. Varje styrning redovisas först i en sammanfattande textruta som också innehåller våra bedömningar om tillgången till uppföljningsinformation och graden av aktivitet som vi kopplar till styrningen. I texten under följer en text med underlaget för våra bedömningar samt i många fall exempel på myndigheternas aktiviteter.

2.1 Gemensam inriktning

Styrningarna i den inledande delen av inriktningsbeslutet avser samtliga försvarsmyndigheter. Detta är den första styrning vi följt upp:

Styrning: Myndigheterna i det militära försvaret ska bidra till att uppnå det av riksdagen beslutade målet för det militära försvaret (s. 1).			
Typ av krav:	Förändring	Uppföljningsbarhet:	Medel
Uppföljningsinformation:	Begränsad	Genomförande:	Hög aktivitet

Fem av myndigheterna hänvisar i sina årsredovisningar till målet för det

militära försvaret. I några fall återges även hela eller delar av målet.¹⁵ Målet nämns i samband med att myndigheterna anger utgångspunkter för sina verksamheter, vilket talar för att styrningen har påverkat innehållet i verksamheterna under året.

Ett exempel på att målet inarbetats som en utgångspunkt för verksamheten finns hos Plikt- och prövningsverket. Under 2025 fattade myndigheten beslut om en inriktning och vägledande principer för perioden 2026–2030 som bland annat utgår från målet för det militära försvaret. ”Myndighetens strategiska mål är att vi bidrar till det övergripande målet för totalförsvaret, målen för det militära och det civila försvaret samt Polismyndighetens strategiska verksamhetsplan”.¹⁶

Fortifikationsverket anger, som stöd för sin bedömning av hur dess verksamhet bidragit till målet, att både volymerna av investeringar och åtgärder för vidmakthållande under 2025 var högre än något tidigare år. Samtidigt har nivån av nya inhyrda objekt ökat för att snabbt kunna tillgodose Försvarsmaktens inledande behov vid uppstart av verksamheter.¹⁷

Försvarsmakten tar i sin årsredovisning även upp de olika delarna av målet för det militära försvaret. I den del som rör förmågan att försvara Sverige mot väpnat angrepp, gör Försvarsmakten en övergripande bedömning om att förmågan att möta ett väpnat angrepp har förbättrats under 2025.¹⁸ Här betonas särskilt att deltagande i operationer och övningar för avskräckning bidragit med erfarenheter som är värdefulla för att utveckla det militära försvaret. För övriga delar av målet redovisar Försvarsmakten hur dess olika förmågor har använts under året.¹⁹

Det är sammantaget tydligt i redovisningarna att målet för det militära försvaret är en utgångspunkt för myndigheternas verksamheter. Det går däremot inte att med stöd av redovisningarna bedöma i vilken grad verksamheten under året bidragit till de olika delarna av målet.

¹⁵ Fortifikationsverket, Plikt- och prövningsverket och Förvarshögskolan hänvisar till målet, Försvarsmakten återger delarna i målet (även utifrån andra styrningar så som myndighetens instruktion), FOI återger hela målet.

¹⁶ *Plikt- och prövningsverkets årsredovisning 2025*, s. 8.

¹⁷ Fortifikationsverket, *Årsredovisning 2025*, s. 17.

¹⁸ *Försvarsmaktens årsredovisning 2025*, s. 19.

¹⁹ *Ibid.*, för delen om territoriell integritet, se s. 10, 26 och 28, för delen om nationella intressen, se s. 26, för delen om Nato, se s. 26 och 28, för delen om fredstida operationer, se s. 26 och 33, för delen om stöd till samhället, se s. 27, 65 och 69.

Samtidigt pekar redovisningar knutna till andra styrningar på ökade volymer inom såväl personal-, materiel- som infrastrukturförsörjningen som kommit Försvarsmakten till del under 2025. Detta bör sammantaget ha bidragit till att öka olika förmågor som ingår i målet för det militära försvaret.

Styrning: Myndigheterna ska bidra till att öka Försvarsmaktens operativa förmåga (s. 2).			
<i>Typ av krav:</i>	Förändring	<i>Uppföljningsbarhet:</i>	Medel
<i>Uppföljningsinformation:</i>	God	<i>Genomförande:</i>	Hög aktivitet

På liknande sätt som styrningen ovan, om målet för det militära försvaret, träffar denna myndigheternas verksamheter väldigt brett. En närmare uppföljning behöver därför utgå från hur de olika verksamheterna i sin helhet, till exempel materieförsörjningen, utvecklats under året.

Det är ändå av intresse att undersöka hur styrningen avspeglas i redovisningarna för att kunna säga något om dess genomslag och påverkan på verksamheterna under 2025. Försvarsmakten, FMV, Fortifikationsverket och FOI använder begreppet operativ förmåga i sina årsredovisningar. Plikt- och prövningsverket tangerar innehållet i styrningen när de talar om att genom sin verksamhet stödja det militära försvaret.²⁰ Försvarshögskolan i sin tur talar om att skapa kunskaper kopplade till Försvarsmaktens krav och uppgifter.²¹

Försvarsmakten lyfter fram att myndighetens internationella samarbeten och gemensamma operationsplanering med prioriterade samarbetspartners fortsätter att bidra till den operativa förmågan.²²

FMV tar upp relationen mellan materieförsörjning och operativ förmåga i termer av att försenade leveranser kan påverka den operativa förmågan, samt att omprioriteringar gjorts mellan beställningar för att kunna möta krav på operativ förmåga.²³

I Fortifikationsverkets regleringsbrev ingår bland målen att det fastighetsbestånd myndigheten utvecklar och förvaltar ska stärka den operativa förmågan i Försvarsmakten. I årsredovisningen bedömer myndigheten att

²⁰ *Plikt- och prövningsverkets årsredovisning 2025*, s. 26.

²¹ *Försvarshögskolans årsredovisning 2025*, s. 22.

²² *Försvarsmaktens årsredovisning 2025*, s. 20.

²³ *Försvarets materielverks årsredovisning 2025*, s. 18 och 36.

målet är uppfyllt.²⁴ Fortifikationsverket lyfter även fram enskilda åtgärder, som ny ubåtspir och kajrenovering i Karlskrona, som exempel på aktiviteter för att säkerställa långsiktig funktionalitet och operativ förmåga.²⁵

FOI, som även specifikt hänvisar till denna styrning, bedömer att man stärkt den operativa förmågan genom att bidra till att bygga grundläggande förmågor som tillgänglighet, underrättelser, rörlighet, verkan, ledning, uthållighet och skydd. FOI lyfter också fram bidrag för att stärka den framtida förmågan inom områden som stridsflyg, sensorkedjan och u-båtar.²⁶

Sammantaget ger redovisningarna bilden av att myndigheterna genom sin verksamhet under 2025 varit aktiva i att bidra till att öka Försvarsmaktens operativa förmåga. Att bedöma storleken på bidragen och hur de påverkat den faktiska nivån på den operativa förmågan skulle kräva en helt annan typ av underlag och analys än vad som ryms i denna uppföljning.

Styrning: Krigs- och grundorganisationens behov ska vara styrande för materiel-, personal- och infrastrukturförsörjningen samt för utbildnings- och övningsverksamheten (s. 2).			
Typ av krav:	Hänsynstagande	Uppföljningsbarhet:	Medel
Uppföljningsinformation:	Begränsad	Genomförande:	Viss aktivitet

På samma sätt som styrningen ovan, går det inte att följa upp denna styrning separat från hur de olika verksamheterna, till exempel materielförsörjningen, utvecklats i sin helhet under året. Styrningen är av den typ som ställer krav på myndigheterna att ta vissa hänsyn i sitt arbete. För att närmare kunna bedöma i vilken utsträckning styrningen fått genomslag i de olika verksamheterna, skulle en analys av behoven i förhållande till myndigheternas olika planer och planeringsunderlag behöva göras. Vi ser ändå ett värde att undersöka om, och i så fall hur, myndigheterna i sina redovisningar förhåller sig till styrningen.

Försvarsmakten nämner att man under 2025 höjt sina målsättningar för personalvolymen för att möta de behov som följer av det försämrade omvärldsläget samt integrationen i Nato.²⁷ Plikt- och prövningsverket skriver att man anpassar sin verksamhet utifrån förändringar av behoven i krigsorganisationen: ”Utifrån uppfyllnadsläget i krigsförbanden planerar

²⁴ Fortifikationsverket, *Årsredovisning 2025*, s. 23.

²⁵ Ibid., s. 31.

²⁶ FOI, *Årsredovisning 2025*, s. 5–6.

²⁷ *Försvarsmaktens årsredovisning 2025*, s. 131.

Försvarmakten sitt utbildningsbehov. Behovet förmedlas till Plikt- och prövningsverket som kallar totalförsvarspliktiga till mönstring.”²⁸

I Fortifikationsverkets mål för sin verksamhet ingår att bidra till att Försvarmaktens behov av anläggningar och fastigheter kan tillgodoses i den takt som anges i inriktningsbeslutet för det militära försvaret.²⁹ Som tidigare konstaterat var både volymerna för investeringar och åtgärder för vidmakthållande högre 2025 än något tidigare år.

Även om informationen relaterad till denna styrning sammantaget är begränsad i redovisningarna bedömer vi att den på flera områden har påverkat myndigheternas arbete under året.

Styrning: Myndigheterna ska arbeta för att utveckla effektiva och ändamålsenliga arbetssätt, regler och processer inom och mellan myndigheterna, i syfte att förkorta ledtider, säkerställa helhetssyn och en koordinerad förmågetillväxt. Myndigheterna ska i samband med årsredovisningarna redovisa vilka åtgärder, inom ramen för arbetet, som vidtagits och som planeras att vidtas (s. 2)			
Typ av krav:	Förändring	Uppföljningsbarhet:	Medel
Uppföljningsinformation:	God	Genomförande:	Hög aktivitet

Bland de styrningar i inriktningsbeslutet som vänder sig till samtliga myndigheter i det militära försvaret, skiljer denna ut sig genom att ha ett uttalat återrappporteringskrav. I årsredovisningarna finns därför ett utförligt underlag som underlättar vår uppföljning.

Försvarmakten, FMV och Fortifikationsverket har under 2025 gemensamt byggt vidare på ett tidigare arbete om att utveckla gemensamma arbetssätt. De har tagit fram en handlingsplan med åtgärder för fortsatt förändringsarbete inom fyra områden: samverkan, processer, regler och uppföljning samt ansvarsfördelning mellan myndigheterna.³⁰

Det tidigare arbetet har lett till det koordineringsforum för utvecklingsarbete om arbetssätt som etablerades 2024 av Försvarmakten, Fortifikationsverket och FMV. Forumet uppges ha bidragit till att förbättra kontaktytor och underlätta idéöverföring mellan myndigheterna.³¹ Detta i syfte att korta ledtider och bättre samordna personal-, materiel- och infrastruktur-

²⁸ *Plikt- och prövningsverkets årsredovisning 2025*, s. 14.

²⁹ Fortifikationsverket, *Årsredovisning 2025*, s. 17.

³⁰ Ibid., s. 18–19; *Försvarets materielverks årsredovisning 2025*, s. 49–50.

³¹ *Försvarmaktens årsredovisning 2025*, s. 75–76.

försörjningen.³² Under 2025 utvidgades detta forum till att omfatta även Försvarshögskolan, FOI, Plikt- och provningsverket samt FRA.³³

Flera myndigheter har reviderat eller utarbetat nya överenskommelser med andra myndigheter inom det militära försvaret. Det gäller till exempel Försvarsmakten och Fortifikationsverket, med ökat fokus på försvarsförmåga snarare än förvaltning.³⁴ Vidare har FOI uppdaterat sina myndighetsöverenskommelser med både Försvarsmakten och FMV utifrån nuvarande förhållanden.³⁵

Inom materieförsörjningen har Försvarsmakten och FMV förenklat kategoriseringen av materiel, som grund för att efterhand kunna anpassa processen utifrån materielens komplexitet i syfte att minska ledtider.³⁶ Försvarsmakten och FMV etablerade under året förmåga att utbyta sekretessbelagd information, som inte är säkerhetsskyddsklassificerad, via e-post. Tjänsten bidrar till förenklad informationsdelning och kommer att utvecklas för fler myndigheter.³⁷ Myndigheterna har även påbörjat metodutveckling avseende en gemensam leveranslägesbild.³⁸ Ett liknande arbete pågår mellan Försvarsmakten och Fortifikationsverket för att utveckla uppföljningen av beställningsläget inom infrastrukturuområdet.³⁹

Försvarsmaktens delegering av ansvar från högkvarteret till försvarsgrenarna för infrastrukturförsörjning, liksom för ett antal organisationsenheter, är ett av exemplen på interna åtgärder.⁴⁰ FOI redovisar att interna regelverk har setts över för att kunna decentralisera beslut.⁴¹ Försvarsmakten har fortsatt sitt arbete med att se över sin ekonomimodell i syfte att förenkla utformning och arbetssätt, däribland förenkling av tidsredovisning.⁴² Ett annat exempel: ”Mot slutet av året beslutade Försvarsmakten en regelförändring om lagring av ammunition vilket bidrog till att frigöra en relativ stor yta för lagring. Detta har i förlängningen avhjälpt delar av tidigare kapacitetsbrister.”⁴³

³² Fortifikationsverket, *Årsredovisning 2025*, s. 18.

³³ *Försvarsmaktens årsredovisning 2025*, s. 75–76.

³⁴ Fortifikationsverket, *Årsredovisning 2025*, s. 18–19; *Försvarsmaktens årsredovisning 2025*, s. 76.

³⁵ FOI, *Årsredovisning 2025*, s. 39.

³⁶ *Försvarsmaktens årsredovisning 2025*, s. 76.

³⁷ *Försvarets materielverks årsredovisning 2025*, s. 50.

³⁸ *Försvarsmaktens årsredovisning 2025*, s. 114.

³⁹ *Ibid.*, s. 114.

⁴⁰ *Försvarsmaktens årsredovisning 2025*, s. 76.

⁴¹ FOI, *Årsredovisning 2025*, s. 39.

⁴² *Försvarsmaktens årsredovisning 2025*, s. 76.

⁴³ *Ibid.*, s. 76.

FMV redovisar ett internt pilotprojekt om digital signering, införande av ett gemensamt arbetssätt för genomförande av verifiering och validering av försvarsmateriel, samt en utvecklad process för ackreditering av IT-system.⁴⁴

Sammantaget bedömer vi att myndigheterna bedrivit mycket aktivitet under 2025 kopplad till denna styrning och att den har fått ett brett genomslag.

2.2 Försvarsmaktens krigsorganisation

Den krigsorganisation som fastställdes i försvarsbeslutet har gjorts styrande för Försvarsmakten genom myndighetens instruktion.⁴⁵ Vid sidan av de förband som riksdagen tagit ställning till, ingår i krigsorganisationen även förband som Försvarsmakten själva beslutar om. I de fall Försvarsmakten redovisar uppgifter om krigsorganisationen som helhet, gäller dessa båda typerna och inte enbart de förband som följer av försvarsbeslutet.

Styrning: Krigsförbanden ska organiseras från den 1 januari 2025 och utvecklas med inriktningen att så långt som möjligt vara operativa till 2030 (s. 2).			
Typ av krav:	Förändring	Uppföljningsbarhet:	Hög
Uppföljningsinformation:	God	Genomförande:	Hög aktivitet

Försvarsmakten hänvisar i sin årsredovisning till styrningen i inriktningsbeslutet och anger att överbefälhavaren, med utgångspunkt i regeringens styrning, fastställt vilka krigsförband som ska organiseras under 2025.⁴⁶

Försvarsmakten redovisar åtgärder och aktiviteter i utvecklingen av krigsförbanden under 2025. Detta görs inom kategorierna arméförband, marinförband, flygvapenförband, militärregioner och hemvärnsförband samt gemensamma förband.⁴⁷

Det är mer fokus på krigsorganisationens utveckling i årsredovisningen än tidigare år, sannolikt beroende på att krigsorganisationen och krigsförbanden är centrala i inriktningsbeslutet. I tidigare årsredovisningar har redovisningen i större utsträckning skett mot grundorganisationens resultat och utveckling.

⁴⁴ Försvarets materielverks årsredovisning 2025, s. 50.

⁴⁵ Förordning (2024:1333) med instruktion för Försvarsmakten, 34 § samt bilaga 2.

⁴⁶ Försvarsmaktens årsredovisning 2025, s. 36.

⁴⁷ Ibid., s. 36–53.

För att kunna bedöma utvecklingen av de enskilda krigsförbanden under 2025 behöver även den information som ingår i de säkerhetsskyddsklassificerade bilagorna till Försvarmaktens årsredovisning användas.

Styrning: Försvarmakten ska prioritera produktionen av samövade krigsförband som är personellt och materiellt uppfyllda med tillhörande infrastruktur (s. 2).			
<i>Typ av krav:</i>	Hänsynstagande	<i>Uppföljningsbarhet:</i>	Låg
<i>Uppföljningsinformation:</i>	Otillräcklig	<i>Genomförande:</i>	Oklart

Försvarmaktens uppgift att organisera samövade förband som är personellt och materiellt uppfyllda framgår av myndighetens instruktion.⁴⁸ Styrningen i inriktningsbeslutet ställer krav på att uppgiften ska prioriteras men anger inte i relation till vad. I årsredovisningen finns ingen specifik information om hur styrningen påverkat myndighetens prioriteringar under året.

Kraven på att återrapporera utfallet av krigsförbandsproduktionen i termer av personell och materiell uppfyllnad ingår i en annan styrning, se avsnitt 2.2.2.

Styrning: Ett ändamålsenligt förbandsomsättningssystem ska utvecklas i syfte att producera och därefter vidmakthålla, samt i förekommande fall vidareutveckla, kompletta samövade krigsförband. I detta ingår att öka antalet repetitionsutbildningar (s. 2).			
<i>Typ av krav:</i>	Förändring	<i>Uppföljningsbarhet:</i>	Medel
<i>Uppföljningsinformation:</i>	Begränsad	<i>Genomförande:</i>	Viss aktivitet

Vi har inte hittat någon information om arbetet med ett förbandsomsättningssystem i Försvarmaktens årsredovisning.

Under 2025 repetitionsutbildades cirka 3 050 personer ur kategorierna värnpliktiga, reservofficerare och annan tidvis tjänstgörande personal. Drygt hälften av dessa utgjordes av värnpliktiga.⁴⁹ Antalet i kategorin värnpliktiga som repetitionsutbildades trefaldigades därmed jämfört med 2024, då cirka 450 värnpliktiga repetitionsutbildades. Vi bedömer därför att den del av styrningen som rör repetitionsutbildningar har fått genomslag under året.

⁴⁸ Förordning (2024:1333) med instruktion för Försvarmakten, 2 §.

⁴⁹ Försvarmaktens årsredovisning 2025, s. 55.

Styrning: Förbandsproduktionen ska genomföras parallellt med ett nyttjande av krigsförbanden i form av deltagande i Natos åtgärder för avskräckning och försvar, nationella beredskapsanpassningar samt fortsatt militärt stöd till Ukraina (s. 3).			
<i>Typ av krav:</i>	Hänsynstagande	<i>Uppföljningsbarhet:</i>	Medel
<i>Uppföljningsinformation:</i>	Begränsad	<i>Genomförande:</i>	Hög aktivitet

Försvarmakten har under 2025 bedrivit de verksamheter som nämns i styrningen. I den meningen har styrningen fått genomslag. I de säkerhetsskyddsklassificerade bilagorna till årsredovisningen ingår information som bör kunna bidra till att belysa avvägningar som gjorts under året mellan de olika verksamheterna.

Styrning: Försvarmakten ska, enskilt och tillsammans med allierade, ha förmåga att samlat kunna möta ett väpnat angrepp, kunna övergå i allierade operationer samt ha en sammanhängande ledning och logistik för detta ändamål. Försvarmakten ska utveckla koncept för ledning och logistik för att stödja ändamålet (s. 3).			
<i>Typ av krav:</i>	Tillstånd	<i>Uppföljningsbarhet:</i>	Medel
<i>Uppföljningsinformation:</i>	God	<i>Genomförande:</i>	Hög aktivitet

Försvarmaktens egna övergripande bedömning är att förmågan att möta ett väpnat angrepp har förbättrats under 2025 och att förmågan till gemensamma operationer utvecklats. Dessa uppgifter följer av myndighetens instruktion.⁵⁰ Myndighetens fördjupade resultatbedömning redovisas i en säkerhetsskyddsklassificerad bilaga i årsredovisningen.⁵¹

I styrningen ingår krav på Försvarmakten att kunna övergå i allierade operationer. I denna del har vi inte kunnat identifiera någon information.

Styrningen ställer också krav på Försvarmakten att ha en sammanhängande ledning och logistik. Försvarmaktens arbete med koncept för ledning och logistik har redovisats separat, som återrapportering på uppdrag i dess regleringsbrev för 2025, och fördjupas inte närmare i denna uppföljning.

⁵⁰ Förordning (2024:1333) med instruktion för Försvarmakten, 1 § och 4 §.

⁵¹ Bilaga 1 Hemlig resultatredovisning (hemlig). MTFA kommer i särskild ordning att redovisa en komplettering till denna rapport där bilagans innehåll beaktas.

Sammantaget bedömer vi att Försvarsmakten arbetat aktivt under 2025 med denna styrning och att den har fått genomslag.

Styrning: Försvarsmakten ska med hela krigsorganisationen kunna lösa krigsuppgifter inom en vecka efter beslut om höjd beredskap och allmän mobilisering. Inom ramen för detta ska: • del av krigsorganisationen kunna börja lösa krigsuppgifter omedelbart, • huvuddelen av krigsorganisationen kunna börja lösa krigsuppgifter inom några dagar, samt • hemvärnet kunna lösa krigsuppgifter med huvuddelen av förbanden inom ett dygn samt med mindre delar inom några timmar Försvarsmaktens krigsorganisation ska kunna mobiliseras även under pågående angrepp och utan förberedelsetid (s. 3).			
Typ av krav:	Tillstånd	Uppföljningsbarhet:	Hög
Uppföljningsinformation:	God	Genomförande:	Hög aktivitet

Utöver regeringens krav på beredskap och tillgänglighet, utformar Försvarsmakten sin beredskap utifrån de krav på tillgänglighet som följer av Sveriges bi- och multilaterala samarbeten samt av Natos operationsplaner. Utifrån dessa krav har under 2025 konceptet *Försvarsmaktens beredskapssystem* fastställts och är under implementering.

Försvarsmakten redovisar att ledningsstrukturen utvecklats under 2025 med syfte att öka tydligheten i beredskapsplaneringen, bland annat genom att aktivering och mobilisering i fortsättningen ska betraktas som integrerade delar av den operativa verksamheten.⁵²

Specifika redovisningar av beredskapsnivå och status per krigsförband framgår av kvalificerat hemlig bilaga till Försvarsmaktens årsredovisning. Sammantaget bedömer vi att Försvarsmakten arbetat aktivt med styrningarna om beredskapskrav under 2025.

2.2.1 Krigsorganisationens anpassning till Natos förmågemål

De två första styrningarna i denna del av inriktningsbeslutet följer vi upp gemensamt.

⁵² Försvarsmaktens årsredovisning 2025, s. 20.

Styrning: Försvarsmaktens planering för krigsorganisationens utveckling ska i tillämpliga delar omfatta sådan verksamhet och investeringar som enligt myndighetens bedömning möter de förmågemål som Sverige tilldelas av Nato (s. 3).			
<i>Typ av krav:</i>	Tillstånd	<i>Uppföljningsbarhet:</i>	Hög
<i>Uppföljningsinformation:</i>	God	<i>Genomförande:</i>	Hög aktivitet

Styrning: Försvarsmakten ska redovisa en bedömning av i vilken utsträckning förmågemålen finns med i myndighetens planering. I det fall förmågemålen inte omhändertas ska myndigheten inkomma med underlag för detta samt förslag till hantering (s. 3).			
<i>Typ av krav:</i>	Förändring	<i>Uppföljningsbarhet:</i>	Hög
<i>Uppföljningsinformation:</i>	God	<i>Genomförande:</i>	Hög aktivitet

Sedan juni 2025 finns det för Sverige totalt 176 kvantitativa och kvalitativa förmågemål, varav 131 gällde vid årsskiftet 2025/2026. Tillsammans berör de huvuddelen av Försvarsmaktens förband och förmågor. Försvarsmaktens egna bedömning är att ”pågående upprustning i enlighet med försvarsbeslutet kommer att innebära att huvuddelen av förmågemålen nås i perioden 2025–2030”.⁵³

Till Försvarsmaktens årsredovisning hör även en säkerhetsskyddsklassificerad bilaga om Natos förmågemål, med en mer detaljerad redovisning av måluppfyllnad.⁵⁴

Styrning: Försvarsmakten ska löpande bistå Regeringskansliet (Försvarsdepartementet) med underlag till Natos förmågeplaneringsprocess (NDPP). Myndigheten ska vidare bistå med det stöd som behövs för att arrangera och genomföra bilaterala möten inom ramen för denna process (s. 3–4). ⁵⁵			
<i>Typ av krav:</i>	Förändring	<i>Uppföljningsbarhet:</i>	Medel
<i>Uppföljningsinformation:</i>	Otillräcklig	<i>Genomförande:</i>	Oklart

Försvarsmakten skriver inget specifikt om hur denna uppgift hanterats under

⁵³ Försvarsmaktens årsredovisning 2025, s. 20.

⁵⁴ Underbilaga 1.2 Natos förmågemål (konfidentiell) och bilaga 1 Hemlig resultatredovisning (hemlig). MTFAs kommer i särskild ordning att redovisa en komplettering till denna rapport där bilagornas innehåll beaktas.

⁵⁵ Inför 2026 återkommer denna styrning även som ett uppdrag i Försvarsmaktens regleringsbrev.

2025 i årsredovisningen. Av den fördjupade redovisningen om internationella samarbeten framgår dock att ”Sveriges fortsatta Natointegration har präglat Försvarmaktens arbete även under 2025. Förberedelser inför och uppföljning av toppmötet i Haag, och utfästelserna från de allierade att öka försvarsinvesteringarna till fem procent, har varit i fokus.”⁵⁶

2.2.2 Redovisning av krigsförband

I denna del av inriktningsbeslutet ingår fyra styrningar som tillsammans ställer krav på Försvarmaktens redovisning av krigsförband.

Styrning: Försvarmakten ska för de krigsförband som framgår av förordningen (2024:1333) med instruktion för Försvarmakten, bilaga 2 [...] årligen redovisa uppföljningsbara åtgärder som behöver genomföras respektive år under försvarsbeslutsperioden för att fullfölja detta inriktningsbeslut (s. 4).			
<i>Typ av krav:</i>	Förändring	<i>Uppföljningsbarhet:</i>	Medel
<i>Uppföljningsinformation:</i>	Otillräcklig*	<i>Genomförande:</i>	Oklart*

*) Redovisning av kommande och planerade åtgärder sker vanligen i andra dokument än en årsredovisning.

Styrning: Vidare ska Försvarmakten årligen redovisa resultat och analys av planerad och uppnådd förmåga samt möjlighet att genomföra förbandets huvuduppgift (s. 4).			
<i>Typ av krav:</i>	Förändring	<i>Uppföljningsbarhet:</i>	Medel
<i>Uppföljningsinformation:</i>	God	<i>Genomförande:</i>	Hög aktivitet

Styrning: Av redovisningen ska uppfyllnad av personal, materiel inklusive förnödenheter och tillhörande infrastruktur samt mobiliseringstid och annan relevant information framgå (s. 4).			
<i>Typ av krav:</i>	Förändring	<i>Uppföljningsbarhet:</i>	Hög
<i>Uppföljningsinformation:</i>	God	<i>Genomförande:</i>	Hög aktivitet

⁵⁶ Försvarmaktens årsredovisning 2025, s. 157.

Styrning: Det ska dessutom framgå av redovisningen hur krigsförbandet förhåller sig till närmast relevanta förband och plattformar (capability codes and statements) inom Natos förmågeplaneringsprocess, NATO Defence Planning Process (NDPP) (s. 4).			
Typ av krav:	Förändring	Uppföljningsbarhet:	Hög
Uppföljningsinformation:	God	Genomförande:	Hög aktivitet

Försvarmakten redovisar att krigsorganisationen sammantaget tillförts betydande förstärkningar av materiel och krigsplacerad personal under 2025. Antalet krigsplacerade har ökat med 24 procent och värdet på myndighetens tillgångar av beredskapsvaror har ökat med 16 procent.⁵⁷

I övrigt hänvisar Försvarmakten i årsredovisningen till bilagan resultatredovisning (hemlig), underbilagan krigsorganisationsvärdering (kvalificerat hemlig) och underbilagan Natos förmågemål (konfidentiell).⁵⁸ De innehåller mer information än tidigare, det finns både en resultatredovisning av krigsorganisationens utveckling och en värdering av varje krigsförband samt förbandets förhållande till Natos förband och plattformar, i enlighet med återrapporteringskravet i inriktningsbeslutet. Sammantaget bedömer vi att dessa styrningar har fått genomslag under 2025.

2.3 Operationsplanering

Styrning: Försvarmakten ska närmare utgå från vad som framgår av regeringens beslut den 19 december 2024 (Fö nr I:1) om inriktning för operationsplaneringen (s. 4).			
Typ av krav:	Hänsynstagande	Uppföljningsbarhet:	-
Uppföljningsinformation:	-	Genomförande:	-

Regeringens beslut om inriktning för operationsplaneringen är säkerhets- skyddsklassificerat.

Under rubriken *Operationsplanering* redovisar Försvarmakten att man under 2025 fastställt en operationsplan som är harmoniserad med Natos operationsplanering, fördjupat försvarssamarbetet med Finland, samt tagit fram ett gemensamt operativt koncept inom ramen för det nordiska samarbetet Nordefco. Försvarmakten skriver vidare att dess ”internationella

⁵⁷ Försvarmaktens årsredovisning 2025, s. 36.

⁵⁸ MTFA kommer i särskild ordning att redovisa en komplettering till denna rapport där bilagornas innehåll beaktas.

samarbeten och gemensamma operationsplanering fortsätter att bidra till Försvarsmaktens operativa förmåga. Detta främst genom de aktiviteter som genomförts med prioriterade samarbetspartners i Sveriges operationsmiljö och i vårt närområde.”⁵⁹

I Försvarsmaktens årsredovisning ingår det även en säkerhetsskyddsklassificerad underbilaga med värdering av den operativa planeringen. I detta fall, när såväl innehållet i styrningen som en väsentlig del av återrapporteringen är säkerhetsskyddsklassificerad, kan MTFA i denna rapport inte redovisa någon uppföljning av styrningen.⁶⁰

2.4 Personalförsörjning

I det här avsnittet tas särskilda styrningar inom området personalförsörjning upp. Personalförsörjningens övriga bidrag till utvecklingen av Försvarsmaktens operativa förmåga tas upp i avsnitt 2.2.2.

Styrning: Försvarsmakten ska, tillsammans med Totalförsvarets plikt- och prövningsverk, stegvis öka antalet totalförsvarspliktiga som genomgår grundutbildning med värnplikt, för att senast 2030 uppnå grundutbildningsvolymen om minst 10 000 personer per år (s. 4).			
<i>Typ av krav:</i>	Tillstånd	<i>Uppföljningsbarhet:</i>	Hög
<i>Uppföljningsinformation:</i>	God	<i>Genomförande:</i>	Hög aktivitet

Såväl Försvarsmakten som Plikt- och prövningsverket redovisar uppgifter om grundutbildning med värnplikt. Plikt- och prövningsverket skrev in 8 251 individer till grundutbildning med start under 2025.⁶¹ Året innan var motsvarande siffra drygt 7 400.⁶² Försvarsmakten anger att antalet individer som påbörjade grundutbildning 2025 var 8 136, en ökning från 7 343 året före.⁶³ Graden av måluppfyllnad har därmed ökat från 73 procent vid ingången av försvarsbeslutsperioden till 81 procent under 2025.

Utfallet pekar på att myndigheterna tagit ett tydligt steg i riktning mot det ställda kravet.

⁵⁹ Försvarsmaktens årsredovisning 2025, s. 20.

⁶⁰ MTFA kommer i särskild ordning att redovisa en komplettering till denna rapport där bilagornas innehåll beaktas.

⁶¹ Plikt- och prövningsverkets årsredovisning 2025, s. 11.

⁶² Ibid., s. 21.

⁶³ Försvarsmaktens årsredovisning 2025, s. 54.

Styrning: Officersutbildningen ska utvecklas för att motsvara behoven av officerare i krigsorganisationen (s. 4)			
<i>Typ av krav:</i>	Förändring	<i>Uppföljningsbarhet:</i>	Hög
<i>Uppföljningsinformation:</i>	God	<i>Genomförande:</i>	Hög aktivitet

Uppgifter om utbildning av officerare redovisas av både Försvarmakten och Förvarshögskolan. MTFA tolkar styrningen som att den avser alla typer av officerare (officer, specialistofficer, reservofficer). Det framgår inte av styrningen om den avser utveckling av numerärer eller utveckling av innehållet i utbildningen eller en kombination av dessa. MTFA antar här att styrningen har såväl en kvantitativ som kvalitativ del.

I Tabell 1 framgår hur många individer som påbörjat de olika utbildningarna på grundläggande nivå under 2024 och 2025. Under det första året av den innevarande försvarsbeslutsperioden har antalet ökat med 10 procent (91 individer).

Tabell 1 Antal individer som påbörjat officersutbildningar på grundläggande nivå samt Försvarmaktens mål för antalet. (Försvarmaktens årsredovisning 2025, s. 141)

Officersutbildningar på grundläggande nivå	Antal individer som påbörjat utbildning samt mål för antalet			
	2025	Mål	2024	Mål
Officersprogrammet (OP, 3 år)	311	300	298	250
Särskild officersutbildning (SOFU, 20–25 mån)	58	60	37	60
<i>Officersutbildning, totalt (OP + SOFU)</i>	<i>369</i>	360	<i>335</i>	310
Specialistofficersutbildning (SOU, 1,5 år)	552	550	503	415
<i>Utbildning mot yrkesofficer (OP + SOFU + SOU)</i>	<i>921</i>	<i>910</i>	<i>838</i>	<i>725</i>
Reservofficersutbildning (ROU)	82	90	74	80
<i>Grundläggande utbildning mot någon roll som officer (OP + SOFU + SOU + ROU)</i>	<i>1 003</i>	<i>1 000</i>	<i>912</i>	<i>805</i>

Inför antagning till dessa utbildningar genomför Plikt- och prövningsverket prövningar på uppdrag av Försvarmakten eller Förvarshögskolan. Antalet prövningar var 2025 nära 2 400, att jämföra med drygt 1 600 året före.⁶⁴

⁶⁴ Plikt- och prövningsverkets årsredovisning 2025, s. 27.

Försvärshögskolan anger att officersprogrammet utvecklas kontinuerligt tillsammans med Försvärsmakten och inkluderar forskningsresultat, beprövade erfarenheter från bland annat pågående krig och konflikter samt den tekniska utvecklingen.⁶⁵

Det totala antalet yrkesofficerare och reservofficerare överstiger de planerade personalvolymerna som Försvärsmakten anger för 2025 – marginellt för yrkesofficerare (10 349 anställda jämfört med planerade 10 200) men avsevärt för reservofficerare (7 125 anställda jämfört med planerade 5 835).⁶⁶

Vi bedömer att styrningen har fått genomslag under 2025. För att kunna bedöma om utvecklingen av officersutbildningen motsvarar behoven på sikt, behövs en fördjupad analys som bygger på andra underlag.

Styrning: Förmåga att attrahera och behålla personal är avgörande för försvaret av Sverige. Det är därför angeläget att försvarsmyndigheterna arbetar för att behålla och öka andelen kvinnor på alla nivåer i organisationen (s. 4).			
Typ av krav:	Förändring	Uppföljningsbarhet:	Hög
Uppföljningsinformation:	God	Genomförande:	Hög aktivitet

Försvärsmakten redovisar sitt arbete med denna styrning under en särskild rubrik och anger bland annat att myndigheten under 2025 genomfört kommunikations- och rekryteringskampanjer vid mässor och sociala medier samt skolinformatörsverksamhet. I samverkan med Plikt- och prövningsverket har en översyn gjorts av de kapacitetsvärden som ingår i kravprofilerna för grundutbildning.⁶⁷ Plikt- och prövningsverket nämner att man tillsammans med andra försvarsmyndigheter deltar i *Samverkansrådet för jämställdhet och jämlikhet, mot diskriminering*.⁶⁸

FMV har närmast sig sitt mål om jämn könsfördelning och anger att man vidtagit åtgärder för att öka jämställdheten.⁶⁹ FOI skriver att man arbetat för att öka andelen kvinnor inom verksamheten.⁷⁰ Försvärshögskolan anger att man under 2025 tagit fram en strategi för breddad rekrytering och breddat

⁶⁵ Försvärshögskolans årsredovisning 2025, s. 2.

⁶⁶ Försvärsmaktens årsredovisning 2025, s. 132.

⁶⁷ Ibid., s. 144.

⁶⁸ Plikt- och prövningsverkets årsredovisning 2025, s. 43.

⁶⁹ Försvarets materielverks årsredovisning 2025, s. 93.

⁷⁰ FOI, Årsredovisning 2025, s. 35.

deltagande.⁷¹ Myndigheten har sedan tidigare uttalade målvärden för andelen kvinnliga doktorander och andelen kvinnor i kategorin ledningskompetens.⁷²

Sammantaget har andelen kvinnor bland de anställda i myndigheterna inom det militära försvaret ökat något, från 27 procent 2024 till 28 procent 2025, se Tabell 2.

Tabell 2 Andel kvinnor bland anställda i myndigheterna inom det militära försvaret 2024 och 2025. Källa är respektive myndighets årsredovisning för 2025.

Myndighet	2025			2024		
	Antal anställda	Antal kvinnor	Andel kvinnor	Antal anställda	Antal kvinnor	Andel kvinnor
Försvarmakten	30 442	7 823	26%	27 734	6 966	25%
FMV	3 095	1 114	36%	2 801	980	35%
FRA**						
Plikt- och prövningsverket	376	198	53%	369	191	52%
FOI	1 657	538	32%	1 423	446	31%
Fortifikationsverket	1 375	413	30%	1 175	320	27%
Försvvarshögskolan	539	237	44%	510	219	43%
Totalt militärt försvar	37 484	10 324	28%	34 012	9 122	27%

(**) Siffror saknas i och med att FRA:s årsredovisning är säkerhetsskydds-klassificerad. I FRA:s årsrapport för 2025 redovisas dock uppgifter om att en tredjedel av myndighetens anställda är kvinnor och att den andelen ökar.⁷³

Sammantaget bedömer vi att styrningen fått genomslag, även om utfallet under 2025 i den utpekade riktningen var begränsat på aggregerad nivå.

2.5 Materieförsörjning av det militära försvaret

I detta avsnitt redovisas generella styrningar inom området materieförsörjning. Dess bidrag till utvecklingen av Försvarmaktens operativa förmåga tas upp i avsnittet om Försvarmaktens krigsorganisation, se avsnitt 2.2.

⁷¹ *Försvvarshögskolans årsredovisning 2025*, s. 17.

⁷² *Ibid.*, s. 25 och 33.

⁷³ Försvarets radioanstalt, *Årsrapport 2025*, s. 15.

Styrning: Materielförsörjningen ska tillgodose det militära försvarets behov av materiel och materielrelaterade tjänster under hela konfliktskalan från fred till krig, såväl i dag som i framtiden (s. 5).			
<i>Typ av krav:</i>	Tillstånd	<i>Uppföljningsbarhet:</i>	Medel
<i>Uppföljningsinformation:</i>	Begränsad	<i>Genomförande:</i>	Viss aktivitet

Försvarsmakten beskriver att ”kraven på tillgänglig materiel ökar till följd av den skärpta hotbilden. Samtidigt ökar slitaget på befintlig materiel då den nyttjas i större utsträckning i både operations-, utbildnings- och övnings-verksamheten”. Som en följd av det har betydande produktionsökningar skett vid Försvarsmaktens egna verkstäder under året. Verkstäderna bidrar vid de högre konfliktnivåerna till att förstärka kapacitet till bakre logistik och att korta ledtiderna för underhåll av materiel.⁷⁴

För att trygga en viss beredskapsnivå lagerför Försvarsmakten beredskapsvaror som ammunition, drivmedel och reservdelar. Under 2025 ökade värdet på tillgången av beredskapsvaror med 17 procent jämfört med 2023.⁷⁵

FMV anger att man genomfört flera åtgärder för att stärka försörjnings-säkerheten och produktionsförmågan i hela konfliktskalan. Hit hör utvecklade förutsättningar i upphandlingsarbetet, dialoger med leverantörer och en analys av hur myndighetens alternativa produktionsportfölj behöver utvecklas för att kunna ställa om efter Försvarsmaktens förändrade behov under samtliga beredskapsnivåer. För att stärka motståndskraften behöver förmågorna fortsatt utvecklas, enligt FMV.⁷⁶

Även om vi kan konstatera att myndigheterna genomfört ett antal åtgärder på området är det inte tillräckligt för att kunna säga något mer i detalj om styrningens genomslag under 2025.

Styrning: Materielförsörjningen ska genomföras på ett sätt som gör den effektiv, säker och långsiktigt hållbar (s. 5).			
<i>Typ av krav:</i>	Hänsynstagande	<i>Uppföljningsbarhet:</i>	Låg
<i>Uppföljningsinformation:</i>	Begränsad	<i>Genomförande:</i>	Viss aktivitet

⁷⁴ Försvarsmaktens årsredovisning 2025, s. 58.

⁷⁵ Ibid., s. 56.

⁷⁶ Försvarets materielverks årsredovisning 2025, s. 74–75.

Styrning: Resurserna ska prioriteras dit de gör störst nytta och användas så att nyttan blir så stor som möjligt till lägsta kostnad (s. 5).			
Typ av krav:	Hänsynstagande	Uppföljningsbarhet:	Låg
Uppföljningsinformation:	Begränsad	Genomförande:	Viss aktivitet

Styrning: Materieförsörjningen ska vara robust och uthållig (s. 5).			
Typ av krav:	Hänsynstagande	Uppföljningsbarhet:	Låg
Uppföljningsinformation:	Begränsad	Genomförande:	Viss aktivitet

Styrning: Materieförsörjningen ska utformas och genomföras på ett sätt som möjliggör att den kan upprätthållas över tid (s. 5).			
Typ av krav:	Hänsynstagande	Uppföljningsbarhet:	Låg
Uppföljningsinformation:	Otillräcklig	Genomförande:	Oklart

FMV nämner i sin årsredovisning flera genomförda aktiviteter där syftet varit att effektivisera materielprocessen. Just *effektiv materieförsörjning* är ett mål och återrapporteringskrav som FMV fick i regleringsbrevet för 2025.⁷⁷ FMV redovisar att man utvecklat interna processer för större flexibilitet i anskaffningen⁷⁸, internationella samarbeten och sina relationer med industrin för att ”förbättra möjligheterna till att leverera rätt materiel i tid och till rätt pris”.⁷⁹ Enligt Försvarmakten har även verksamheten inom exportkontroll under 2025, ökat möjligheterna till kostnadsdelning vid både utveckling och vidmakthållande av materielsystem.⁸⁰

Under 2025 har FMV och Försvarmakten förtydligat ansvarsfördelningen mellan sig⁸¹ och påbörjat en metodutveckling för att möjliggöra en gemensam leveranslägesbild som ska utgöra underlag för nödvändiga prioriteringar.⁸² Därtill har myndigheterna tagit fram ett gemensamt regelverk för materieldata som innebär att de nu arbetar utifrån samma riktlinjer.

⁷⁷ Förvarsdepartementet, *Regleringsbrev för budgetåret 2025 avseende Försvarets materielverk*, regeringsbeslut I:9 2024-12-19, mål och återrapporteringskrav 1.1.3.

⁷⁸ *Försvarets materielverks årsredovisning 2025*, s. 16.

⁷⁹ *Ibid.*, s. 8 och 15.

⁸⁰ *Försvarmaktens årsredovisning 2025*, s. 77.

⁸¹ *Försvarets materielverks årsredovisning 2025*, s. 30.

⁸² *Försvarmaktens årsredovisning 2025*, s. 114.

Utöver att effektivisera processer bedöms regelverket förenkla arbetet och minska risken för fel.⁸³

Även samverkan mellan Förvarsmakten, FMV och Fortifikationsverket om effektiva arbetssätt och processer, bedöms bidra till en effektivare materieförsörjning (se avsnitt 2.1.) Förvarsmakten gör en sammantagen bedömning om att materieförsörjningen under 2025 bidragit till att öka uthålligheten.⁸⁴

För att stärka robustheten i informationssystem och IT-utrustning har FMV genomfört ett antal åtgärder.⁸⁵ FMV konstaterar att man behöver fortsätta utarbeta robusta försörjningsstrategier för kritisk materiel.⁸⁶

Sammantaget bedömer vi att delar av styrningarna omhändertagits under året. I de underlag vi utgått från har vi särskilt identifierat verksamhet med syfte att effektivisera materieförsörjningen, både sett till tid och kostnad. Även om det i underlagen framkommer beskrivningar om hur myndigheterna arbetar med hållbarhet, saknas beskrivningar av aktiviteter för en hållbar materieförsörjning. Ytterligare information hade behövts även för att beskriva hur myndigheterna verkat för en process som kan upprätthållas över tid.

Styrning: Personlig utrustning ska vara funktionell, ändamålsenligt och anpassad efter både kvinnors och mäns kroppsbyggnad (s. 5).			
<i>Typ av krav:</i>	Tillstånd	<i>Uppföljningsbarhet:</i>	Medel
<i>Uppföljningsinformation:</i>	God	<i>Genomförande:</i>	Hög aktivitet

I regleringsbrev för budgetåret 2025 fick Förvarsmakten i uppdrag att ”redovisa uppfyllandsgrad och tilldelning av personlig utrustning och gruppmateriel i grund- och krigsorganisationen samt hur väl anpassad den är för kvinnor och män”.⁸⁷ Uppdraget har redovisats separat och fördjupas inte närmare i denna uppföljning.

Vidare har Förvarsmakten under 2025 fortsatt jämställdhetsintegreringen i enlighet med handlingsplanen *Jämställd materieförsörjning*. Även om antalet kroppsmått som anges har ökat, är myndighetens egen bedömning att

⁸³ *Förvarsmaktens årsredovisning 2025*, s. 76.

⁸⁴ *Ibid.*, s. 56.

⁸⁵ *Försvarets materielverks årsredovisning 2025*, s. 90.

⁸⁶ *Ibid.*, s. 74.

⁸⁷ Förvarsdepartementet, *Regleringsbrev för budgetåret 2025 avseende Förvarsmakten*, regeringsbeslut I:7 2024-12-19, uppdrag 10.

nuvarande metoder inte ger en tillräckligt träffsäker information för att ge personalen ändamålsenlig personlig utrustning.⁸⁸ Därför gavs FMV under året i uppdrag att undersöka hur 3D-skanning kan effektivisera insamlingen av kroppsmått. FMV presenterade ett antal förslag som planeras beslutas under 2026.⁸⁹

I regleringsbrevet för 2025 fick FMV i uppdrag att särskilt redogöra för arbetet med jämställdhetsintegrering i materielförsörjningen.⁹⁰ Myndigheten bedömer att årets resultat inom detta område är tillfredställande. Till genomförda aktiviteter hör utbildningsinsatser och fortsatt integrering av humanfaktorer, vilket är ett strukturerat arbetssätt för att säkerställa att anskaffad materiel är ändamålsenlig för dess användare. Även utveckling av analys- och bedömningsverktyg för att stödja Försvarmaktens kravställning på jämställdhet anskaffningsprojekt har genomförts.⁹¹

Även om vi bedömer att styrningen fått genomslag genom aktiviteterna, kan vi utifrån redovisningarna konstatera att utmaningar kvarstår.

Styrning: Materielförsörjningen ska utvecklas för att stödja en snabb utveckling av krigsorganisationen (s. 5).			
<i>Typ av krav:</i>	Förändring	<i>Uppföljningsbarhet:</i>	Medel
<i>Uppföljningsinformation:</i>	Begränsad	<i>Genomförande:</i>	Hög aktivitet

Försvarmaktens bedömning är att krigsorganisationen, på övergripande nivå, har tillförts betydande förstärkningar av materiel under 2025. Värdet på tillgångarna av beredskapsinventarier, som stridsfordon, flygplan och fartyg, har ökat med 16 procent, vilket stärkt den militära förmågan under året. Det inkluderar leverans av JAS 39 Gripen E, förbandssättning av luftvärns-systemet 103 (Patriot) och uppgradering av artillerisystemet Archer. Genom ökad lagerhållning av beredskapsvaror har även uthålligheten i krigsorganisationen ökat.⁹²

Materieldonationer till Ukraina har identifierats som en risk för krigsorganisationens utveckling. De har medfört lägre tillgång till materiel inom krigsorganisationen, främst inom arméförbanden. Försvarmaktens

⁸⁸ Försvarmaktens årsredovisning 2025, s. 144.

⁸⁹ Ibid., s. 144; Försvarets materielförsknings årsredovisning 2025, s. 53–54.

⁹⁰ Försvarsdepartementet, Regleringsbrev för budgetåret 2025 avseende Försvarets materielförskning, regeringsbeslut I:9 2024-12-19, återrapporteringskrav 1.1.5.

⁹¹ Försvarets materielförsknings årsredovisning 2025, s. 53–54.

⁹² Försvarmaktens årsredovisning 2025, s. 36.

bedömning är att ”den operativa risken bedöms vara acceptabel under en begränsad övergångsperiod”.⁹³

FMV skriver inget i detalj om hur materielförsörjningen stödjer krigsorganisationens utveckling. Däremot skriver FMV att industrin haft fortsatta svårigheter att möta den växande efterfrågan på materiel, och konstaterar att ”över hälften av årets försenade leveranser kan härledas till dessa svårigheter”.⁹⁴ För att hantera leveransförseningar har myndigheten vidtagit ett antal åtgärder, bland annat för effektivisering av interna processer och riktlinjer, samt för gemensam planering av beställningar och leveranser med Försvarsmakten.⁹⁵ FMV anger även att man kommer ”se över möjligheten att ytterligare öka industrins incitament att leverera i tid”.⁹⁶

Även om vi kan se att myndigheterna under 2025 genomfört flera aktiviteter på området ger redovisningarna inget underlag för att kunna bedöma hur takten i utvecklingen har förändrats. Vi kan dock konstatera att både Försvarsmakten och FMV redogör för risker som kan påverka genomförandet över tid.

Styrning: I materielanskaffningen ska nationella särkrav begränsas (s. 5).			
Typ av krav:	Förändring	Uppföljningsbarhet:	Låg
Uppföljningsinformation:	Otillräcklig	Genomförande:	Oklart

Varken Försvarsmakten eller FMV skriver specifikt om nationella särkrav. Myndigheterna anger dock att de tillsammans påbörjat ratificering och implementering av Nato-standarder, vilket är en förutsättning för interoperabilitet med allierade länder.⁹⁷ Vi uppfattar att en ökad interoperabilitet kan vara positivt för styrningens omsättning. Vi bedömer dock att det saknas information i redovisningarna för att bedöma genomslaget av denna styrning under 2025.

Styrning: Materielförsörjningen ska utformas på ett sätt som stödjer användandet av ny teknik under materielens hela livscykel (s. 5).			
Typ av krav:	Hänsynstagande	Uppföljningsbarhet:	Låg
Uppföljningsinformation:	Otillräcklig	Genomförande:	Oklart

⁹³ Försvarsmaktens årsredovisning 2025, s. 30.

⁹⁴ Försvarets materielverks årsredovisning 2025, s. 28.

⁹⁵ Ibid., s. 30.

⁹⁶ Ibid., s. 29.

⁹⁷ Ibid., s. 16 och 58.

Både Försvarmakten och FMV anger att de arbetar med att omsätta ny teknik i verksamheterna. För Försvarmakten har arbetet under 2025 inkluderat finansiering av verksamhet ”som syftar till att pröva och demonstrera användbarheten hos ny teknik”⁹⁸, och FMV har ”etablerat ett digitaliseringslabb i syfte att skapa en fristående testmiljö för ny teknik”.⁹⁹ I redovisningarna saknas dock en tydlig koppling mellan användandet av ny teknik och materielens livscykel. Även om aktivitet sker på området är det därför svårt att bedöma vilket genomslag denna styrning fått under 2025.

Styrning: I materieförsörjningen ska synergier mellan olika arenor tillvaratas (s. 5).			
<i>Typ av krav:</i>	Hänsynstagande	<i>Uppföljningsbarhet:</i>	Låg
<i>Uppföljningsinformation:</i>	Otillräcklig	<i>Genomförande:</i>	Oklart

Varken Försvarmakten eller FMV skriver något om detta. Det sammanhang där styrningen är placerad i inriktningsbeslutet bidrar inte med någon konkretisering av styrningen vilket gör den svår att tolka.

Styrning: Kunskapen om försörjningskedjorna inom områden som är av störst betydelse ur ett försörjningssäkerhetsperspektiv ska öka (s. 5).			
<i>Typ av krav:</i>	Förändring	<i>Uppföljningsbarhet:</i>	Medel
<i>Uppföljningsinformation:</i>	Begränsad	<i>Genomförande:</i>	Hög aktivitet

Varken Försvarmakten eller FMV specificerar i sina årsredovisningar vilka områden som är av störst betydelse ur ett försörjningssäkerhetsperspektiv. Försvarmakten beskriver däremot att de under året deltagit i verksamhet som bidragit med lärdomar om försörjningskedjor. Hit hör övningar med allierade, till exempel för Natos gemensamma förmåga att avskräcka mot störningar i globala försörjningskedjor.¹⁰⁰ Vidare har Försvarmakten tecknat ett nytt avtal med Handelshögskolan i Stockholm om fortsatt forskning om försörjningskedjor.¹⁰¹

FMV fick i regleringsbrevet för 2025 i uppdrag att ”fortsätta utveckla metoder för att göra försörjningskedjor säkra och robusta”¹⁰², vilket man

⁹⁸ Försvarmaktens årsredovisning 2024, s. 63.

⁹⁹ Försvarets materielverks årsredovisning 2025, s. 52.

¹⁰⁰ Försvarmaktens årsredovisning 2025, s. 29.

¹⁰¹ Ibid., s. 61.

¹⁰² Försvarsdepartementet, *Regleringsbrev för budgetåret 2025 avseende Försvarets materielverk*, regeringsbeslut I:9 2024-12-19, uppdrag 3.8.

arbetat med under året.¹⁰³ Vidare konstaterar FMV att man fortsatt behöver ”stärka förmågan att öka motståndskraften mot störningar i kritiska försörjningskedjor och utarbeta robusta försörjningsstrategier för kritisk materiel”.¹⁰⁴

Under 2025 fick FMV flera ytterligare uppdrag inom försörjningssäkerhet. FMV ska tillsammans med Försvarmakten ”föreslå åtgärder för att öka produktionskapaciteten av ammunition och sprängämnen med syfte att tillgodose det militära försvarets behov i samtliga beredskapsnivåer på kort och lång sikt.”¹⁰⁵ Ett ytterligare uppdrag inkluderar att ”analysera Försvarmaktens operativa behov, industrins försörjningskedjor, genomföra säkerhetsanalyser och redovisa former för gemensam produktion mellan svensk och ukrainsk försvarsindustri och hur produktion kan utökas.”¹⁰⁶

Även om vi kan konstatera att FMV har fått flera uppdrag om försörjningskedjor saknas detaljer i redovisningarna om vilka områden som är av störst betydelse ur ett försörjningssäkerhetsperspektiv. Detta begränsar vår möjlighet att bedöma styrningens genomslag.

Styrning: Försörjningslösningar ska tas fram för relevant materiel och förnödenheter i syfte att skapa en uthållig och robust krigsorganisation (s. 5).			
<i>Typ av krav:</i>	Förändring	<i>Uppföljningsbarhet:</i>	Medel
<i>Uppföljningsinformation:</i>	Begränsad	<i>Genomförande:</i>	Viss aktivitet

Projektet *Försörjningslösningar drivmedel* som Försvarmakten startade 2024 har fortsatt och resulterat i en fastställd försörjningsstrategi för drivmedel. Under 2025 har Försvarmakten även genomfört verksamheten för framtida stridsflyg i konceptfas (Vägval Stridsflyg). Syftet har varit att ”ta fram underlag och uppnå riskreducering och handlingsfrihet inför ett vägval avseende framtida försörjningslösningar och materiella förutsättningar för stridsflyg”.¹⁰⁷

FMV skriver om försörjningslösningar i relation till stödet till Ukraina. Där beskrivs att försörjningslösningar tas fram för varje materielområde och att

¹⁰³ Försvarets materielverks årsredovisning 2025, s. 74.

¹⁰⁴ Ibid., s. 74.

¹⁰⁵ Förvarsdepartementet, *Uppdrag till Försvarets materielverk avseende försörjningssäkerhet och produktionskapacitet för ammunition och sprängämnen*, regeringsbeslut I:2 2025-04-30, s. 1.

¹⁰⁶ Regeringskansliet, *Regeringen fattar beslut för att stärka försvarsindustrisamarbetet mellan Sverige och Ukraina*, 2025-10-24.

¹⁰⁷ Försvarmaktens årsredovisning 2025, s. 47.

FMV har en färdig sådan på plats inom marinmateriel.¹⁰⁸ Försvarsmakten anger att logistikförbanden ansvarade för försörjningslösning Ukraina.¹⁰⁹ Vi hittar inte någon närmare information om hur arbetet med försörjningslösningar påverkat uthålligheten och robustheten i krigsorganisationen.

Styrning: Stridsflyg, undervattensområdet, kaliberbunden ammunition samt integritetskritiska delar av ledningsområdet utgör strategiska materielområden inom vilka det finns särskilda behov av att säkerställa statens tillgång till inhemsk kompetens och kapacitet över tid (s. 5).			
<i>Typ av krav:</i>	Hänsynstagande	<i>Uppföljningsbarhet:</i>	Medel
<i>Uppföljningsinformation:</i>	Otillräcklig	<i>Genomförande:</i>	Oklart

Under 2025 har FMV lämnat förslag på åtgärder ”för att stärka förutsättningarna för produktionskapacitet av ammunition i Sverige”.¹¹⁰ Försvarsmakten har genomfört verksamhet inom projektet *Vägval stridsflyg* avseende framtida försörjningslösningar och materiella fortsättningar för stridsflyg¹¹¹, men skriver inga detaljer om tillgång till inhemsk kompetens eller kapacitet. Försvarsmakten menar dock att den ökade exporten av försvarsmateriel bidragit till att bevara högteknologisk kompetens i Sverige.¹¹²

Utifrån redovisningarna kan vi inte bedöma styrningens genomslag.

Styrning: EU:s och Natos program, finansiella instrument och verktyg för upphandling och utveckling ska användas för att stärka förmågeutvecklingen och möjliggöra effektivare och mer kostnadseffektiv materielförsörjning (s. 5).			
<i>Typ av krav:</i>	Förändring	<i>Uppföljningsbarhet:</i>	Medel
<i>Uppföljningsinformation:</i>	Begränsad	<i>Genomförande:</i>	Viss aktivitet

Försvarsmakten, FMV och FOI har etablerat en myndighetsgemensam arbetsgrupp i syfte att ”stärka koordineringen av myndigheternas arbete kopplat till EU-relaterade program och instrument”. Där pågår dialoger om hur den europeiska försvarsfonden (EDF) och andra EU-instrument bättre kan integreras i materielplaneringsprocessen.¹¹³

¹⁰⁸ *Försvarets materielverks årsredovisning 2025*, s. 56–57.

¹⁰⁹ *Försvarsmaktens årsredovisning 2025*, s. 53.

¹¹⁰ *Försvarets materielverks årsredovisning 2025*, s. 74.

¹¹¹ *Försvarsmaktens årsredovisning 2025*, s. 47.

¹¹² *Ibid.*, s. 77.

¹¹³ *Försvarets materielverks årsredovisning 2025*, s. 63.

Försvarmakten, FMV och FOI har gjort bedömningen att deltagandet i EDF skapar ”förutsättningar att stärka den svenska försvarsindustriella basen och att svenskt deltagande erhållit en hög andel av de tilldelade medlen från EU-kommissionen”.¹¹⁴ FMV har under året genomfört flera aktiviteter relaterat till EDF, bland annat en extern utbildning om den årliga projektansökningsfasen och deltagande i uppstarten i det nordiska EDF-nätverket. FMV ger löpande stöd till Regeringskansliet för olika EU-instrument.¹¹⁵

Försvarmakten beskriver att Nato Security Investment Programme (NSIP) kan omfatta viss materiel.¹¹⁶ För beskrivning av myndigheternas arbete med NSIP under 2025, och vår bedömning av detta, hänvisas till avsnitt 2.6. Försvarmakten beskriver inga ytterligare aktiviteter på området.

FMV skriver att man under 2025 ökat sitt engagemang i flera av Natos kommittéer och arbetsgrupper, bland annat Nato Support and Procurement Organisation (NSPO), där FMV:s representant utsetts till vice ordförande.¹¹⁷

Även om redovisningarna visar på aktivitet och samverkan mellan myndigheterna hittar vi ingen information där som relaterar dem till stärkt förmågeutveckling och effektivare och mer kostnadseffektiv materielförsörjning. Det gör det svårt att bedöma i vilken omfattning aktiviteterna bidragit till styrningen under 2025.

2.6 Infrastrukturförsörjningen

I det här avsnittet redovisas specifika styrningar inom området infrastruktur-försörjning. Dess övriga bidrag till utvecklingen av Försvarmaktens operativa förmåga, tas upp i avsnittet om Försvarmaktens krigsorganisation (se avsnitt 2.2).

¹¹⁴ *Försvarets materielverks årsredovisning 2025*, s. 63.

¹¹⁵ *Ibid.*, s- 63-64.

¹¹⁶ *Försvarmaktens årsredovisning 2025*, s. 25.

¹¹⁷ *Försvarets materielverks årsredovisning 2025*, s. 62.

Styrning: Försvarsmakten ska för myndighetens ansvarsområden utveckla den sammanhållna långsiktiga planeringen, samt redovisningen, av infrastruktur så att investeringsplaneringen för anskaffning och vidmakthållande av infrastruktur ska taktas med investeringsplaneringen av anskaffning och vidmakthållande av materiel samt med krigsorganisationens utveckling i övrigt (s. 6).			
<i>Typ av krav:</i>	Förändring	<i>Uppföljningsbarhet:</i>	Medel
<i>Uppföljningsinformation:</i>	Begränsad	<i>Genomförande:</i>	Hög aktivitet

De öppna delarna av årsredovisningen innehåller inga detaljer om hur Försvarsmakten arbetat med en sammanhållen långsiktig planering av infrastruktur. Mycket av det som där skrivs om infrastruktur försörjning handlar om tidiga skeden, snabba beslut och ökad effektivitet.¹¹⁸

I regleringsbrevet för 2025 fick Försvarsmakten i uppdrag att i budgetunderlaget för 2027 ”redovisa en infrastrukturplan för åren 2026–2036 som möjliggör genomförandet av försvarsbeslutet”.¹¹⁹

Försvarsmakten anger inget specifikt arbete för att investeringsplaneringen av anskaffning och vidmakthållande bättre ska takta med investeringsplaneringen av materiel. Vår bedömning är dock att det uppdrag som Försvarsmakten haft tillsammans med FMV och Fortifikationsverket om effektivare arbetssätt och processer, kan ses som ett bidrag även till denna styrning (se avsnitt 2.1).

Försvarsmakten skriver att ”pågående upprustning av den militära förmågan medför omfattande behov av investeringar i infrastruktur för att realisera krigsorganisationen och uppnå operativ effekt”.¹²⁰ Myndigheten bedömer att de lån, genom räntor och avkastningskrav, som kommer krävas för att realisera försvarsbeslutet, avsevärt ökar myndighetens finansiella risk.¹²¹

Gällande att investeringsplaneringen bättre ska takta med krigsorganisationens utveckling, kan nämnas ytterligare förskjutningar av mandat och ansvar inom Försvarsmakten, från högkvarteret till försvarsgrenarna och ett antal organisationsenheter.¹²² Samtidigt skriver Försvarsmakten att det finns

¹¹⁸ Försvarsmaktens årsredovisning 2025, s. 59–60 och 76.

¹¹⁹ Försvarsdepartementet, *Regleringsbrev för budgetåret 2025 avseende Försvarsmakten*, regeringsbeslut I:7 2024-12-19, s. 2–3.

¹²⁰ Försvarsmaktens årsredovisning 2025, s. 163.

¹²¹ Ibid., s. 163.

¹²² Ibid., s. 76.

brister kopplat till infrastruktur inom både armén¹²³, marinen¹²⁴ och flygvapnet¹²⁵, vilket kan begränsa tillväxten.

I enlighet med inriktningsbeslutet ska Försvarsmakten i sin redovisning av krigsförbandens uppfyllnad även redovisa tillhörande infrastruktur. En sådan redovisning finns (kvalificerad hemlig).

Sammantaget kan vi konstatera att Försvarsmakten på flera sätt utvecklat underlag inom infrastrukturförsörjning under 2025. Myndigheten belyser även risker som kan påverka i vilken omfattningen styrningen kommer få genomslag under försvarsbeslutsperioden. För att bedöma styrningens genomslag i sin helhet behöver andra underlag, som mer i detalj redogör för den långsiktiga planeringen av infrastruktur, analyseras.

Styrning: Myndigheterna ska säkerställa effektiva arbetssätt i och mellan myndigheterna och ha en nära samverkan i frågor som rör nationell operationsplanering och Natos gemensamma operationsplanering (s. 6).			
<i>Typ av krav:</i>	Hänsynstagande	<i>Uppföljningsbarhet:</i>	Medel
<i>Uppföljningsinformation:</i>	Begränsad	<i>Genomförande:</i>	Viss aktivitet

Utveckling av effektiva arbetsprocesser i och mellan myndigheter ingår i en annan styrning i inriktningsbeslutet (se avsnitt 2.1).

Försvarsmakten uppger att man i samverkan med berörda myndigheter dels har arbetat för förbättrande förutsättningar för totalförsvarets utveckling av operationsplanering, dels för omsättningen av Natos planer i totalförsvaret ”genom samverkan på strategisk, operativ och taktisk nivå”.¹²⁶

Försvarsmakten beskriver den resurskonflikt som uppstår mellan Nato, försvarssamarbetet med USA (defence cooperation agreement, DCA) och nationell tillväxt när produktion ska ske på samma ytor, belasta samma tekniska infrastruktur och produktionskapacitet hos Försvarsmakten, FMV och Fortifikationsverket.¹²⁷

Varken FMV eller Fortifikationsverket skriver specifikt om Natos gemensamma operationsplanering, men konstaterar på övergripande nivå att

¹²³ Försvarsmaktens årsredovisning 2025, s. 40.

¹²⁴ Ibid., s. 160

¹²⁵ Ibid., s. 70.

¹²⁶ Ibid., s. 67.

¹²⁷ Ibid., s. 163.

anpassningen till, och samverkan med Nato, samt samverkan med andra försvarsmyndigheter fortlöper.¹²⁸

Gällande operationsplanering skriver Fortifikationsverket om den översyn av överenskommelser som genomförts med Försvarsmakten, och resulterade i en ny överenskommelse anpassad för hela konfliktskalan. Den omfattar nu även operationsplanering, vilket Fortifikationsverket anger är en ny förmåga för myndigheten.¹²⁹

Även om vi genom årsredovisningarna kan konstatera att operationsplanering förekommer i myndigheternas verksamhet, hittar vi inga detaljer om att myndigheterna samverkar i frågor som rör nationell operationsplanering eller Natos gemensamma operationsplanering. Det gör det svårt att bedöma i vilken omfattning den delen av styrningen har fått genomslag.

Styrning: Myndigheterna ska vidare ha en nära samverkan kring det militära försvarets behov av infrastruktur i syfte att kunna ansöka om gemensamhetsfinansiering via Nato Security Investment Programme (s. 6).			
<i>Typ av krav:</i>	Hänsynstagande	<i>Uppföljningsbarhet:</i>	Medel
<i>Uppföljningsinformation:</i>	God	<i>Genomförande:</i>	Hög aktivitet

I regleringsbrevet för 2025 fick Försvarsmakten uppdraget, att i samverkan med Fortifikationsverket och FMV lämna förslag på hur arbetet med Nato Security Investment Programme (NSIP) kan utvecklas ytterligare.¹³⁰

Uppdraget är en fortsättning på det förberedande uppdrag som myndigheterna gemensamt redovisade under 2024. I det förslag myndigheterna redovisade i juni 2025 ingår att gemensamt utveckla myndigheternas roller, informationsdelningen mellan dem och Nato, samt rutinerna kring finansiering och redovisning av NSIP-medel.¹³¹

För att skapa myndighetsöverskridande samförstånd och ge fördjupad kunskap för att leda, planera och inregistrera projekt till Nato, har Försvarsmakten under året genomfört en utbildning för relevanta delar av

¹²⁸ Försvarets materielverks årsredovisning 2025, s. 58; Fortifikationsverket, Årsredovisning 2025, s. 15.

¹²⁹ Fortifikationsverket, Årsredovisning 2025, s. 18–19.

¹³⁰ Försvarsdepartementet, Regleringsbrev för budgetåret 2025 avseende Försvarsmakten, regeringsbeslut I:7 2024-12-19, uppdrag 18.

¹³¹ Försvarsmakten, Delredovisning av regleringsbrevsuppdrag om Nato Security Investment Programme (NSIP), 2025-06-19.

sin egen organisation, Regeringskansliet och de myndigheter som berörs av gemensamfinansiering.¹³²

Gemensamt har myndigheterna deltagit vid samverkansmöten under ledning av Försvarsdepartementet, samt i samverkan med Sveriges ständiga representation vid Nato.¹³³ Myndigheterna har även arbetat tillsammans med Regeringskansliet för att reda ut kvarvarande frågeställningar kring en föreslagen bidragsmodell för finansiering av NSIP-projekt.¹³⁴

Fortifikationsverket har deltagit i den nationella uppstarten av Natos förmågeutvecklingsprogram. Fortifikationsverket har även genomfört kompetensuppbyggnad internt för att möjliggöra införandet av Natos rapporterings- och uppföljningssystem, som man har nationellt ansvar för.¹³⁵ FMV, som har en stödjande roll i detta, har förberett sitt ekonomi-hanteringssystem för att underlätta kommande planering och uppföljning av projekt kopplade till NSIP.¹³⁶

Försvarsmakten har etablerat funktionen Capability Management Authority med uppgiften att stödja i beredning av ärenden om gemensam finansiering. Det samlade värdet av inlämnade projektförslag uppgår till cirka 8 miljarder kronor i perioden 2026–2034. Inget projekt har beslutats än.¹³⁷

Vi bedömer att Försvarsmakten, FMV och Fortifikationsverket aktivt fortsatt det gemensamma arbetet om gemensamfinansiering via NSIP. Vi uppfattar att deras tidigare uppdrag och samverkan kan ses som en bidragande faktor till detta.

2.7 Forskning, utvecklig, försvarsinnovation och digitalisering inom försvarsområdet

Styrning: Myndigheterna ska främja innovation i syfte att påskynda förmågeutvecklingen (s. 6).			
<i>Typ av krav:</i>	Förändring	<i>Uppföljningsbarhet:</i>	Medel
<i>Uppföljningsinformation:</i>	God	<i>Genomförande:</i>	Hög aktivitet

¹³² Försvarsmakten, *Delredovisning av regleringsbrevsuppdrag om Nato Security Investment Programme (NSIP)*, 2025-06-19.

¹³³ Fortifikationsverket, *Årsredovisning 2025*, s. 15–16.

¹³⁴ *Försvarets materielverks årsredovisning 2025*, s. 60.

¹³⁵ Fortifikationsverket, *Årsredovisning 2025*, s. 15–16.

¹³⁶ *Försvarets materielverks årsredovisning 2025*, s. 60.

¹³⁷ *Försvarsmaktens årsredovisning 2025*, s. 25.

Styrning: Ny teknik ska snabbt kunna omsättas till försvarstillämpningar under samtliga konfliktnivåer (s. 6).			
<i>Typ av krav:</i>	Tillstånd	<i>Uppföljningsbarhet:</i>	Medel
<i>Uppföljningsinformation:</i>	Begränsad	<i>Genomförande:</i>	Hög aktivitet

Försvarsmakten uppger att man under 2025 har förstärkt finansieringen av innovation. Två satsningar inom området, som tidigare etablerats, är ett militärt innovationsprogram och ett civil-militärt sådant.¹³⁸ Inom Försvarsmakten bedrivs innovationsverksamhet i olika delar av organisationen. Exempelvis har ett innovationsförband vid arméstaben etablerats för att stödja framtagandet av nya lösningar på militära problem.¹³⁹

Försvarsmakten finansierar även verksamhet som syftar till att pröva och demonstrera användbarheten hos ny teknik. Under 2025 har myndigheten etablerat en så kallad utvecklingshubb för att möjliggöra snabbare utveckling av lösningar för uppkomna behov.¹⁴⁰

FMV beskriver en rad olika åtgärder och projekt inom området innovation utöver det ovan nämnda militära innovationsprogrammet. Bland dessa finns den militära innovationsutmaningen för Ukraina, initiativet From Innovation to Battlefield (som syftar till att göra FMV:s provplatser tillgängliga för mindre, civila företag) och innovationsprojekten Operation Gute, Loke och DEMO UCAV.¹⁴¹ FMV bistår sedan 2025 Regeringskansliet med granskning av svenska företag i samband med ansökan och deltagande i Natos innovationsprogram DIANA.¹⁴²

FOI nämner, vid sidan av olika insatser knutna till ovan nämnda innovationsprogram, ett flertal åtgärder under 2025. Till exempel har FOI startat 13 innovationsprojekt för att pröva möjligheten att tillämpa tidigare framtagna resultat och bistått i utvecklingen av autonoma drönarsvärmar.¹⁴³ Försvarshögskolan tar bland annat upp ett digitalt utbildningsprogram inom civil-militär innovation riktat till små- och medelstora företag för att

¹³⁸ *Försvarsmaktens årsredovisning 2025*, s. 63.

¹³⁹ *Ibid.*, s. 64.

¹⁴⁰ *Ibid.*, s. 62.

¹⁴¹ *Försvarets materielverks årsredovisning 2025*, s. 68–69.

¹⁴² *Ibid.*, s. 60.

¹⁴³ FOI, *Årsredovisning 2025*, s. 6 och 16.

snabbare kunna nyttiggöra civil kompetens och teknikutveckling inom totalförsvaret.¹⁴⁴

Sammantaget visar redovisningarna på en stor aktivitet inom detta område, som också engagerar många aktörer utanför kretsen av försvarsmyndigheter. Styrningen har i den meningen fått genomslag. För att kunna säga något mer om hur aktiviteterna påverkar takten i förmågeutvecklingen, skulle ytterligare underlag behövas.

Styrning: Försvarsmakten och Försvarets materielverk ska även utveckla kravställningsarbetet för att upphandlingar och studier ska främja innovation och tillämpning av nya, effektiva tekniska lösningar för ökad krigsförmåga (s. 6).			
Typ av krav:	Förändring	Uppföljningsbarhet:	Medel
Uppföljningsinformation:	Otillräcklig	Genomförande:	Oklart

Försvarsmakten skriver inget om det generella arbetet med kravställning, men ger exempel från ett demonstratorprojekt där anskaffning av olika system för testverksamhet bidragit till den kommande slutliga kravställningen.¹⁴⁵ FMV skriver en del om kravställningsarbetet i stort, men knutet till andra aspekter än innovation, till exempel jämställdhet (se avsnitt 2.5).

I redovisningarna finns det exempel på aktiviteter som kan kopplas till hur kravställningsarbetet utvecklas, men inte någon samlad beskrivning. Det är därför svårt att bedöma vilket genomslag denna styrning har fått under 2025.

Styrning: Försvarsmakten och övriga försvarsmyndigheter ska utveckla sina arbetssätt i syfte att främja försvarsinnovation och forskning i samverkan med övriga relevanta myndigheter och organisationer (s. 6).			
Typ av krav:	Förändring	Uppföljningsbarhet:	Medel
Uppföljningsinformation:	Begränsad	Genomförande:	Oklart

FMV har under 2025 prövat och utvecklat nya processororienterade arbetssätt i syfte att bredda leverantörsbasen, korta ledtider för anskaffning och anpassa civil teknik för militära tillämpningar. Försvarsmakten och FOI har deltagit i detta arbete.¹⁴⁶

¹⁴⁴ Försvarshögskolans årsredovisning 2025, s. 28.

¹⁴⁵ Försvarsmaktens årsredovisning 2025, s. 168.

¹⁴⁶ Försvarets materielverks årsredovisning 2025, s. 68.

Inom ramen för det militära innovationsprogrammet har FMV fortsatt utvecklingen av projektformerna TechDay och Teknisk utmaning, där det senare rör koordinering av innovationsprojekt i samverkan med andra nationer och inom ramen för europeiska regelverk.¹⁴⁷

Det gemensamma koordineringsforum som sedan slutet av 2025 omfattar samtliga myndigheter inom det militära försvaret (se avsnitt 2.1), bör ha förbättrat förutsättningarna för utvecklad samverkan mellan myndigheterna i frågor om innovation och forskning.

Redovisningarna innehåller flera exempel på aktiviteter för att främja innovation. Om erfarenheterna från sådana har lett till att myndigheterna utvecklat sina arbetssätt, framgår dock inte.

Styrning: Försvarmakten, Försvarets materielverk och Försvarets radioanstalt ska tillsammans med övriga berörda myndigheter fortsatt arbeta med digitalisering för att utveckla förmågan på försvars-, underrättelse- och säkerhetsområdet (s. 6).			
<i>Typ av krav:</i>	Förändring	<i>Uppföljningsbarhet:</i>	Medel
<i>Uppföljningsinformation:</i>	Begränsad	<i>Genomförande:</i>	Oklart

Försvarmakten hänvisar i sin årsredovisning till en separat redovisning om ledningskoncept för pågående digitalisering nationellt och i alliansen.¹⁴⁸

FMV redovisar ett antal åtgärder för att tillgodogöra sig den tekniska och digitala utvecklingen, som utbildningsinsatser, etablering av ett digitaliseringslabb samt en fristående testmiljö för ny teknik och deltagande i nätverket AI Sweden.¹⁴⁹

Även om årsredovisningarna innehåller viss information om arbetet med digitalisering, skulle ytterligare underlag behövas för att bedöma genomslaget av denna styrning.

¹⁴⁷ Försvarets materielverks årsredovisning 2025, s. 69.

¹⁴⁸ Försvarmaktens årsredovisning 2025, s. 124.

¹⁴⁹ Försvarets materielverks årsredovisning 2025, s. 52 och 91.

2.8 Försvarsmaktens behov av stöd

Styrning: Försvarsmakten ska förmedla behov av stöd till aktörer inom det civila försvaret för att möjliggöra svenska och allierade militära operationer på svenskt territorium såväl i fred som i händelse av höjd beredskap och ytterst krig. Behoven ska fungera som underlag för de enskilda aktörernas planering och utveckling av verksamheten i totalförsvaret. För att möjliggöra samordning av planeringen inför höjd beredskap inom det civila försvaret ska behoven på en övergripande nivå även delges till Myndigheten för samhällsskydd och beredskap. Försvarsmakten ska även förmedla behov av stöd till övriga myndigheter i det militära försvaret för att möjliggöra stöd under höjd beredskap och krig (s. 7).			
Typ av krav:	Förändring	Uppföljningsbarhet:	Medel
Uppföljningsinformation:	God	Genomförande:	Hög aktivitet

Försvarsmakten anger att det militära försvarets behov av stöd från det civila försvaret har tydliggjorts under året.¹⁵⁰ Försvarsmakten skriver att genom ”civila beredskapsmyndigheters aktiva deltagande i den operativa planeringen och planeringen för värdlandsstöd (bland annat *Host Nation Support Minimal Operational Requirements*) har myndigheten bidragit till att öka kunskapen och förståelsen om det militära försvarets behov av stöd.¹⁵¹

I sammanhanget beskrivs även att Försvarsmaktens förståelse för det civila försvarets förutsättningar och begränsningar har ökat.¹⁵² Den del som rör förmedling av behov till aktörer inom det civila försvaret, bedömer vi har fått genomslag. Denna bild bekräftas även av den uppföljning som vi har gjort av beredskapsmyndigheternas särskilda redovisningar för civilt försvar.

I fråga om stöd från andra myndigheter inom det militära försvaret, hittar vi i årsredovisningarna ingen information om hur sådana behov har förmedlats. Det är därför svårt att bedöma i vilken utsträckning Försvarsmakten förmedlat sina behov. Till saken hör dock att myndigheterna inom det militära försvaret har ett antal konkreta uppdragsrelationer sinsemellan som ytterst utgår ifrån Försvarsmaktens behov. Behoven omhändertas i sådana fall inom ramen för ordinarie, löpande verksamhet. Vi förväntar oss därför inte att detta är något som normalt sett tas upp särskilt i en årsredovisning.

En summering av uppföljningen i detta kapitel, och slutsatser av den, finns i kapitel 5.

¹⁵⁰ Försvarsmaktens årsredovisning 2025, s. 67.

¹⁵¹ Ibid., s. 65.

¹⁵² Ibid., s. 67.

3. Inriktningsbeslutet för civilt försvar

3.1 Inledning

I detta kapitel följer vi upp hur beredskapsmyndigheterna har genomfört försvarsbeslutet under 2025 utifrån styrningarna i *Inriktning för det civila försvaret 2025–2030*.¹⁵³ Vi presenterar samtliga styrningar från beslutet i citat-form i kapitlet. Uppföljningen för det civila försvaret kompletteras sedan i kapitel 4, där även de styrningar som träffar beredskapsmyndigheterna i det gemensamma inriktningsbeslutet för totalförsvaret följs upp.

Uppföljningen bygger på två källor – årsredovisningar för 2025, samt den särskilda redovisning för civilt försvar som beredskapsmyndigheterna ska lämna i samband med årsredovisningen. I den sistnämnda ska myndigheterna ta upp sina huvudsakliga åtgärder under 2025 för att höja förmågan, samt hur dessa bidragit till att nå riksdagens mål. Den särskilda redovisningen består av en PM och en ifylld Excelmall.

Vi har gått igenom dessa underlag för samtliga 67 beredskapsmyndigheter. Därtill för Riksbanken, som inte är en myndighet under regeringen, men som deltar frivilligt i beredskapssektorn Finansiella tjänster. Underlag från 68 myndigheter har alltså använts. När det varit motiverat har vi även använt ytterligare underlag från myndigheterna, till exempel planeringsdokument framtagna under 2025. Det har dock handlat om ett fåtal.

Många beredskapsmyndigheter är i sina redovisningar öppna med vad de har för kvarstående utmaningar och hinder för att utveckla sin del av det civila försvaret. Denna öppenhet talar för att den bild på aggregerad nivå som i denna rapport framträder av genomförandet av försvarsbeslutet, är rättvisande, även om det skulle finnas enskildheter i behov av justering eller komplettering.

När vi skriver sektorer i detta kapitel, är det beredskapssektorer som avses. När vi skriver myndigheter, är det beredskapsmyndigheter som avses. I exempel som innefattar Riksbanken, nämns den särskilt.

Den bild vi här ger av det civila försvaret bör kompletteras med den bedömning av förmågan inom det civila försvaret som Myndigheten för

¹⁵³ Försvarsdepartementet, *Inriktning för det civila försvaret 2025–2030*, regeringsbeslut I:14 2024-12-19.

civilt försvar redovisade strax före denna rapport.¹⁵⁴ Till skillnad från denna rapport, där fokus är på myndigheternas genomförande av försvarsbeslutet, fokuserar Myndigheten för civilt försvar i sin redovisning på myndigheternas förmåga.

3.2 Genomförande av övergripande styrningar

Följande styrning är central i inriktningsbeslutet för civilt försvar:

Styrning: Beredskapsmyndigheternas arbete med planering och förberedelse inför höjd beredskap ska genomföras i syfte att stärka förmågan och öka takten i utvecklingen av det civila försvaret (s. 1).			
<i>Typ av krav:</i>	Förändring	<i>Uppföljningsbarhet:</i>	Medel
<i>Uppföljningsinformation:</i>	Begränsad	<i>Genomförande:</i>	Hög aktivitet

MTFA konstaterar att beredskapsmyndigheterna för 2025 redovisar en stor mängd konkreta, genomförda åtgärder som ska leda till stärkt förmåga i det civila försvaret. Samtidigt är många av dem tydliga med att utvecklingsbehoven ännu är omfattande och att mycket arbete återstår.

Däremot är det svårare att säga om takten i denna utveckling har ökat under året. Skulle jämförelsen göras med 2022 eller 2023, då systemet var nytt och den rollsökande fasen dominerande, bör vi med säkerhet kunna anta att mer förmågehöjande åtgärder vidtogs 2025 än då. Att göra samma antagande gentemot 2024 är svårare. Vi bedömer att vi i nuläget inte har underlag för att dra slutsatsen att takten ökat under 2025 jämfört med 2024, även om det antyds att det är på det sättet i flera myndigheters redovisningar.

Styrning: Genom sitt arbete ska beredskapsmyndigheterna bidra till att uppnå det av riksdagen beslutade målet för det civila försvaret. (s. 1).			
<i>Typ av krav:</i>	Förändring	<i>Uppföljningsbarhet:</i>	Medel
<i>Uppföljningsinformation:</i>	Begränsad	<i>Genomförande:</i>	Hög aktivitet

I sin särskilda redovisning ska myndigheterna uppge hur deras huvudsakliga åtgärder 2025 har bidragit till att uppnå målet för det civila försvaret. Vissa redovisar bara *vilket* delmål som träffas av en åtgärd, andra även *hur* åtgärden bidrar till att uppnå målet. Inte någon myndighet redovisar *hur mycket* en åtgärd bidrar med till att uppnå målet. Det är därmed svårt att följa upp i

¹⁵⁴ Myndigheten för civilt försvar, *Redovisning av regeringsuppdrag att göra en samlad bedömning av förmågan inom det civila försvaret*, 2026-04-29.

vilken grad denna styrning genomförts. Ett gott exempel på en välstrukturerad och pedagogisk särskild redovisning, med tydliga kopplingar mellan åtgärder och mål, står Länsstyrelsen Jönköping för.¹⁵⁵

Ett exempel från Statens servicecenter visar på hur åtgärder kopplas till mål: ”Myndigheten har under året genomfört en upphandling av ett system för lönetjänster som innebär att vi skapat bättre förutsättningar att upprätthålla tjänsterna under höjd beredskap. Ett robustare lönesystem ökar förmågan att säkerställa de viktigaste samhällsfunktionerna. Att medarbetare får lön är en viktig parameter för att upprätthålla försvarsviljan.”¹⁵⁶

Ett exempel från Myndigheten för civilt försvar: ”Under 2025 under-tecknade det civila beredskapsrådet en överenskommelse om en nationell operativ ledningsstruktur. Överenskommelsen tydliggör hur den faktiska ledningen inom det civila försvaret ska utövas på nivåerna under regeringen. Därmed utgör den en grund för ökad proaktivitet och handlingskraft och en tydligare koppling mellan planering, genomförande, uppföljning och övning. Sammantaget bidrar överenskommelsen till målet för det civila försvaret genom effektivare samverkan och ledning.”¹⁵⁷

Samtantaget bedömer vi att myndigheterna bedrivit ett brett och aktivt arbete under 2025 som har förutsättningar att leda närmare målet för det civila försvaret. Vi tar då fasta på att myndigheterna generellt beskriver en positiv trend i arbetet med att bidra till att uppnå riksdagens mål, vilket vi anser bekräftas av deras samlade aktivitet. Samtidigt anger många av dem att utvecklingsbehoven ännu är omfattande och att mycket arbete återstår för att nå riksdagens mål. I uppdraget till Myndigheten för civilt försvar att bedöma förmågan inom det civila försvaret ingår det att göra en samlad bedömning utifrån samtliga delar i målet för det civila försvaret.¹⁵⁸

¹⁵⁵ Länsstyrelsen Jönköpings län, *Beredskapsmyndigheternas särskilda redovisning för civilt försvar 2025 – Jönköpings län*, 2026-02-19, Excelark.

¹⁵⁶ *Staten servicecenters särskilda redovisning för civilt försvar 2025*, 2026-02-18, s. 3.

¹⁵⁷ Myndigheten för civilt försvar, *Särskild redovisning för civilt försvar 2025*, 2026-02-20, s. 6.

¹⁵⁸ Försvarsdepartementet, *Uppdrag till Myndigheten för samhällsskydd och beredskap att göra en samlad bedömning av förmågan inom det civila försvaret*, regeringsbeslut II:4, 2025-10-23.

3.3 Genomförande av särskilt prioriterade styrningar

I inriktningsbeslutet finns sju strecksatser med uppgifter som myndigheterna särskilt ska arbeta med under perioden 2025–2030.

Styrning: Beredskapsmyndigheterna ska ta del av och tillvarata de möjligheter som följer av Natos civila förmågekrav och övergripande resiliensmålsättningar för alliansen (s. 1).			
Typ av krav:	Förändring	Uppföljningsbarhet:	Medel
Uppföljningsinformation:	Otillräcklig	Genomförande:	Oklart

Tio myndigheter representerar Sverige i Natos strukturer för resiliens och civil beredskap, medan ytterligare tio är stödjande i det arbetet.¹⁵⁹ Samtliga myndigheter påverkas dock av Natos krav och målsättningar, om än i olika grad beroende på verksamhet. Myndigheterna skriver inget i sina redovisningar om att tillvarata möjligheter som följer av Natos civila förmågekrav och resiliensmålsättningar. Vi resonerar i kapitel 5 om möjliga skäl till det.

Vad flera myndigheter däremot redovisar, är att man 2025 satt sig in i vilka av Natos krav som träffar dem. Till exempel skriver Kustbevakningen: ”Vad gäller Natos *response measures* har sektorn identifierat vilka som berör och har påverkan på de deltagande myndigheterna.”¹⁶⁰ Domstolsverket skriver att Sveriges Domstolar inte bedöms få något utökat ansvar eller ytterligare uppgifter utifrån ett Nato-perspektiv.¹⁶¹

Styrning: Beredskapsmyndigheterna ska förbereda sig för att kunna hantera de initiala konsekvenserna av ett krig och kunna ge stöd till det militära försvaret inklusive allierade militära styrkor. Detta innebär främst stöd till Försvarsmaktens mobilisering samt värdlandsstöd till allierade styrkor (s. 1–2).			
Typ av krav:	Tillstånd	Uppföljningsbarhet:	Medel
Uppföljningsinformation:	Begränsad	Genomförande:	Hög aktivitet

Värdlandsstöd är ett ofta förekommande tema i redovisningarna. Vi uppfattar att myndigheterna har lagt ner ett stort arbete för att göra sig redo för detta under 2025. Flera exempel på det ges i kapitel 4. När det gäller att kunna hantera de initiala konsekvenserna av ett krig, redovisas mycket

¹⁵⁹ Försvarsdepartementet, *Instruktion för myndigheters verksamhet i Nato*, regeringsbeslut I:17, 2024-12-19, s. 15–16.

¹⁶⁰ Kustbevakningen, *Årsredovisning 2025*, s. 62.

¹⁶¹ Domstolsverket, *Samlad redovisning för civilt försvar*, 2026-02-19, s. 1.

aktivitet som får anses falla inom ramen för det. Även här ges flera exempel i kapitel 4. Däremot nämner myndigheterna inte Försvarsmaktens mobilisering. Vi bedömer dock att många beredskapsmyndigheter saknar en naturlig roll i att bidra till mobilisering.

Vår sammantagna bedömning är att myndigheterna arbetat både aktivt och brett med denna styrning under 2025. Detta är i linje med den bild som MTFA gett i en annan delredovisning inom detta regeringsuppdrag.¹⁶²

Styrning: Beredskapsmyndigheterna ska verka för att aktörer inom det civila försvaret med ansvar för samhällsviktig verksamhet säkerställer tillgång till nödvändiga varor och tjänster, skapar möjlighet att upprätthålla eller ställa om produktion samt distribuera nödvändiga varor och tjänster (s. 2).			
<i>Typ av krav:</i>	Förändring	<i>Uppföljningsbarhet:</i>	Medel
<i>Uppföljningsinformation:</i>	Begränsad	<i>Gennomförande:</i>	Hög aktivitet

Myndigheterna redovisar ett flertal åtgärder som vi kan koppla till denna styrning. En del är nya initiativ för 2025, men majoriteten tycks falla tillbaka på redan befintliga nätverk och former för att bistå aktörer från åren före 2025. Vår bild är att det redan funnits en etablerad grund här, men att den byggts på under det gångna året. Ofta tycks det då ha handlat om att i högre grad försöka involvera näringslivet. Länsstyrelsen Gotland skriver till exempel att man 2025 särskilt har prioriterat att utveckla samverkan med näringslivet¹⁶³ och Länsstyrelsen i Västra Götaland att man under 2025 blivit mer aktiv i att knyta kontakter och samverka med näringslivet.¹⁶⁴ Myndigheten för civilt försvar tog 2025 fram en broschyr motsvarande *Om krisen eller kriget kommer* riktad till företag, som skickas till arbetsställen som har fler än fem anställda (cirka 130 000).¹⁶⁵

Vad gäller nödvändiga varor och tjänster, kan det i redovisningarna handla om livsmedel, nödvatten, läkemedel, kemikalier, drivmedel, betong och IT-tjänster. Nödvattenövningar har varit vanligt förekommande 2025. Till sist ett exempel från Energimyndigheten, som skriver att man gjort en kraftansträngning för att erbjuda alla landets kommuner relevant och målgruppsanpassat kunskapsstöd inom energiberedskap, med fokus på reservkraft.

¹⁶² MTFA, *Myndigheternas processer för styrning, uppföljning och återrapportering*, 2025-10-14, s. 60–61.

¹⁶³ Länsstyrelsen Gotlands län, *Årsredovisning 2025*, s. 76.

¹⁶⁴ Länsstyrelsen Västra Götalands län, *Särskild redovisning civilt försvar för verksamhetsåret 2025*, 2026-02-16, s. 2.

¹⁶⁵ Myndigheten för civilt försvar, *Årsredovisning 2025*, s. 28.

Styrning: Beredskapsmyndigheterna ska vidta konkreta åtgärder som direkt ger ökad förmåga att kunna hantera konsekvenserna av ett väpnat angrepp före åtgärder som kräver omfattande planering, utredning eller ändrade författningar. Vid avvägning mellan att genomföra olika åtgärder för det civila försvaret ska särskild vikt ges till de åtgärder som även kan bidra till det militära försvarets förmåga (s. 2).			
<i>Typ av krav:</i>	Hänsynstagande	<i>Uppföljningsbarhet:</i>	Medel
<i>Uppföljningsinformation:</i>	Begränsad	<i>Genomförande:</i>	Hög aktivitet

Mycket åtgärder har vidtagits under 2025 som får anses svara upp mot denna styrning. Hit hör införskaffad utrustning för robust kommunikation som man sedan tränat upp förmågan på, kompetenshöjande utbildningar, nya sätt att öva, personalförstärkningar, rekrytering av frivilliga, upprättande av alternativa ledningsplatser, utplacering av reservkraftverk, eller säkerhetshöjande åtgärder. Angående att ge särskild vikt till åtgärder som även bidrar till det militära försvarets förmåga så är det mer indirekt beskrivet, genom hur man beaktat Försvarsmaktens behov. Det militära perspektivet finns, enligt vår bedömning, i betydande utsträckning med i myndigheternas planering. Däremot ger underlaget inte stöd för att säga att särskild vikt har getts till åtgärder som även kan bidra till det militära försvarets förmåga.

Styrning: Beredskapsmyndigheterna ska säkerställa att förmåga även utvecklas på längre sikt för att uppnå uthållighet för att klara en längre period av allvarlig säkerhetspolitisk kris eller krig (s. 2).			
<i>Typ av krav:</i>	Tillstånd	<i>Uppföljningsbarhet:</i>	Medel
<i>Uppföljningsinformation:</i>	Begränsad	<i>Genomförande:</i>	Viss aktivitet

Om den förra styrningen handlade om den korta sikten, handlar denna om den långa. Det refereras sällan till denna styrning i myndigheternas redovisningar, men det listas relativt mycket aktivitet som handlar om medellång till lång sikt. Som exempel kan nämnas införande av mål för vilka förmågor man ska ha till 2030, upprättande av planer på allt från tre till tio års sikt, behovsinventeringar, organisationsöversyner, framtagande av koncept för reservkraft, etablerande av strategiska näringslivsråd, förberedelser för redundans, kontinuitetshandling och reservrutiner. Ett exempel från Myndigheten för civilt försvar: ”Ett särskilt samarbete har initierats med Försvarsmakten för att åstadkomma långsiktig och strategisk inriktning och

samordning av övningsverksamhet inom totalförsvaret.”¹⁶⁶ Bilden som sammantaget framträder är ändå delad – vissa tycks tydligt ha arbetat med den lite längre sikten, för andra saknas sådana redovisade åtgärder.

Styrning: I det fall myndigheten är berörd, ska beredskapsmyndigheterna beakta Försvarmakten förmedlade behov av stöd som underlag för planering och utveckling av verksamhet. (s. 2).			
Typ av krav:	Hänsynstagande	Uppföljningsbarhet:	Medel
Uppföljningsinformation:	Begränsad	Genomförande:	Hög aktivitet

Vissa myndigheter är mycket tydliga med att de beaktat Försvarmaktens behov, som Finansinspektionen: ”Till år 2030 är det militära försvarets behov av stöd från den finansiella sektorn klarlagda och kommunicerade från Försvarmaktens sida till Finansinspektionen. Utifrån dessa uttalade stödbehov finns nödvändiga förberedelser på plats hos berörda parter. Den finansiella sektorns förmåga att direkt eller indirekt stödja det militära försvaret är övad.”¹⁶⁷ Eller Strålsäkerhetsmyndigheten, som skriver att man prioriterat att ge stöd till Försvarmakten utifrån identifierade behov inför och under höjd beredskap.¹⁶⁸ Länsstyrelsen Dalarna anger att stöd till Försvarmakten är ett av dess tre fokusområden.¹⁶⁹

Många andra beskriver det hela mer indirekt, genom hur de samarbetar och samverkar med Försvarmakten. Det kan handla om att delta i Försvarmaktens övningar och operationsplanering eller att samplanera värdlandsstöd. Slutligen finns det en tredje kategori som inte skriver något alls om saken. Det handlar om myndigheter vars verksamhet har få eller inga beröringspunkter med det militära försvaret. Sammantaget bedömer vi ändå att denna styrning fått genomslag för de som är berörda av den.

Styrning: Beredskapsmyndigheterna ska delta i och bidra till den planeringsprocess för förmågeutveckling som MSB håller samman för det civila försvaret. (s. 2).			
Typ av krav:	Förändring	Uppföljningsbarhet:	Medel
Uppföljningsinformation:	Otillräcklig	Genomförande:	Oklart

¹⁶⁶ Myndigheten för civilt försvar, *Årsredovisning 2025*, s. 30.

¹⁶⁷ Finansinspektionen, *Planeringsinriktning för finansiella företag*, 2025-11-13, s. 36.

¹⁶⁸ Strålsäkerhetsmyndigheten, *Årsredovisning 2025*, s. 26.

¹⁶⁹ Länsstyrelsen Dalarnas län, *Årsredovisning 2025*, s. 70.

Denna styrning redovisar myndigheterna inget om. De ska dock enligt instruktionen för den särskilda redovisningen lyfta *huvudsakliga* åtgärder. Vi utgår från att de betraktar deltagandet i den förmågeutveckling som Myndigheten för civilt försvar håller samman som löpande arbete, och inte en huvudsaklig åtgärd att lyfta fram. Vad som vi däremot anser lyser igenom i redovisningarna, är att myndigheterna har kontakt med och återrapporterar till Myndigheten för civilt försvar. Det räcker dock inte för att bedöma om de har ”bidragit till planeringsprocessen”. Vi har inte heller tydligt kunnat utläsa detta ur redovisningarna från Myndigheten för civilt försvar.

Myndigheten för civilt försvar har i sina föreskrifter från och med den 1 juni 2025 fört in denna styrning som ett krav på beredskapsmyndigheterna.¹⁷⁰

Ovanstående sju styrningar i inriktningsbeslutet följs av en åttonde, som kommer direkt efter de sju strecksatserna:

Styrning: Vid genomförandet av uppdraget ska myndigheterna där det är relevant beakta ett jämställdhetsperspektiv (s. 2).			
<i>Typ av krav:</i>	Hänsynstagande	<i>Uppföljningsbarhet:</i>	Medel
<i>Uppföljningsinformation:</i>	Begränsad	<i>Genomförande:</i>	Oklart

Även om myndigheterna i sina årsredovisningar har med ett jämställdhetsperspektiv för sin verksamhet i allmänhet, ser vi inte att denna styrning fått genomslag på den del som rör civilt försvar eller de sju styrningarna ovan. Ett undantag finns – länsstyrelserna. Det beror på att de har fått i uppdrag av regeringen att årligen redovisa hur beslutade länsstrategier för 2024–2027 bidrar till att uppfylla de jämställdhetspolitiska målen, inklusive fokusområdet civil beredskap på länsnivå.¹⁷¹ Till exempel skriver Länsstyrelsen Skåne att man 2025 beslutat om en riktlinje för integrering av jämställdhetsperspektivet inom verksamhetsområdet, vilken beaktats i framtagandet av en ny krisledningsplan samt inför och under stabsövningar.¹⁷²

¹⁷⁰ MSBFS 2025:4 föreskrifter och allmänna råd om statliga myndigheters uppgifter inför och vid höjd beredskap.

¹⁷¹ Finansdepartementet, *Regleringsbrev för budgetåret 2024 avseende länsstyrelserna*, regeringsbeslut III:11 2023-12-21, uppdrag B13.

¹⁷² Länsstyrelsen Skånes län, *Årsredovisning 2025*, s. 82.

Utöver länsstyrelserna finns ytterligare någon myndighet som skriver om jämställdhetsperspektiv i beredskapsarbetet, men generellt saknas det i redovisningarna.

En summering av uppföljningen i detta kapitel, och slutsatser av den, finns i kapitel 5.

4. Inriktningsbeslutet för totalförsvaret

I detta kapitel följer vi upp myndigheternas genomförande av styrningarna i inriktningsbeslutet *Gemensamma förutsättningar för utvecklingen av totalförsvaret 2025–2030*.¹⁷³ I beslutet står att myndigheterna ”ska utgå från de inriktande planeringsförutsättningar för utvecklingen av totalförsvaret 2025–2030 som anges nedan”, varpå en mängd styrningar följer. I detta kapitel följer vi upp alla dessa styrningar. I vissa fall är de bara relevanta för myndigheterna inom det militära försvaret, i andra bara för de inom det civila försvaret. I de flesta fall är dock styrningarna relevanta för båda.

Uppföljningen nedan har samma tematiska rubriker som i inriktningsbeslutet. Varje styrning presenteras först i en sammanfattande tabell, där vi bland annat bedömer hur möjlig den är att följa upp samt i vilken utsträckning den blivit genomförd under 2025. Därefter följer en motiverande text till hur vi kommit fram till dessa bedömningar – först för det militära försvaret, därefter för det civila.

4.1 Säkerhetspolitiska utgångspunkter

Vi har följt upp tre styrningar under denna rubrik. Dessa är inte lika tydligt riktade till myndigheterna inom det militära eller det civila försvaret som styrningarna under kommande rubriker, men de kan ändå ha en styrande effekt. Därför har vi följt upp dem.

Styrning: Samarbeten med allierade såsom våra nordiska och baltiska grannländer, USA och Storbritannien är av särskild vikt för Sveriges säkerhet (s. 4).			
	<i>Typ av krav:</i>	Hänsynstagande	<i>Uppföljningsbarhet:</i> Medel
<i>Militärt</i>	<i>Uppföljningsinformation:</i>	Begränsad	<i>Genomförande:</i> Hög aktivitet
<i>Civilt</i>	<i>Uppföljningsinformation:</i>	Begränsad	<i>Genomförande:</i> Viss aktivitet

Försvarsmyndigheterna genomför samarbeten med andra länder utifrån de ramar som sätts av riksdag och regering. För bilaterala samarbeten med Finland och USA, se senare styrningar.

¹⁷³ Försvarsdepartementet, *Gemensamma förutsättningar för utvecklingen av totalförsvaret 2025–2030*, regeringsbeslut I:16 2024-12-19.

Försvarsmyndigheterna redovisar ett antal samarbeten i den nordiska kretsen, där tyngdpunkten genomförs inom ramen för Nordic Defence Cooperation (Nordefco). Arbetet inom Nordefco har under 2025 bland annat omfattat utveckling av ett gemensamt operativt koncept, gemensam operationsplanering och anpassning av processerna för förmågeutveckling.¹⁷⁴

FMV har i samarbete med sin danska motsvarighet placerat en satellit i omloppsbana runt jorden. Satelliten är en demonstrator och en del av pågående förmågeutveckling i rymddomänen.¹⁷⁵ Inom ramen för Nordefco har FMV deltagit i etableringen av ett nordiskt nätverk för att stärka ländernas samordning i relation till den europeiska försvarsfonden och i samarbetet om ömsesidiga kvalitetskontroller.¹⁷⁶

Fortifikationsverket deltar i Nordic Baltic Defense Estates, som är ett samarbete mellan försvarsfastighetsmyndigheter.¹⁷⁷ Fortifikationsverket har under 2025 även slutit ett samarbetsavtal med sina motsvarigheter i Norge och Finland. Ett inledande fokusområde för samarbete anges vara om värdlandsstöd, vid sidan av områdena fortifikation och fastighetsförvaltning i subarktiskt klimat.¹⁷⁸ Försvarshögskolan inledde 2025 ett samarbete med sin norska motsvarighet, i genomförandet av en stabsövning riktad till det Högre officersprogrammet.¹⁷⁹

Försvarsmakten anger att samarbetet med Estland, Lettland och Litauen under 2025 fokuserade på erfarenhetsutbyte samt utbildnings- och övnings-samarbete. Ett flertal högnivåmöten genomfördes.¹⁸⁰

Försvarsmaktens samarbete med Storbritannien har under 2025 inkluderat regelbundna möten på flera nivåer inom ramen för planeringen av stödet till Ukraina, samt inom ramen för Joint Expeditionary Force, som Storbritannien leder.¹⁸¹ Försvarsmakten har även bedrivit samarbete på försvarsgrensnivå, bland annat om Archersystemet och amfibiestrid.¹⁸²

¹⁷⁴ Försvarsmaktens årsredovisning 2025, s. 158.

¹⁷⁵ Försvarets materielverks årsredovisning 2025, s. 48.

¹⁷⁶ Ibid., s. 63 och 59.

¹⁷⁷ Fortifikationsverket, Årsredovisning 2025, s. 22.

¹⁷⁸ Ibid., s. 21.

¹⁷⁹ Försvarshögskolans årsredovisning 2025, s. 13.

¹⁸⁰ Försvarsmaktens årsredovisning 2025, s. 155.

¹⁸¹ Ibid., s. 156.

¹⁸² Ibid., s. 156.

FMV nämner att man under 2025 utvecklat samarbetet med Storbritannien i frågor om stöd till export av försvarsmateriel.¹⁸³ Även Fortifikationsverket och FOI nämner samarbeten med Storbritannien.¹⁸⁴

Vi bedömer att styrningen har fått genomslag inom det militära försvaret i så måtto att det finns ett stort antal exempel på samarbeten med utpekade länder. Många av dessa var etablerade redan innan 2025, men det framstår av redovisningarna som att en vidareutveckling ändå skett under året.

Vad gäller nordiskt samarbete inom det civila försvaret, finns det två grupper av myndigheter. Länsstyrelser vars län gränsar till andra nordiska länder ofta ett sådant, som enligt redovisningarna förefaller ha fördjupats under 2025. Flera andra myndigheter har också sådant samarbete, som Kustbevakningen, SMHI, Trafikverket, Sjöfartsverket och Strålsäkerhetsmyndigheten. Till exempel skriver Naturvårdsverket att ett nordiskt samarbete initierats om kunskapsutbyte inom avfalls- och avloppsberedskap.¹⁸⁵ Ett annat exempel: ”Polismyndigheten har även stärkt samarbetet i övriga gränsområden med finsk och norsk polis, där nya metoder utvecklats för gemensamma insatser och sampatrullering.”¹⁸⁶ Två tredjedelar av myndigheterna nämner inte något om nordisk samverkan inom civilt försvar.

Samarbete med de baltiska länderna förekommer mer sällan i redovisningarna än nordiskt samarbete. Vissa myndigheter redovisar ändå sådant, som Svenska kraftnät, Riksbanken, Statens veterinärmedicinska anstalt och Livsmedelsverket. Här ett exempel från den sistnämnda, som rör både Norden och Baltikum: ”Sektorn har enats om en *Strategi för gemensam beredskapsplanering inom Norden och Baltikum 2026–2028 – resilient försörjning av livsmedel inklusive dricksvatten i kris och krig*.”¹⁸⁷

Gällande samarbeten med USA och Storbritannien, redovisas inga sådana för civilt försvar. Strålsäkerhetsmyndigheten har haft samarbeten med båda dessa länder 2025, men inom vad vi uppfattar som krisberedskap snarare än civilt försvar. Kustbevakningen och Tullverket nämner samarbeten med USA, men de gäller militär rörlighet.

¹⁸³ Försvarets materielverks årsredovisning 2025, s. 65.

¹⁸⁴ Fortifikationsverket, Årsredovisning 2025, s. 22; FOI, Årsredovisning 2025, s. 20.

¹⁸⁵ Naturvårdsverket, Särskild redovisning för civilt försvar, 2026-12-19, s. 3.

¹⁸⁶ Polismyndigheten, Årsredovisning 2025, s. 82.

¹⁸⁷ Livsmedelsverket, Årsredovisningen 2025, s. 50.

Styrning: Det bilaterala samarbetet med USA är grundläggande för försvaret av Sverige, uppbyggandet av svensk militär förmåga och interoperabilitet, liksom för svensk försvarsforskning, försvarsteknologi och försvarsindustri (s. 4).			
	<i>Typ av krav:</i>	Hänsynstagande	<i>Uppföljningsbarhet:</i> Medel
<i>Militärt</i>	<i>Uppföljningsinformation:</i>	Begränsad	<i>Genomförande:</i> Viss aktivitet
<i>Civilt</i>	<i>Uppföljningsinformation:</i>	Begränsad	<i>Genomförande:</i> Oklart

Förutom övningar och andra aktiviteter tillsammans med amerikanska förband, har Försvarmakten under året genomfört stabssamtal och arbetsmöten på olika ledningsnivåer med US European Command. Försvarmakten har under 2025 även stått värd för flera högnivåbesök från den amerikanska försvarmakten i Sverige.¹⁸⁸

FMV stod tillsammans med en amerikansk myndighet värd för en internationell konferens för upphandlande försvarsmyndigheter, med fokus på kvalitetssäkring och kontraktsrevision.¹⁸⁹ Såväl Försvarmakten som Fortifikationsverket beskriver att det under året skett arbete med att utarbeta och förhandla underavtal till DCA-avtalet.¹⁹⁰ Ett underavtal om infrastruktur undertecknades under året.¹⁹¹

Försvarshögskolan redovisar att samövning med USA skett inom ramen för det Högre officersprogrammet.¹⁹² FOI skriver att samarbetet med USA bland annat syftar till att utveckla strategiska försvarsteknologier.¹⁹³

I försvarsmyndigheternas redovisningar finns ett antal exempel på samarbeten med USA. Även om inte alla har ett närmare sådant samarbete, bedömer vi att styrningen har omhändertagits under 2025.

Inga samarbeten med USA om civilt försvar redovisas. Strålsäkerhetsmyndigheten och Tullverket har visserligen haft sådana samarbeten under 2025, men inte inom civilt försvar, som vi uppfattar det.

¹⁸⁸ *Försvarmaktens årsredovisning 2025*, s. 156.

¹⁸⁹ *Försvarets materielverks årsredovisning 2025*, s. 59.

¹⁹⁰ Defense Cooperation Agreement.

¹⁹¹ *Försvarmaktens årsredovisning 2025*, s. 156; Fortifikationsverket, *Årsredovisning 2025*, s. 16.

¹⁹² *Försvarshögskolans årsredovisning 2025*, s. 12.

¹⁹³ FOI, *Årsredovisning 2025*, s. 30.

Styrning: Sveriges försvarssamarbete med Finland utgör alltjämt en tyngdpunkt i svensk försvars- och säkerhetspolitik (s. 4).			
	<i>Typ av krav:</i>	Hänsynstagande	<i>Uppföljningsbarhet:</i> Medel
<i>Militärt</i>	<i>Uppföljningsinformation:</i>	Begränsad	<i>Genomförande:</i> Hög aktivitet
<i>Civilt</i>	<i>Uppföljningsinformation:</i>	Begränsad	<i>Genomförande:</i> Viss aktivitet

Inom det militära försvaret bedrivs ett nära multi- och bilateralt samarbete med Finland. Försvarsmakten redovisar bland annat arbetet med att upprätta Natos framskjutna närvaro i Finland samt framtagandet av en ny gemensam handlingsplan för perioden 2025–2030. Under året togs även ett nytt bilateralt avtal om värdlandsstöd fram.¹⁹⁴

Fortifikationsverket samarbetar, med Finland och Norge i en trilateral kontext.¹⁹⁵ Vidare redovisar FOI att man inom sin utveckling av ett nationellt varningssystem för regionala kärnvapenrelaterade händelser har etablerat samarbeten med aktörer i Finland och Norge.¹⁹⁶ Även Försvarshögskolan ger exempel på samarbeten med Finland såsom gemensamma övningstillfällen och dialogforum.¹⁹⁷

Vi bedömer att styrningen omsatts i form av konkreta samarbeten i en stor del av det militära försvaret. Flera av dessa var etablerade redan före 2025, men vår bild utifrån redovisningarna är att det militära samarbetet med Finland fördjupats under året.

Angående samarbete med Finland inom det civila försvaret, skriver Myndigheten för civilt försvar att samarbetet med Finland är särskilt prioriterat i frågor om civilt försvar och krisberedskap.¹⁹⁸ Inom befolkningsskydd har planering gjorts för gränsöverskridande utrymning tillsammans med Finland.¹⁹⁹ Vad gäller övriga myndigheter ser vi dock inga spår i redovisningarna av att samarbetet med Finland ges en särskilt tyngd gällande civilt försvar. Visserligen finns det ett flertal exempel på svensk-finskt samarbete, men det förefaller vara lika vanligt med svensk-norskt sådant.²⁰⁰ MCF har även inlett ett trilateralt samarbete kring scenarioanalys med Norge

¹⁹⁴ Försvarsmaktens årsredovisning 2025, s. 154.

¹⁹⁵ Fortifikationsverket, Årsredovisning 2025, s. 21.

¹⁹⁶ FOI, Årsredovisning 2025, s. 29.

¹⁹⁷ Försvarshögskolans årsredovisning 2025, s. 12 och 29.

¹⁹⁸ Myndigheten för civilt försvar, Årsredovisning 2025, s. 24–25.

¹⁹⁹ Ibid., s. 9.

²⁰⁰ Samarbete med Danmark förekommer också i redovisningarna, men bara i något enstaka fall.

och Finland, i enlighet med en överenskommelse på statssekreterarnivå.²⁰¹ Sammantaget är det för civilt försvar svårt att säga om att det ena samarbetet utgjort mer av en tyngdpunkt än det andra under 2025.

4.2 Sveriges arbete med avskräckning och försvar

Under denna rubrik finns åtta styrningar. De sista tre gäller enbart civilt försvar. De första fem är relevanta för både militärt och civilt försvar.

Styrning: Det väpnade angreppet är dimensionerande för totalförsvaret (s. 4).			
	<i>Typ av krav:</i>	Hänsynstagande	<i>Uppföljningsbarhet:</i> Medel
<i>Militärt</i>	<i>Uppföljningsinformation:</i>	Begränsad	<i>Genomförande:</i> Hög aktivitet
<i>Civilt</i>	<i>Uppföljningsinformation:</i>	Begränsad	<i>Genomförande:</i> Hög aktivitet

Att det väpnade angreppet är dimensionerade är en självklar utgångspunkt för myndigheterna inom det militära försvaret, varför det sällan nämns i deras redovisningar. Styrningen får antas vara mer riktad mot myndigheterna inom det civila försvaret.

Försvarsmakten refererar till styrningen i termer av att kunna lösa den dimensionerande uppgiften att försvara Sverige och allierade mot väpnat angrepp.²⁰² Plikt- och prövningsverket hänvisar till det väpnade angreppet som den dimensionerande planeringsförutsättningen.²⁰³ I övrigt lyfts inte denna styrning specifikt i redovisningarna. Däremot för flera försvarsmyndigheter resonemang om hur det allvarliga omvärldsläget med krig och konflikter påverkar deras utveckling av förmågor och verksamheter.

Sammantaget går styrningen bara delvis att följa upp. Baserat på helheten av redovisningarna bedömer vi ändå att den omhändertagits i myndigheternas verksamheter.

En tredjedel av myndigheterna i det civila försvaret anger att det väpnade angreppet är dimensionerande, eller i formuleringar som angränsar till det. För två tredjedelar ser vi inte något sådant i redovisningarna. Vårt intryck av deras redovisning i övrigt är dock att många av dessa myndigheter har arbetat och planerat utifrån det väpnade angreppet som scenario. Länsstyrelsen Kronoberg anger att dess ledningsorganisation övar regelbundet

²⁰¹ Myndigheten för civilt försvar, *Årsredovisning 2025*, s. 25.

²⁰² *Försvarsmaktens årsredovisning 2025*, s. 19.

²⁰³ *Plikt- och prövningsverkets årsredovisning 2025*, s. 4.

utifrån att kriget är den dimensionerande uppgiften.²⁰⁴ SMHI skriver att den meteorologiska och oceanografiska produktionsinfrastrukturen ska fungera och leverera säker information och data under samtliga beredskapsnivåer, där kriget är dimensionerande. Riksantikvarieämbetet utgår från kriget som dimensionerande i sina åtgärder för säkra transporter vid undanförsel av kulturföremål.²⁰⁵ Vår sammantagna bild är att myndigheterna har arbetat aktivt och brett med denna styrning under 2025, men att undantag kan finnas.

Styrning: Det militära och civila försvarets viktigaste funktion är att tillsammans med övriga allierade kunna möta väpnade angrepp riktade mot Sverige och andra allierade (s. 4).			
	<i>Typ av krav:</i>	Hänsynstagande	<i>Uppföljningsbarhet:</i> Medel
<i>Militärt</i>	<i>Uppföljningsinformation:</i>	Otillräcklig	<i>Genomförande:</i> Oklart
<i>Civilt</i>	<i>Uppföljningsinformation:</i>	Begränsad	<i>Genomförande:</i> Hög aktivitet

Denna styrning innebär framför allt en betoning av vilka delar av målen för totalförsvaret, det militära försvaret och det civila försvaret som ska prioriteras framför andra delar av målen. Försvarsmyndigheterna för inga särskilda resonemang i sina redovisningar om hur denna viktning påverkat genomförd verksamhet. Det går därför inte att följa upp denna styrning.

När det gäller civilt försvar, har många myndigheter under 2025 samarbetat med Försvarsmakten för att få in det militära perspektivet i planeringen. Många förbereder sig för värdlandstöd. Länsstyrelsen Stockholm skriver: ”En tydlig framgång för året är hur samarbetet med Försvarsmakten utvecklats påtagligt. Mycket arbete återstår innan förmågan är fullt utvecklad, men årets arbete har redan haft effekt och bidrar till att höja försvarsförmågan.”²⁰⁶ Länsstyrelsen Kalmar anger att man tillsammans med regionen, kommunerna och Södra militärregionen arbetat fram gemensamma planeringsförutsättningar för Kalmar län under höjd beredskap och krig.²⁰⁷ Socialstyrelsen skriver att åtgärder för stärkt förmåga att hantera stora skadeutfall, även som allierat land, har ökat och bidrar främst till att skydda civilbefolkningen och att stödja det militära försvaret.²⁰⁸

²⁰⁴ Länsstyrelsen Kronoberg, *Särskild redovisning civilt försvar 2025*, 2026-02-11, s. 1.

²⁰⁵ Riksantikvarieämbetet, *Särskild redovisning civilt försvar för 2025*, 2026-02-19, s. 2.

²⁰⁶ Länsstyrelsen Stockholms särskilda redovisning för civilt försvar 2025, 2026-01-04, s. 11.

²⁰⁷ Länsstyrelsen Kalmar län, *Särskild redovisning för civilt försvar*, 2026-02-19, s. 2.

²⁰⁸ Socialstyrelsens särskilda redovisning för civilt försvar 2025, 2026-02-17, s. 5.

Sedan finns det myndigheter vars verksamhet ligger längre ifrån att ha en roll i att stötta militärt försvar, som inte ens nämner Nato eller alliansen i sina redovisningar. Vår bild är dock att de myndigheter som främst träffas av styrningen har arbetat aktivt med den under 2025.

Styrning: Ett väpnat angrepp ska kunna mötas även om det genomförs överraskande (s. 4).				
	<i>Typ av krav:</i>	Tillstånd	<i>Uppföljningsbarhet:</i>	Medel
<i>Militärt</i>	<i>Uppföljningsinformation:</i>	Otillräcklig	<i>Genomförande:</i>	Oklart
<i>Civilt</i>	<i>Uppföljningsinformation:</i>	Otillräcklig	<i>Genomförande:</i>	Oklart

Ingen av myndigheterna inom det militära försvaret tar upp aspekten överraskning eller förmåga att hantera överraskande angrepp i sina redovisningar. Det går därför inte att följa upp styrningen enbart utifrån redovisningarna. Nära relaterat till detta, ligger dock den styrning som specificerar kraven på Försvarmaktens krigsorganisation om att inom olika kortare tidsintervall ha förmåga att lösa krigsuppgifter (se avsnitt 2.2). Till de åtgärder som genomförts under 2025 som relaterar till denna styrning, hör införandet av konceptet *Försvarmaktens beredskapssystem*.²⁰⁹

Överraskande angrepp nämns inte i beredskapsmyndigheternas redovisningar. Dock pågick mycket aktivitet under 2025 för att förbereda sig på att stötta det militära försvaret vid väpnade angrepp och för att ge värdlandsstöd till allierade styrkor. Sammantaget är det oklart om styrningen om att kunna möta just ett överraskande angrepp inneburit någon skillnad i myndigheternas planering.

Styrning: I händelse av krig ska civilbefolkningens skyddas (s. 5).				
	<i>Typ av krav:</i>	Tillstånd	<i>Uppföljningsbarhet:</i>	Medel
<i>Militärt</i>	<i>Uppföljningsinformation:</i>	Begränsad	<i>Genomförande:</i>	Oklart
<i>Civilt</i>	<i>Uppföljningsinformation:</i>	Begränsad	<i>Genomförande:</i>	Hög aktivitet

Skydd av civilbefolkningen uttalas inte i målet för det militära försvaret. Det ansvaret ligger i första hand på det civila försvaret. Försvarmakten redovisar att militärregionerna under året stöttade länsstyrelser och civilområdesansvariga länsstyrelser med militära planeringsförutsättningar i deras arbete

²⁰⁹ Försvarmaktens årsredovisning 2025, s. 20.

med planering av åtgärder för att stärka skyddet av civilbefolkningen.²¹⁰ FOI anger att befolkningsskydd är ett av de områden som ingår i det forskningsprogram för det civila försvarets behov som etablerades 2024.²¹¹

Bland myndigheterna inom det civila försvaret tar Myndigheten för civilt försvar och de allra flesta av de 21 länsstyrelserna upp denna styrning i sina redovisningar. Vanligt förekommande prioriteringar för befolkningsskydd under 2025 har varit utrymning, inkvartering och att utveckla räddningstjänsten. I län som kan komma att bli särskilt utsatta i krig planeras det för storskalig utrymning och evakuering. Myndigheten för civilt försvar skriver: ”Förmågan att skydda civilbefolkningen har utvecklats genom en nationell befolkningsskyddsinriktning. Ett nytt system för flygvarning har tagits fram och skyddsrummen har stärkts. Ett koncept för trygghetspunkter har utvecklats.”²¹² Vidare anger att förmågan att bedriva räddningstjänst under höjd beredskap har stärkts genom personalförsörjning, material och utbildning. Länsstyrelsen Blekinge skriver att man planlagt och övat för att utrymma civilbefolkningen till annat mottagande län.²¹³

Även många andra myndigheter refererar till denna styrning, som Post- och telestyrelsen som skriver att man bidrar till att skydda civilbefolkningen genom att göra elektronisk kommunikation mindre påverkad av incidenter som inträffar i andra geografiska områden.²¹⁴ Trafikverket genomförde under året flera övningar och utbildningar som bidrar till att befolkning kan evakueras.²¹⁵ Riksbanken enades med marknadsaktörer om en lösning för att man ska kunna betala för livsnödvändiga varor med kort även om det är störningar i datakommunikationen.²¹⁶

Styrning: I planeringen för totalförsvaret ska de händelseutvecklingar som skulle få allvarliga konsekvenser tillmätas stor vikt även om de inte är den troligaste händelseutvecklingen. (s. 5).				
	<i>Typ av krav:</i>	Hänsynstagande	<i>Uppföljningsbarhet:</i>	Låg
<i>Militärt</i>	<i>Uppföljningsinformation:</i>	Otillräcklig	<i>Genomförande:</i>	Oklart
<i>Civilt</i>	<i>Uppföljningsinformation:</i>	Otillräcklig	<i>Genomförande:</i>	Oklart

²¹⁰ Försvarsmaktens årsredovisning 2025, s. 67.

²¹¹ FOI, Årsredovisning 2025, s. 7.

²¹² Myndigheten för civilt försvar, Årsredovisning 2025, s 9.

²¹³ Länsstyrelsen Blekinge, Beredskapsmyndigheternas särskilda redovisningar för civilt försvar, 2026-01-13, Excelark.

²¹⁴ Post- och telestyrelsen, Särskild redovisning för civilt försvar 2025, 2026-02-04, s. 7.

²¹⁵ Trafikverket, Särskild redovisning för civilt försvar 2025, 2026-01-30, s. 2.

²¹⁶ Riksbanken, Årsredovisning för Sveriges riksbank 2025, s 60.

Ingen av myndigheterna inom det militära försvaret för något resonemang om hur denna styrning påverkat myndigheternas planering. Däremot ger redovisningarna en tydlig bild av att myndigheterna utgår från mycket allvarliga scenarier i sitt arbete.

Beredskapsmyndigheterna nämner inte detta, men det är ändå tydligt från redovisningarna att de typiskt sett utgår från mycket allvarliga scenarier i sin planering, däribland krig, masskadeutfall och långvariga samhällsstörningar. Exempelvis skriver Strålsäkerhetsmyndigheten att man utgår från krigets krav i sitt skapande av en robust organisation.²¹⁷

Nu följer tre styrningar som vi bedömt enbart är relevanta för civilt försvar.

Styrning: Att bidra till det militära försvarets förmåga vid höjd beredskap och då ytterst krig är en prioriterad uppgift för verksamheterna inom det civila försvaret. (s. 5).			
Typ av krav:	Hänsynstagande	Uppföljningsbarhet:	Medel
Uppföljningsinformation:	Begränsad	Genomförande:	Hög aktivitet

Vi bedömer att en majoritet av myndigheterna arbetat brett och aktivt med denna styrning under 2025. De förbereder sig, tar in Försvarmaktens perspektiv i planeringen, där kriget är dimensionerande. Myndigheten för civilt försvar redovisar att samarbetet mellan det civila och det militära försvaret intensifierats under året och att beredskapsplaneringen nu tar tydligare hänsyn till krigets krav.²¹⁸ Lantmäteriet skriver att man skapat möjligheter att ta fram kartor för det civila försvaret med likartad struktur som för det militära, vilket kommer att stödja interaktionen i kris och krig mellan Försvarmakten och civila aktörer då de utgår från samma grunddata.²¹⁹ Sedan finns det myndigheter som ligger längre ifrån att ha en roll i att stödja militär verksamhet. De redovisar typiskt sett ingen aktivitet för denna styrning. Det kan även i övrigt finnas myndigheter som behöver ta steg framåt här, men sammantaget bedömer vi ändå att styrningen fått ett brett genomslag, med hög aktivitet som följd.

²¹⁷ Strålsäkerhetsmyndighetens särskilda redovisning för civilt försvar 2025, 2026-02-18, s.5.

²¹⁸ Myndigheten för civilt försvar, Årsredovisning 2025, s 20.

²¹⁹ Lantmäteriets särskilda redovisning civilt försvar 2025, 2026-02-16.s. 4.

Styrning: Verksamheter inom det civila försvaret bör vid höjd beredskap och då ytterst krig i varje situation fokuseras på att stödja det militära försvaret på det sätt som är mest ändamålsenligt för att stödja totalförsvarets samlade krigsinsats. Alla beredskapsmyndigheter, kommuner och regioner har en viktig roll i detta (s. 5).			
<i>Typ av krav:</i>	Hänsynstagande	<i>Uppföljningsbarhet:</i>	Låg
<i>Uppföljningsinformation:</i>	Otillräcklig	<i>Genomförande:</i>	Oklart

Myndigheterna nämner inget i sina redovisningar om att i varje situation fokusera på att stödja det militära försvaret vid höjd beredskap och krig. Därmed är det oklart vilket genomslag denna styrning har fått. Det förekom dock mycket aktivitet under 2025 från myndigheterna i att planera utifrån Försvarmaktens behov i alla delar av hotskalan. Flera länsstyrelser skriver om att involvera och delge kommunerna planeringen för värdlandsstöd.

Styrning: Det civila försvaret behöver ha förmåga att bereda skydd, rädda nödlidande och ombesörja vård. (s. 5).			
<i>Typ av krav:</i>	Tillstånd	<i>Uppföljningsbarhet:</i>	Medel
<i>Uppföljningsinformation:</i>	Begränsad	<i>Genomförande:</i>	Viss aktivitet

Redovisningarna nämner inget om att rädda nödlidande eller att ombesörja vård. Dock har det skett mycket aktivitet inom befolkningsskydd under 2025, se en tidigare styrning ovan. Bland annat har Länsstyrelsen Dalarna och alla kommuner i länet förberett för att snabbt kunna utöka antalet vårdplatser. Vidare har man tillsammans med regionen och Försvarmakten tagit fram förberedda platser där vård med fältsjukhus snabbt kan etableras.²²⁰ Länsstyrelsen Skåne: ”Metodstödet *Rätt att försvara* har ökat kunskapen om och förmågan att inkludera sårbara grupper i beredskapsplaneringen, vilket förbättrat kvaliteten och träffsäkerheten i vårt beredskapsarbete.”²²¹ Relaterat till att rädda nödlidande och ombesörja vård, skriver Socialstyrelsen att man ändrat i sina föreskrifter om blodverksamhet, vilket möjliggör kortare karenstider och individbaserad riskbedömning av blodgivare. Det sägs underlätta vid civila kriser och inom militär beredskap.²²²

²²⁰ Länsstyrelsen Dalarnas län, *Sammanfattande promemoria gällande särskild redovisning för civilt försvar*, 2026-02-10, s. 1.

²²¹ Länsstyrelsen Skåne, *Årsredovisning 2025*, s. 82.

²²² Socialstyrelsen, *Årsredovisning 2025*, s. 81.

4.3 Geografiska perspektiv och transportperspektiv

Under denna rubrik finns fyra styrningar. Den sista avser endast militärt försvar, övriga tre är relevanta för både militärt och civilt försvar.

Styrning: Det militära försvaret, med stöd av övriga delar av totalförsvaret, ska ha förmåga att bidra till och möjliggöra alliansens militära operationer på och utanför svenskt territorium (s. 5).				
	<i>Typ av krav:</i>	Tillstånd	<i>Uppföljningsbarhet:</i>	Medel
<i>Militärt</i>	<i>Uppföljningsinformation:</i>	God	<i>Genomförande:</i>	Hög aktivitet
<i>Civilt</i>	<i>Uppföljningsinformation:</i>	Begränsad	<i>Genomförande:</i>	Hög aktivitet

Försvarsmakten anger som en av sina utgångspunkter att man ska definiera behov av stöd till samtliga aktörer med uppgifter inom totalförsvaret för att möjliggöra svenska och allierade militära operationer på svenskt territorium.²²³ Styrningen realiserar i praktiken av de tre styrningar som följer. Dess genomslag bedöms därför inte separat här, utan vi har gjort en summerad bedömning utifrån de tre styrningar som följer.

Vad gäller civilt försvar, är värdlandstöd något som många myndigheter arbetat med under 2025. Det är ett av de områden som är mest nämnt i redovisningarna. Samverkan med Försvarsmakten nämns också frekvent, ofta angående just värdlandsstöd. Länsstyrelsen Östergötland skriver att anpassningar av planer och arbetssätt till Nato är omfattande inom Sydöstra civilområdet.²²⁴ Myndigheten för civilt försvar skriver att Natos strategiska övningar 2025 syftar till att öva Natos planer från kris till krig och skapar förutsättningar för Nato att genomföra avskräckning och försvarsoperationer på den norra flanken. Övningarna är tätt sammankopplade med Försvarsmaktens fältövningar där Myndigheten för civilt försvar deltar. Avsikten är att utveckla operationsplaneringen nationellt och regionalt, utifrån vad Sverige som nation behöver säkerställa i planeringen civilt-militärt.²²⁵ Trafikverket skriver att man under året samverkat med Försvarsmakten i syfte att bidra till utvecklingen av militär rörlighet utifrån den nationella planen.²²⁶

Vår samlade bild är att det har arbetats brett och aktivt med denna styrning under 2025. Det finns dock många myndigheter som inte skriver något om

²²³ Försvarsmaktens årsredovisning 2025, s. 65.

²²⁴ Länsstyrelsen Östergötland, *Särskild redovisning för civilt försvar*, 2026-02-20, s. 5.

²²⁵ Myndigheten för civilt försvar, *Årsredovisning 2025*, s. 32.

²²⁶ Trafikverket, *Särskild redovisning för civilt försvar 2025*, 2026-01-30, Excelark.

att stödja det militära försvaret eller alliansens operationer. Här bör man beakta att det bland de 67 beredskapsmyndigheterna finns de som genom sin verksamhet är långt ifrån att ha en tydlig koppling till det militära försvaret.

Styrning: Sverige ska kunna upplåta territorium, bland annat genom att utgöra ett uppmarsch- och basområde för allierades mark-, sjö- och flygstridskrafter samt bistå med att försörja och transportera allierade styrkor på svenskt territorium. (s. 5)				
	<i>Typ av krav:</i>	Tillstånd	<i>Uppföljningsbarhet:</i>	Medel
<i>Militärt</i>	<i>Uppföljningsinformation:</i>	God	<i>Genomförande:</i>	Hög aktivitet
<i>Civilt</i>	<i>Uppföljningsinformation:</i>	Begränsad	<i>Genomförande:</i>	Hög aktivitet

Försvarsmakten refererar specifikt till denna styrning: ”Sverige ska dessutom kunna fungera som baserings- och transiteringsområde, vilket ställer krav på värdlandsstöd i nära samverkan med allierade.”²²⁷ Fortifikationsverket lyfter fram utveckling av infrastruktur för att möjliggöra detta.²²⁸

Under året har Försvarsmakten lett ett arbete tillsammans med myndigheter inom både det militära och det civila försvaret för att omhänderta de krav på värdlandsstöd som följer av Natos regionala planer, i form av så kallade Minimum Operational Requirements (MOR).²²⁹ Andra åtgärder för att utveckla förmågan till värdlandsstöd har omfattat områden som transportinfrastruktur, basområden, gemensamma logistikflöden samt ammunitions- och materielhantering enligt Natostandard.²³⁰

Under 2025 har Sverige genom Försvarsmakten erbjudit sig att etablera ett logistikhögkvarter i Enköping för Natos nordvästra operationsområde.²³¹

Inom det civila försvaret är det endast ett fåtal länsstyrelser som nämner ”upplåta territorium” eller ”utgöra uppmarsch- och basområde”. Länsstyrelser har ett geografiskt ansvar som spelar in i denna styrning, som andra myndigheter inte har. Däremot är det många myndigheter som förbereder sig för värdlandsstöd, vilket har bäring på denna styrning. Länsstyrelsen Kronoberg skriver att man identifierat ett antal platser lämpliga för militärt värdlandsstöd.²³² Länsstyrelsen Västerbotten anger att

²²⁷ Försvarsmaktens årsredovisning 2025, s. 65.

²²⁸ Fortifikationsverket, Årsredovisning 2025, s. 11.

²²⁹ Försvarsmaktens årsredovisning 2025, s. 65, Fortifikationsverket, Årsredovisning 2025, s. 16.

²³⁰ Försvarsmaktens årsredovisning 2025, s. 24.

²³¹ Ibid., s. 157.

²³² Länsstyrelsen i Kronobergs län, Årsredovisning 2025, s. 80.

länet bidrar starkt till Nato bland annat via arbetet inom *High north*.²³³ Sedan finns det, som konstaterat i föregående styrning, många myndigheter som står långt ifrån det militära försvaret som inte skriver något om värdlandsstöd. Vi bedömer ändå sammantaget att aktiviteten varit hög under 2025.

Styrning: Vårdlandsstödet och därmed sammanhängande logistik och underhållsresurser behöver utvecklas i nära samarbete med våra grannländer, framför allt Norge, Finland och Danmark (s. 6).			
	<i>Typ av krav:</i>	Hänsynstagande	<i>Uppföljningsbarhet:</i> Medel
<i>Militärt</i>	<i>Uppföljningsinformation:</i>	Begränsad	<i>Genomförande:</i> Hög aktivitet
<i>Civilt</i>	<i>Uppföljningsinformation:</i>	Begränsad	<i>Genomförande:</i> Viss aktivitet

För Försvarsmakten har ett avtal om värdlandsstöd med Finland tagits fram och undertecknats under 2025.²³⁴ Inom ramen för Nordefco har en del av samarbetet under året handlat om att utveckla ledning av logistik, militär rörlighet och värdlandsstöd för att möjliggöra såväl snabba förstärkningar som ett varaktigt stöd till stridande förband.²³⁵ Vårdlandsstöd utgör vidare ett inledande fokusområde för det trilaterala samarbete som Fortifikationsverket etablerat med sina systemmyndigheter i Norge och Finland.²³⁶

Av beredskapsmyndigheterna är det ungefär en tredjedel som redovisar någon form av nordiskt samarbete som rör civilt försvar. Det är dock inte alltid tydligt om samarbetet avser värdlandsstöd. Ett exempel från beredskapssektorn Livsmedelsförsörjning och dricksvatten: ”Sektorns arbetsgrupp *Nato och internationell beredskapssamverkan* har under 2025 fortsatt samverkan och samordning av det civila förmågehöjande arbetet. I arbetet har samverkan med Försvarsmakten och de andra sektorerna skett.”²³⁷ Det framgår visserligen inte om denna internationella samverkan avser just grannländer, men utifrån redovisningen i övrigt förefaller det troligt. Ungefär två tredjedelar av myndigheterna redovisar inget nordiskt samarbete. Det framstår därmed som att denna styrning bör kunna få ytterligare genomslag hos myndigheterna.

²³³ Länsstyrelsen Västerbotten, *Årsredovisning 2025*, s. 170.

²³⁴ *Försvarsmaktens årsredovisning 2025*, s. 154.

²³⁵ *Ibid.*, s. 158.

²³⁶ Fortifikationsverket, *Årsredovisning 2025*, s. 21.

²³⁷ Livsmedelsverket, *Årsredovisningen 2025*, s. 50.

Styrning: Förband ur samtliga försvarsgrenar måste kunna delta i försvarets av Natos östra flank och i andra operationer i enlighet med Natos övergripande uppgifter. (s. 6).			
<i>Typ av krav:</i>	Tillstånd	<i>Uppföljningsbarhet:</i>	Hög
<i>Uppföljningsinformation:</i>	God	<i>Genomförande:</i>	Hög aktivitet

Med nuvarande förmåga har Försvarsmakten under 2025 bidragit med en mekaniserad bataljon till Natos multinationella brigad i Lettland, inom ramen för Natos Forward Land Forces.²³⁸ Marinen har deltagit med fartyg inom ramen för operationen Baltic Sentry, i syfte att förstärka sjöövervakningen och avskräcka från att sabotera kritisk undervattensinfrastruktur i Östersjön.²³⁹ Svenskt stridsflyg har tidvis ingått i Natos förstärkta incidentberedskap och även baserats i Polen, som bidrag i Natos luftförsvarsoperationer i landet.²⁴⁰ I perspektivet nuvarande förmåga och utifrån Försvarsmaktens redovisning, bedömer vi att styrningen omhändertagits.

4.4 Uthållighet och förmåga till omställning

Vi har följt upp tre styrningar under denna rubrik i inriktningsbeslutet.

Styrning: Det militära och civila försvaret, inom ramen för ett sammanhållet totalförsvar, ska förbereda och planera för att under minst tre månader kunna möta och hantera ett krig i Europa som leder till allvarliga konsekvenser för samhällets funktionalitet (s. 6).			
	<i>Typ av krav:</i>	Tillstånd	<i>Uppföljningsbarhet:</i> Medel
<i>Militärt</i>	<i>Uppföljningsinformation:</i>	Begränsad	<i>Genomförande:</i> Viss aktivitet
<i>Civilt</i>	<i>Uppföljningsinformation:</i>	Begränsad	<i>Genomförande:</i> Hög aktivitet

Bland myndigheterna inom det militära försvaret är det endast Försvarsmakten som specifikt refererar till denna styrning i sin årsredovisning.²⁴¹ Myndigheten anger även att uthålligheten i krigsorganisationen har ökat genom ökad lagerhållning av beredskapsvaror.²⁴²

²³⁸ Försvarsmaktens årsredovisning 2025, s. 40.

²³⁹ Ibid., s. 28.

²⁴⁰ Ibid., s. 28.

²⁴¹ Ibid., s. 65.

²⁴² Ibid., s. 36.

Endast ett fåtal beredskapsmyndigheter, däribland Sjöfartsverket och Svenska kraftnät, refererar till just tre månader. I de flesta myndigheters redovisningar är det dock tydligt att de planerar för uthållighet. Sammantaget bedömer vi att myndigheterna på bred front varit aktiva under året med att planera och förbereda sig för att hålla ut under svåra scenarion.

Styrning: Ambitionen i de frestida totalförsvärsförberedelserna ska vara att under krig upprätthålla de viktigaste samhällsfunktionerna (s. 7).				
	<i>Typ av krav:</i>	Tillstånd	<i>Uppföljningsbarhet:</i>	Medel
<i>Militärt</i>	<i>Uppföljningsinformation:</i>	Begränsad	<i>Genomförande:</i>	Hög aktivitet
<i>Civilt</i>	<i>Uppföljningsinformation:</i>	Begränsad	<i>Genomförande:</i>	Hög aktivitet

Bland de viktigaste samhällsfunktionerna har militärt försvar en särskild ställning, utanför den civila beredskapen.²⁴³ Försvarsmakten återger styrningen i sin årsredovisning och bedömer där att myndighetens bidrag till totalförsvärets uppbyggnad av förmåga sammantaget har ökat under 2025.²⁴⁴

Plikt- och prövningsverket har en stödjande roll gentemot såväl det militära som civila försvaret i samhällsfunktionen personalförsörjning under höjd beredskap. Antalet organisationer som under året registrerat personal i myndighetens register ökade med 15 procent jämfört med året före.²⁴⁵

FOI redovisar flera exempel på områden där man stöttat utvecklingen av civila förmågor, som inom livsmedelsberedskap där FOI tillsammans med andra under året etablerat ett kunskapscentrum, samt fortsatt uppbyggnaden av ett nationellt beredskapslaboratorium för analyser av vatten.²⁴⁶

Det är utifrån redovisningarna från det militära försvaret oklart vilket genomslag som styrningen fått i försvarsmyndigheternas arbete under 2025.

Många beredskapsmyndigheter nämner betydelsen av att kunna upprätthålla de viktigaste samhällsfunktionerna. Ett generellt exempel hämtas från Länsstyrelsen Gotland, som skriver att man under 2025 tillsammans med regionen ”tagit kliv fram mot målet att säkerställa de viktigaste samhällsfunktionerna”.²⁴⁷ Länsstyrelsen Jämtland skriver att man under 2025 blivit bättre utbildad och tränad för att hantera ett läge med allvarliga samhälls-

²⁴³ Myndigheten för civilt försvar, *Lista med de viktigaste samhällsfunktionerna*, 2026-02, s. 24.

²⁴⁴ Försvarsmaktens årsredovisning 2025, s. 65.

²⁴⁵ Plikt- och prövningsverkets årsredovisning 2025, s. 16-17.

²⁴⁶ FOI, *Årsredovisning 2025*, s. 7.

²⁴⁷ Länsstyrelsen i Gotlands läns särskilda redovisning för civilt försvar 2025, 2026-02-18, s. 2.

störningar eller höjd beredskap och ytterst krig.²⁴⁸ Ett mer specifikt exempel om att upprätthålla viktiga samhällsfunktioner ges av Folkhälsomyndigheten: ”Under 2025 har laboratorieverksamhetens resiliens ökat genom förbättrad redundans och tillgång till alternativa analysmöjligheter, vilket stärker myndighetens förmåga att upprätthålla diagnostik och övervakning av smittsamma sjukdomar även vid störningar.”²⁴⁹ Eller Transportstyrelsen, som skriver att man ”etablerat robust elförsörjning för myndighetens huvudorter i syfte att stärka myndighetens förmåga att även under störningar kunna bedriva verksamhet”.²⁵⁰ Länsstyrelsen Östergötland anger att flera aktörer inom Södra och Sydöstra civilområdet 2025 genomförde en resa till Polen och Ukraina, där man ökade sin förståelse för krigets krav.²⁵¹

Styrning: Det offentliga ska inrikta sina insatser på att stödja de som själva saknar förutsättning att hantera de allvarliga störningar i samhällets funktionalitet som ett krig kan medföra (s. 7).				
	<i>Typ av krav:</i>	Hänsynstagande	<i>Uppföljningsbarhet:</i>	Låg
<i>Militärt</i>	<i>Uppföljningsinformation:</i>	Otillräcklig	<i>Genomförande:</i>	Oklart
<i>Civilt</i>	<i>Uppföljningsinformation:</i>	Otillräcklig	<i>Genomförande:</i>	Oklart

I händelse av allvarliga störningar riktar sig verksamheten hos myndigheterna inom det militära försvaret inte till enskilda eller grupper av invånare. I den mån andra aktörer begär och får stöd från myndigheter i det militära försvaret i insatser som riktar sig till enskilda eller en viss grupp, görs sådana avvägningar av den aktör som begär stödet. Myndigheterna i det militära försvaret redovisar ingen information som vi kan relatera till denna styrning.

Inte heller ur redovisningarna om civilt försvar kan vi härleda någon information som säger något om hur beredskapsmyndigheterna genomfört denna styrning under 2025.

²⁴⁸ Länsstyrelsen i Jämtlands län, *Årsredovisning 2025*, s. 86.

²⁴⁹ Folkhälsomyndigheten, *Beredskapsmyndigheternas särskilda redovisning för civilt försvar 2025*, 2026-02-22, s. 2.

²⁵⁰ Transportstyrelsen, *Sammanfattning av särskild redovisning för civilt försvar 2025*, 2026-02-19, s. 2.

²⁵¹ Länsstyrelsen Östergötland, *Särskild redovisning för civilt försvar*, 2026-02-18, s. 5.

4.5 Totalförsvaret är en angelägenhet för hela samhället

Under denna rubrik har tre styrningar följts upp.

Styrning: Ett krig kräver att det hos beslutsfattare i såväl offentlig som privat regi finns förhållningssätt och en kultur som kan hantera de konsekvenser som ett krig kan medföra. (s. 7).				
	<i>Typ av krav:</i>	Tillstånd	<i>Uppföljningsbarhet:</i>	Låg
<i>Militärt</i>	<i>Uppföljningsinformation:</i>	Otillräcklig	<i>Genomförande:</i>	Oklart
<i>Civilt</i>	<i>Uppföljningsinformation:</i>	Begränsad	<i>Genomförande:</i>	Viss aktivitet

Inget nämns i försvarsmyndigheternas redovisningar som kan knytas till denna styrning, vilket gör att dess genomslag är oklart.

En stor majoritet av beredskapsmyndigheterna kommenterar denna styrning i sina redovisningar. I sina regleringsbrev för 2025 fick 53 av beredskapsmyndigheterna i uppdrag att ”säkerställa att myndigheten har förmåga att agera proaktivt och handlingskraftigt” i såväl kris som vid krig och krigsfara, samt se till att man ”stärker en kultur och arbetssätt som utgår från de krav som ett krig ställer”.²⁵²

Vissa myndigheter ger tydliga exempel på hur de arbetat med denna styrning under 2025, som Luftfartsverket. Eller Försäkringskassan, som under året initierade utbildningskonceptet *Handlingskraftigt ledarskap i kris och krig* tillsammans med myndigheterna inom sektorerna Ekonomisk säkerhet, Försörjning av grunddata och i samarbete med Försvarshögskolan. Drygt två tusen chefer i de berörda sektorerna ska utbildas fram till 2027. Syftet är att snabbt utveckla och stärka handlingskraften hos enskilda chefer genom att utveckla trygghet och mod i sitt ledarskap under kris och krig. Syftet är även att bidra till en kulturförflyttning på systemnivå, som stödjer ett handlingskraftigt ledarskap i totalförsvaret under höjd beredskap.²⁵³

Detta tillhör de tydligare exemplen. Sedan finns det myndigheter som inte återspeglar saken närmare, utan vagare anger att allt man gör inom civilt försvar syftar till att stärka proaktivitet och handlingskraft. I deras fall är det oklart om styrningen fått genomslag. Bilden är därför sammantaget blandad.

²⁵² Arbetsmarknadsdepartementet, *Regleringsbrev för budgetåret 2025 avseende Arbetsförmedlingen*, regeringsbeslut I:1 2025-03-06, organisationsstyrning 2.1.

²⁵³ Försäkringskassans särskilda redovisning för civilt försvar, 2026-02-19, s. 2.

Styrning: Verksamhet av vikt för totalförsvaret behöver tillmätas större betydelse än tidigare när avvägningar görs mellan olika samhällsintressen. (s. 7).				
	<i>Typ av krav:</i>	Förändring	<i>Uppföljningsbarhet:</i>	Låg
<i>Militärt</i>	<i>Uppföljningsinformation:</i>	Otillräcklig	<i>Genomförande:</i>	Oklart
<i>Civilt</i>	<i>Uppföljningsinformation:</i>	Otillräcklig	<i>Genomförande:</i>	Oklart

Möjligheterna och mandatet för aktörerna inom det militära försvaret att bidra till denna styrning ligger framför allt i deras roll som samråds- eller remissinstans i olika processer, till exempel Försvarsmaktens roll i tillståndprocessen för uppförande av vindkraft på land och till havs. Styrningen går dock inte att följa upp utifrån redovisningarna.

Detta ser vi knappt något exempel på i beredskapsmyndigheternas redovisningar. Att väga olika samhällsintressen mot varandra uppfattar vi dock främst som en sak för den politiska nivån. Det kan handla om hur resurser fördelas inom kommuner och regioner, till exempel att vissa områden får minskad budget då satsningar på civilt försvar och totalförsvaret kräver mer än tidigare. Sådana underlag har inte ingått i vår uppföljning.

Styrningen kan även ge effekt på hur myndigheter fördelar personalresurser inom en given ekonomisk ram. Sådana avvägningar kan ha gjorts baserat på denna styrning, utan att det kommit till tydligt uttryck i redovisningarna. Ett exempel ges ändå av Trafikverket: ”I förslaget till nationell plan för transportinfrastrukturen 2026–2037 har totalförsvarets behov beaktats som ett viktigt kriterium vid prioritering av åtgärder. Planförslaget omfattar satsningar som stärker transportinfrastrukturens robusthet, bärighet och kapacitet i strategiskt viktiga väg- och järnvägsstråk. Detta bidrar till ökad motståndskraft och ett fungerande totalförsvaret.”²⁵⁴

Styrning: Det är viktigt att beredskapshänsyn tas i all samhällsplanering och helst redan i planeringsstadiet för att stärka samhällets robusthet och minimera framtida kostnader. I detta ingår att ställa krav vid offentliga upphandlingar, exempelvis gällande hur leverans av varor och tjänster kan ske under höjd beredskap (s. 8).				
	<i>Typ av krav:</i>	Hänsynstagande	<i>Uppföljningsbarhet:</i>	Medel
<i>Militärt</i>	<i>Uppföljningsinformation:</i>	Otillräcklig	<i>Genomförande:</i>	Oklart
<i>Civilt</i>	<i>Uppföljningsinformation:</i>	Otillräcklig	<i>Genomförande:</i>	Oklart

²⁵⁴ Trafikverket, *Årsredovisning 2025*, s. 136.

För att underlätta andra aktörers planering och förtydliga vilka hänsyn som särskilt påverkar det militära försvaret, har Försvarsmakten under 2025 beslutat om en sektorsbeskrivning med kriterier för riksintressen för totalförsvarets militära del. Under året har Försvarsmakten även beslutat om flera reviderade och nya riksintresseanspråk och områden av betydelse för totalförsvarets militära del. Myndigheten nämner även att den deltagit i förberedelserna för att implementera den nya bygglovslagstiftningen som trädde i kraft den 1 december 2025.²⁵⁵

En åtgärd som på sikt kan bidra till arbetet, är att ett av de breda kunskapsområden som Campus totalförsvär identifierat under året är *Samhällsplanering och totalförsvär*.²⁵⁶ Sammantaget finns dock begränsad information i försvarsmyndigheternas redovisning som knyter an till denna styrning. Det är svårt att bedöma hur den påverkat deras verksamhet under 2025.

Få beredskapsmyndigheter återger denna styrning. På ett generellt plan ger redovisningarna ändå intrycket av att de beaktar totalförsvarsperspektivet i sina överväganden. Det finns även några specifika exempel, som Länsstyrelsen Jönköping: ”På länets höstkonferens för samhällsplanerare genomförde Länsstyrelsen en utbildningsinsats om hur totalförsvarets civila behov behöver beaktas i fysisk planering enligt plan- och bygglagen. Det har hjälpt kommunerna att stärka förmågan att integrera totalförsvarsaspekter i sina planprocesser.”²⁵⁷ Länsstyrelsen Stockholm skriver att man under året kontinuerligt arbetat med att lyfta beredskaps- och totalförsvarsperspektivet i rådgivning, yttranden och samrådsmöten angående översikts- och detaljplaner, bland annat i samrådet för förslag till detaljplan för överdäckning av Stockholms centralstation.²⁵⁸ Länsstyrelsen Östergötland anger att man fortsatt att utreda och bidra till att skapa förutsättningar för Försvarsmaktens etablering i länet och för försvarsindustrins tillväxt utifrån tillämplig lagstiftning, främst plan- och bygglagen, miljöbalken och kulturmiljölagstiftningen. Möten på högsta ledningsnivå har genomförts i syfte att hantera komplexa infrastrukturrelaterade frågor med Trafikverket, kommuner och försvarsindustrin. Detta rapporteras ha gett resultat i prioriterade ärenden.²⁵⁹

²⁵⁵ Försvarsmaktens årsredovisning 2025, s. 162.

²⁵⁶ Försvarshögskolans årsredovisning 2025, s. 38.

²⁵⁷ Länsstyrelsen i Jönköpings län, Årsredovisning 2025, s. 106.

²⁵⁸ Länsstyrelsen Stockholms särskilda redovisning för civilt försvar 2025, 2026-01-04, s. 4.

²⁵⁹ Länsstyrelsen Östergötland, Särskild redovisning för civilt försvar, 2026-02-18, s. 1.

När det gäller att ställa krav vid offentliga upphandlingar, har vi inte sett några exempel på att denna styrning skulle ha slagit igenom brett i myndigheters upphandlingar. Enligt en enkät från Upphandlingsmyndigheten som avser 2025, svarade 14 procent av de statliga myndigheterna att de helt eller i hög grad beaktar försörjningstrygghets- och beredskapsaspekter *i planeringen av* upphandlingar. Detta är lägre än för kommuner (22 procent) och avsevärt lägre än regioner (69 procent). På en fråga om försörjningstrygghets- och beredskapsaspekter påverkar *utformningen av upphandlingarna*, svarar 15 procent av de statliga myndigheterna att de helt eller i hög grad gör det. Detta kan jämföras med 21 procent av kommunerna och 62 procent av regionerna.²⁶⁰

Däremot förekommer exempel om beredskapsupphandling, där Jordbruksverket 2025 inledde upphandling av beredskapslager av spannmål i de fyra nordligaste länen: ”Beredskapslagringen ska så långt som möjligt ske i form av så kallade omsättningslager. Det är en modell som innebär att staten tecknar avtal med leverantörer som redan idag hanterar spannmål. Staten köper initialt en viss mängd spannmål av leverantörer och betalar sedan för att kontinuerligt omsätta den. Den mängd som staten har köpt ska alltid finnas tillgänglig och staten ska ha full rätt att använda den vid behov.”²⁶¹

4.6 Gemensamt uppdrag till Försvarmakten och Myndigheten för civilt försvar

I inriktningsbeslutet ges ett gemensamt uppdrag till Försvarmakten och Myndigheten för civilt försvar. Uppdraget innehåller flera delar, som vi redovisar separat i detta avsnitt.

Styrning: Försvarmakten och Myndigheten för samhällsskydd och beredskap (MSB) ges i uppdrag att fortsatt främja och utveckla en samordnad planering inom totalförsvaret under perioden 2025–2030. (...) Försvarmakten och MSB ska föra en löpande dialog med beredskapsmyndigheterna under uppdraget. (...) Försvarmakten och MSB ska under perioden i sina respektive årsredovisningar redovisa till Regeringskansliet (Försvarsdepartementet) hur genomförandet av uppdraget fortskrider och vilka åtgärder de har vidtagit (s. 8).			
<i>Typ av krav:</i>	Förändring	<i>Uppföljningsbarhet:</i>	Medel
<i>Uppföljningsinformation:</i>	Begränsad	<i>Genomförande:</i>	Viss aktivitet

Myndigheten för civilt försvar redovisar att man tillsammans med Försvarmakten tagit fram gemensamma utgångspunkter för aktörerna inom

²⁶⁰ Upphandlingsmyndigheten, *Nationella upphandlingsenkäten 2025*, 2026-03-13.

²⁶¹ Jordbruksverket, *Årsredovisning 2025*, s. 32.

totalförsvaret, samt samarbetat i frågor om Natos krishanteringssystem och värdlandsstöd.²⁶² Vidare redovisar Försvarmakten ett antal åtgärder i de delar av årsredovisningen som rör samordnad totalförvarsplanering, varav flera rör den regionala nivån: ”Försvarmaktens militärregioner har under året fortsatt att utveckla och fördjupa totalförvarssamverkan och planering inom strukturen för det civila försvaret med särskilt fokus på de civilområdesansvariga länsstyrelserna.”²⁶³ Ett annat exempel är att formerna för hur civila aktörer kan ta del av Försvarmaktens regionala operationsplanering har utvecklats.²⁶⁴

Styrning: Försvarmakten och MSB ska särskilt bedöma hur samordningen av planeringen inom totalförsvaret behöver anpassas utifrån processer, krav och riktlinjer inom Nato. (s. 8).			
<i>Typ av krav:</i>	Förändring	<i>Uppföljningsbarhet:</i>	Medel
<i>Uppföljningsinformation:</i>	Begränsad	<i>Genomförande:</i>	Hög aktivitet

Försvarmakten och Myndigheten för civilt försvar har i ett gemensamt regeringsuppdrag tagit fram en modell för hur Natos krishanteringssystem (Nato Response System) kan implementeras i Sverige.²⁶⁵ Uppdraget har genomförts i samverkan med tio sektorsansvariga myndigheter och två civilområdesansvariga länsstyrelser.²⁶⁶ I detta ingår en modell för implementeringen av nödvändiga åtgärder (Response Measures) för omsättningen av Natos planer i totalförsvaret.²⁶⁷

Försvarmakten och Myndigheten för civilt försvar har även samarbetat om Natos nya koncept för värdlandsstöd, där det ingår att förhandla fram avtal med medlemsländerna utifrån de regionala planerna som ställer krav på varje nation om stöd. De två myndigheterna har även tagit initiativ till en nationell civil process för att stärka hur Sverige möter kraven samt genomfört ett flertal kunskapshöjande insatser.²⁶⁸ De har även samarbetat i frågor om Natos krishanteringssystem.²⁶⁹

²⁶² Myndigheten för civilt försvar, *Årsredovisning 2025*, s. 22.

²⁶³ *Försvarmaktens årsredovisning 2025*, s. 67.

²⁶⁴ *Ibid.*, s. 67.

²⁶⁵ Myndigheten för civilt försvar, *Årsredovisning 2025*, s. 22; *Försvarmaktens årsredovisning 2025*, s. 65.

²⁶⁶ Myndigheten för civilt försvar, *Årsredovisning 2025*, s. 22.

²⁶⁷ *Försvarmaktens årsredovisning 2025*, s. 67.

²⁶⁸ Myndigheten för civilt försvar, *Årsredovisning 2025*, s. 22.

²⁶⁹ *Ibid.*, s. 22.

Styrning: Inom ramen för uppdraget ska Försvarsmakten och MSB även ta fram gemensamma utgångspunkter som kan användas som stöd för beredskapsmyndigheternas planering (...). I denna del av uppdraget ingår att komplettera och konkretisera regeringens närmare inriktande planeringsförutsättningar enligt ovan. De gemensamma utgångspunkterna ska särskilt belysa dimensionerande typsituationer samt preciserade antaganden avseende möjliga händelseutvecklingar inför och vid höjd beredskap inklusive konsekvenser för samhället. För att få relevanta ingångsvärden om främst det väpnade angreppets konsekvenser för samhället ska samverkan ske med de myndigheter som enligt förordningen om statliga myndigheters beredskap är sektorsansvariga myndigheter, civilområdesansvariga länsstyrelser enligt förordningen (2022:525) om civilområdesansvariga länsstyrelser samt Myndigheten för psykologiskt försvar (s. 8–9).			
<i>Typ av krav:</i>	Tillstånd	<i>Uppföljningsbarhet:</i>	Hög
<i>Uppföljningsinformation:</i>	Begränsad	<i>Genomförande:</i>	Hög aktivitet

Försvarsmakten och Myndigheten för civilt försvar redovisade i september 2025 denna del av uppdraget genom dokumentet *Utgångspunkter för totalförsvaret 2025–2030*.²⁷⁰ Utgångspunkterna baseras på sju dimensionerande typsituationer som beskriver olika delar av en militär konflikt, samt vilka konsekvenserna kan bli för samhället av det.²⁷¹ Dokumentet utgör ett planeringsstöd för alla aktörer som deltar i totalförsvarsförberedelserna 2025–2030. Utgångspunkterna är i sin helhet öppna.

Angående samverkan för att få fram relevanta ingångsvärden, finns ingen sådan information i dokumentet eller i redovisningarna från Försvarsmakten eller Myndigheten för civilt försvar. Av dokumentet framgår att alla aktörer som på något sätt deltar i totalförsvarsförberedelserna, oaktat författningsreglerade uppgifter eller inte, ska kunna använda det för sin planering.²⁷² Myndigheten för civilt försvar bedömer att utgångspunkterna tagits emot väl av och fått bred spridning, till totalförsvarets aktörer på nationell, regional och lokal nivå.²⁷³

Vi konstaterar att framtagandet av de gemensamma utgångspunkterna är omhändertaget av Försvarsmakten och Myndigheten för civilt försvar. För

²⁷⁰ Försvarsmakten och Myndigheten för samhällsskydd och beredskap, *Utgångspunkter för totalförsvaret 2025–2030*, 2025-09-08.

²⁷¹ Myndigheten för civilt försvar, *Årsredovisning 2025*, s. 22.

²⁷² Försvarsmakten och Myndigheten för samhällsskydd och beredskap, *Utgångspunkter för totalförsvaret 2025–2030*, 2025-09-08, s. 6.

²⁷³ Myndigheten för civilt försvar, *Årsredovisning 2025*, s. 22.

att kunna säga något mer om hur dokumentet används av aktörerna inom totalförsvaret, och fungerar i deras arbete, skulle ytterligare underlag krävas. Några iakttagelser kan dock göras. Det är till exempel avsevärt vanligare att beredskapsmyndigheterna refererar till detta dokument i sina redovisningar än till regeringens inriktningsbeslut för totalförsvaret. Till exempel skriver E-hälsomyndigheten att man i sitt arbete för att säkerställa att läkemedelsförsörjning fungerar under höjd beredskap och krig utgår från *Utgångspunkter för totalförsvaret 2025–2030*.²⁷⁴ Vidare skriver Sveriges geologiska undersökning att man arbetar för att bygga en grundstruktur i enlighet med dessa utgångspunkter.²⁷⁵

Detta var alla styrningar för inriktningsbeslutet för totalförsvaret. I nästa kapitel summerar vi rapportens uppföljningar samt redovisar våra slutsatser.

²⁷⁴ E-hälsomyndigheten, *Årsredovisning 2025*, s. 41.

²⁷⁵ Sveriges geologiska undersökning, *Beredskapsmyndigheternas särskilda redovisning för civilt försvar 2025*, 2026–02, s. 1.

5. Samlade iakttagelser och slutsatser

5.1 Inledning

Försvarsbeslutet innehåller enligt MTFA cirka 600 *ställningstaganden* om hur totalförsvaret ska utvecklas. Regeringen omsätter genom olika beslut dessa ställningstaganden till *styrningar*, genom att ställa olika krav på myndigheterna att genomföra delar av försvarsbeslutet. Myndigheterna i sin tur omsätter styrningarna till *verksamhet* inom sina ansvarsområden.

I rapporten följer MTFA upp myndigheternas genomförande av försvarsbeslutet under 2025, utifrån styrningarna i de tre inriktningsbeslut – ett för det militära försvaret, ett för det civila försvaret och ett för totalförsvaret – som följde efter riksdagens försvarsbeslut. Inriktningsbesluten är centrala för genomförandet av försvarsbeslutet och innehåller tillsammans drygt hundra styrningar. Uppföljningen bygger på myndigheternas egna redovisningar.

Enligt uppdraget ska en heltäckande bild eftersträvas i det uppföljande arbetet. Ansatsen att följa upp myndigheternas genomförande av försvarsbeslutet utifrån de tre inriktningsbesluten, ger enligt MTFA en bred, om än inte fullständig, bild av genomförandet under 2025.

Ett delsyfte med denna rapport är att undersöka i vilken utsträckning det *går* att följa upp genomförandet av försvarsbeslutet baserat på informationen i myndigheternas årsredovisningar och de särskilda redovisningarna. Baserat på våra iakttagelser ger vi några förslag på hur krav på återrapporering skulle kunna underlätta uppföljningen av försvarsbeslutets genomförande.

5.2 Militärt försvar

5.2.1 Övergripande bild

I de gemensamma delarna som riktar sig till samtliga myndigheter i det militära försvaret, visar vår uppföljning att de under 2025 varit aktiva i att bidra till att öka Försvarsmaktens operativa förmåga. I de delar som handlar om att utveckla effektiva och ändamålsenliga arbetssätt, visar uppföljningen att myndigheterna vidtagit ett stort antal åtgärder.

I fråga om att försvarsmyndigheterna ska bidra till målet för det militära försvaret, går det inte att följa upp hur måluppfyllnaden förändrats under 2025. Däremot går det att i redovisningarna hitta flera exempel, såsom ökad

personell uppfyllnad i krigsförbanden och stora leveranser av materiel till Försvarsmakten, som talar för att flera militära förmågor stärkts under året.

I de delar som rör Försvarsmaktens krigsorganisation, visar vår uppföljning att Försvarsmakten under 2025 lagt grunden för ett nytt beredskapssystem. Myndigheten har även utvecklat redovisningen av krigsförbanden, med mer information och en tydligare koppling till de begrepp och element som används i Natos förmågeplaneringsprocess. I de delar som rör utveckling av ett ändamålsenligt förbandsomsättningsystem, innehåller redovisningarna inte tillräckligt med information för att bedöma utvecklingen under 2025.

Inom området personalförsörjning har tydliga steg tagits mot att kunna nå de ställda kraven under försvarsbeslutsperioden. Det gäller ökningen av antalet individer som genomgår grundutbildning med värnplikt, liksom antalet studerande på de olika officersutbildningarna på grundläggande nivå. Ungefär tre gånger så många värnpliktiga repetitionsutbildades under 2025 som året före. Uppföljningen visar också att flera av myndigheterna vidtagit åtgärder för att behålla och öka andelen kvinnor, men att ökningen under året totalt sett var liten, en procentenhet.

Inom materieförsörjningen visar uppföljningen att myndigheterna tagit steg i avsikt att göra processen mer effektiv och att tydligare uppmärksamma jämställdhetsaspekter. Exempel på detta är ett nytt regelverk för materiel-data, en förtydligad ansvarsfördelning och en utvecklad kroppsmåttmätning för personlig utrusning. Leveranser av JAS 39 Gripen E, Patriot och Archer under året har inneburit betydande förstärkningar för krigsorganisationen. Uppföljningen visar även att flera utmaningar kvarstår, bland annat kopplat till den växande efterfrågan på materiel.

Inom infrastrukturförsörjning pekar uppföljningen på att Försvarsmakten, FMV och Fortifikationsverket har tagit flera steg för att skapa effektivare processer i och mellan myndigheterna. Myndigheterna har även tagit arbetet med NSIP vidare genom både interna och myndighetsöverskridande aktiviteter. MTFA har inte kunnat utläsa hur Försvarsmakten arbetar för en sammanhållen långsiktig planering av infrastruktur, men kan konstatera att Försvarsmakten lyfter risker som kan påverka i vilken omfattning styrningarna kan omsättas över försvarsbeslutsperioden.

I de delar som rör forskning, främjande av försvarsinnovation och nyttjande av ny teknik, visar uppföljningen att myndigheterna inom det militära försvaret under året ökat omfattningen av aktiviteter och att dessa även engagerar flera typer av aktörer än tidigare. Utifrån redovisningarna går det

dock inte att dra några slutsatser om hur utvecklingstakten eller kravställningsarbetet har förändrats.

Försvarsmaktens förutsättningar för att förmedla sina behov av stöd bedöms ha förbättrats genom beredskapsmyndigheternas deltagande i Försvarsmaktens operativa planering, samt genom det arbete som gjorts under 2025 med planeringen för världlandsstöd i en Natokontext.

5.2.2 Möjligheten att följa upp genomförandet

En av utmaningarna med att följa upp genomförandet av styrningarna riktade till det militära försvaret, är att Försvarsmakten står för en mycket stor andel av den verksamhet som försvarsmyndigheterna sammantaget bedriver. Här skulle någon form av viktning behöva göras i uppföljningen för att beakta detta förhållande.

I uppföljningen av inriktningsbeslutet för militärt försvar bedömer MTFA att tillgången till uppföljningsinformation i myndigheternas årsredovisningar är *god* för två femtedelar av styrningarna, *begränsad* för två femtedelar och *otillräcklig* för en femtedel. Årsredovisningarna är därför inte tillräckliga som underlag för att göra en uppföljning av genomförandet, men innehållet ger ändå en bild av myndigheternas aktiviteter under året för att omhänderta styrningarna. Vår bedömning är att årsredovisningarna bidrar med mer uppföljningsinformation än förväntat givet att majoriteten av styrningarna i inriktningsbeslutet saknar uttalade återrapporteringskrav.

För de styrningar i inriktningsbeslutet för totalförsvaret som träffar försvarsmyndigheterna bedömer MTFA att tillgången till uppföljningsinformation är *god* i för en tiondel av styrningarna, *begränsad* för drygt hälften och *otillräcklig* för en dryg tredjedel. Jämfört med styrningarna ur inriktningsbeslutet för militärt försvar, ger årsredovisningarna sammantaget mindre information som kan användas för att följa upp genomförandet.

Sammantaget för de två inriktningsbeslut som träffar myndigheterna i det militära försvaret bedömer vi att tillgången till uppföljningsinformation är *god* för en knapp tredjedel av styrningarna, *begränsad* för knappt hälften av styrningarna och *otillräcklig* för en fjärdedel av styrningarna.

Vad gäller det faktiska genomförandet av styrningarna i inriktningsbeslutet för militärt försvar, bedömer vi att myndigheternas aktivitet varit *bög* i lite mer än hälften av fallen. För en femtedel av styrningarna bedömer vi att en *viss aktivitet* skett under 2025. För en dryg fjärdedel bedömer MTFA att det är *oklart* vilka aktiviteter som genomförts.

MTFA:s bedömning om genomförandet av styrningarna i inriktningsbeslutet för totalförsvaret, är att aktiviteten inom det militära försvaret varit *hög* för hälften av styrningarna. För en tiondel ger redovisningarna bilden av en *viss aktivitet*. För två femtedelar av styrningarna bedömer MTFA att det är oklart i vilken utsträckning de omsatts i aktiviteter hos försvarsmyndigheterna.

Vad gäller försvarsmyndigheternas genomförande av de två inriktningsbesluten har vi för drygt hälften av styrningarna sammantaget angett *hög aktivitet* och för en knapp femtedel av styrningarna sett *viss aktivitet*. För knappt en tredjedel av styrningarna är det *oklart* i vilken mån myndigheterna arbetat med styrningarna.

5.3 Civilt försvar

5.3.1 Övergripande bild

MTFA har följt upp alla styrningar som bedömts vara relevanta för civilt försvar i inriktningsbesluten. Det har gjorts för samtliga 67 beredskapsmyndigheter. MTFA bedömer att det ger en god översikt över försvarsbeslutets genomförande under 2025. Många beredskapsmyndigheter är i redovisningarna öppna med vad de har för kvarstående utmaningar och hinder för att utveckla sin del av det civila försvaret. Denna öppenhet talar för att den bild på aggregerad nivå som framträder av genomförandet av försvarsbeslutet under 2025 är rättvisande, även om det skulle finnas enskildheter i behov av justering eller komplettering.

Sammantaget bedömer MTFA att myndigheterna bedrivit ett brett och aktivt arbete under 2025 som har förutsättningar att leda närmare målet för det civila försvaret. Vi tar då fasta på att myndigheterna generellt beskriver en positiv trend i arbetet med att bidra till att uppnå riksdagens mål, vilket MTFA anser bekräftas av deras samlade aktivitet. Samtidigt anger många myndigheter att utvecklingsbehoven ännu är omfattande och att mycket arbete ännu återstår.

Ett undantag, åtminstone generellt sett, är de sex nya beredskapsmyndigheter och två nya beredskapssektorer som inrättades i juli 2025. För dessa präglades arbetet av att hitta sin roll i den nya strukturen och anpassa sig till den. De bör dock kunna dra nytta av att många andra myndigheter redan har gått igenom samma process.

I sin särskilda redovisning ska myndigheterna uppge hur deras huvudsakliga åtgärder 2025 bidragit till att nå målet för det civila försvaret. Vissa redovisar endast vilket delmål som träffas av en åtgärd, andra även hur den bidrar till

att uppnå målet. Inte någon myndighet bedömer *hur mycket* åtgärden bidragit till att nå målet.

I inriktningsbeslutet anges att myndigheternas arbete med planering och förberedelse inför höjd beredskap ska genomföras i syfte att stärka förmågan och öka takten i utvecklingen av det civila försvaret. För att hjälpa myndigheterna att inrikta verksamheten anges sju specifika uppgifter som regeringen anser att myndigheterna *särskilt* ska arbeta med under perioden.

MTFA bedömer att aktiviteten hos beredskapsmyndigheterna har varit hög i genomförandet av fyra av dessa under 2025 (något kortade nedan):

- förbereda sig för att kunna hantera de initiala konsekvenserna av ett krig och kunna ge stöd till det militära försvaret inklusive allierade militära styrkor
- verka för att aktörer inom det civila försvaret med ansvar för samhällsviktig verksamhet säkerställer tillgång till nödvändiga varor och tjänster, skapar möjlighet att upprätthålla eller ställa om produktion samt distribuera nödvändiga varor och tjänster
- vidta konkreta åtgärder som ger direkt ökad förmåga att kunna hantera konsekvenserna av ett väpnat angrepp
- beakta Försvarsmaktens förmedlade behov av stöd som underlag för planering och utveckling av verksamhet.

För en av de sju styrningarna ser MTFA en viss aktivitet hos myndigheterna. Det gäller den om att säkerställa att förmåga utvecklas även på längre sikt för att uppnå uthållighet för att klara en längre period av kris eller krig. Myndigheterna skriver däremot inget om att ”tillvara de möjligheter” som följer av Natos civila förmågekrav och resiliensmålsättningar. Det kan därmed vara så att de inte har prioriterat denna styrning under 2025, men det kan också vara så att myndigheterna inte sett uppenbara möjligheter ”att tillvarata” som följer av Natos krav och mål. Det kan även vara så att de haft svårt att tolka innebörden av styrningen. Sedan finns förstås möjligheten att de myndigheter som är berörda trots allt arbetat aktivt med den, utan att nämna det i sina redovisningar. Det som talar emot det, är att andra styrningar är desto mer välbeskrivna där. Vad flera myndigheter däremot redovisar, är att de satt sig in i vilka av Natos krav som träffar dem.

Det redovisas heller ingenting om styrningen att ”bidra till den planeringsprocess för förmågeutveckling som Myndigheten för civilt försvar håller

samman”. Därmed är det oklart i vilken grad myndigheterna bidragit till den processen.

Direkt efter dessa sju strecksatser, följer en styrning om att myndigheterna vid genomförandet av uppdraget ska beakta ett jämställdhetsperspektiv, där det är relevant. Den styrningen bedömer MTFA inte har fått genomslag i myndigheternas redovisningar under 2025. Förutom för länsstyrelserna – vilket beror på att de har ett särskilt uppdrag om att beakta jämställdhetsperspektivet inom civilt försvar. För övriga myndigheter är det tänkbart att jämställdhetsperspektivet fått stå tillbaka i den inledande, ”akuta” fasen av uppbyggnaden av civilt försvar, men får mer genomslag senare under försvarsbeslutsperioden när ett mer förvaltande skede kanske inträder. Det fortsatta arbetet med uppföljning får visa om så är fallet.

5.3.2 Möjligheten att följa upp genomförandet

En generell svårighet med att följa upp styrningar för beredskapsmyndigheterna är att de är så många som 67, och bedriver så olika verksamheter att de kan träffas i väldigt olika grad av en styrning. Det gör det svårt att ge precisa, sammanfattande svar för en styrnings genomförande inom det civila försvaret.

I uppföljningen av inriktningsbeslutet för civilt försvar bedömer MTFA att tillgången till uppföljningsinformation i myndigheternas redovisningar är *begränsad* för fyra femtedelar av styrningarna och *otillräcklig* för en femtedel. I motsvarande uppföljning för inriktningsbeslutet för totalförsvaret, bedömer vi att för drygt två tredjedelar av styrningarna som träffar beredskapsmyndigheterna är uppföljningsinformation *begränsad* och för knappt en tredjedel *otillräcklig*.

Sammantaget för styrningarna som träffar beredskapsmyndigheterna i de två inriktningsbesluten, bedömer MTFA att uppföljningsinformationen är *begränsad* för tre fjärdedelar av styrningarna och *otillräcklig* för en fjärdedel av dem. Inte i något fall har den bedömts vara *god*.

En förklaring till att tillgången till uppföljningsinformation inte i något fall bedömts vara *god*, kan vara att myndigheterna inte har återrapporteringskrav som följer styrningarna i inriktningsbesluten. Därmed är vi oftast hänvisade till att leta efter angränsade information som kan kasta ljus över om och hur myndigheten genomfört styrningen. Ett annan förklaring är att när beredskapsmyndigheterna är så många som 67, kommer det att variera markant hur tydlig deras redovisning är, så länge detaljerade återrapporteringskrav saknas. Att uppföljningsinformationen bedöms vara

otillräcklig, kan även bero på att styrningen har en låg grad av tydlighet och därmed blir svårtolkad för myndigheterna.

Vad gäller beredskapsmyndigheternas genomförande av styrningarna i inriktningsbeslutet för civilt försvar under 2025, har vi för tre femtedelar av styrningarna bedömt aktiviteten som *hög* bland myndigheterna som grupp. Det betyder inte att den varit hög hos varenda en av dem, men vår sammanlagda bild är att aktiviteten varit hög för att genomföra styrningen. För en tiondel av styrningarna har vi angett *viss aktivitet* och för en knapp tredjedel *oklart*. Att aktiviteten bedömts vara oklar, rymmer både möjligheten att den varit låg eller obefintlig under 2025, men också att aktivitet pågått utan att det har redovisats. Det är i sig inget konstigt – allt tas inte upp i årsredovisningar eller särskilda redovisningar.

Motsvarande siffror för genomförandet av styrningarna i inriktningsbeslutet för totalförsvaret, är följande: *hög aktivitet* för två femtedelar av styrningarna *viss aktivitet* för, och *oklart* för en dryg tredjedel.

Om vi summerar myndigheternas genomförande av alla styrningar i de två inriktningsbesluten som träffar beredskapsmyndigheterna, har MTFA för knappt hälften av styrningarna angett *hög aktivitet*, för en femtedel *viss aktivitet*, och för en tredjedel *oklart*. I nästan samtliga fall där aktiviteten bedömts vara oklar, har uppföljningsinformationen ansetts vara otillräcklig. Här skulle en annan typ av informationsinhämtning behövas, såvida inte årsredovisningarna och de särskilda redovisningarna utvecklas.

5.3.3 Utmaningar och hinder

Det finns vissa hinder och utmaningar som nämns av myndigheterna i arbetet med att utveckla det civila försvaret. Vi pekar nedan på några återkommande mönster i redovisningarna.

Flera nämner problem med att rekrytera personal till tjänster inom civilt försvar. Branschen har vuxit kraftigt på kort tid, och som en följd har det uppstått problem att dels rekrytera, dels behålla personal. Att döma av redovisningarna för 2025 är utbud och efterfrågan ännu inte i balans, åtminstone inte på sina håll i landet. Till exempel nämner flera länsstyrelser problem med hög personalomsättning och med att rekrytera. Då kan man anta att även kommunerna i de länen har samma problem.

Vidare skriver Myndigheten för civilt försvar att aktörerna i hög utsträckning efterfrågar stöd och vägledning i frågor som rör personalförsörjning och att planera för att bemanna sin krigsorganisation.²⁷⁶

Flera myndigheter nämner behov av dyra investeringar som hinder för utveckling, däribland för fysiskt skydd och bevakning, alternativa ledningsplatser, teknisk utrustning, säkra system för att kommunicera, samt ny eller ombyggnation av infrastruktur.

Länsstyrelsen Östergötland skriver till exempel att utvecklingsbehoven på sikt är omfattande gällande säkerhetsskydd och signalskydd. Att möta kraven inom särskilt fysisk säkerhet beskrivs som kompetens-, kostnads- och tidskrävande. Kraven på fysisk säkerhet för säkerhetskänslig verksamhet är höga och medför utmaningar på grund av höga investeringskostnader, myndighetens begränsningar i längd av hyresavtal och att beredskapsmyndigheter är hänvisade till privata fastighetsägare.²⁷⁷

Ett annat hinder handlar om roller och mandat. Länsstyrelsen Stockholm skriver tydligt om det: ”Länsstyrelsen saknar fortsatt uppdrag med tydliga förmågemål utöver de krav som ställs på den egna organisationens förmåga att fortsätta verka under krigssituationer. Förtydliganden av länsstyrelsens roll gentemot sektorsmyndigheterna och konkreta uppdrag och mål skulle underlätta arbetet betydligt.”²⁷⁸ Övriga är inte så tydliga, men det förekommer exempel som att det finns ”utvecklingsbehov avseende vilken samverkan som bör genomföras på regional respektive högre regional nivå”.²⁷⁹

MTFA har i tidigare rapporter pekat på oklarheter i roller, ansvar och mandat inom den nya strukturen för civilt försvar. Bland annat skrev MTFA i slutredovisningen av uppdraget att följa upp och utvärdera implementeringen av denna reform: ”Aktörerna i strukturen söker fortfarande efter förtydliganden kring roller, ansvar och uppgifter. Och myndigheterna i strukturen har olika uppfattning om hur strukturen som helhet ska fungera.”²⁸⁰ Även Riksrevisionen har rekommenderat att åtgärda otydligheter i ansvarsfördelningen.²⁸¹ Vissa av oklarheterna har efterhand hanterats, men redovisningarna för 2025 antyder att flera ännu återstår. En

²⁷⁶ Myndigheten för civilt försvar, *Årsredovisning 2025*, s. 27.

²⁷⁷ Länsstyrelsen i Östergötlands län, *Årsredovisning 2025*, s. 93.

²⁷⁸ *Länsstyrelsen Stockholms särskilda redovisning för civilt försvar 2025*, 2026-01-0, s. 11.

²⁷⁹ Länsstyrelsen i Östergötlands län, *Årsredovisning 2025*, s. 93.

²⁸⁰ MTFA, *Möjligheter och utmaningar med den nya strukturen*, 2025-12-01, 2023–110.

²⁸¹ Riksrevisionen, *Den statliga styrningen av det civila försvarets uppbyggnad*, 2025-02-27.

statlig utredning tillsattes i september 2025 som ska arbeta med en del av dessa frågor och slutredovisa senast i mars 2027.²⁸²

Till sist – av redovisningarna framträder en bild av att många myndigheter skulle ha velat komma betydligt längre med att involvera näringslivet i beredskapsarbetet än vad som var fallet vid utgången av 2025.

5.4 Förslag för utvecklad uppföljningsinformation

De tre inriktningsbesluten är centrala för genomförandet av försvarsbeslutet men innehåller få återrappporteringskrav. Utifrån den uppföljning MTFA gjort bedömer vi att tillgången till uppföljningsinformation i försvarsmyndigheternas årsredovisningar är *begränsad* eller *otillräcklig* för drygt två tredjedelar av styrningarna i inriktningsbesluten som träffar dem. För beredskapsmyndigheterna bedömer vi att tillgången till uppföljningsinformation i deras årsredovisningar och särskilda redovisningar är *begränsad* eller *otillräcklig* för samtliga styrningar som träffar dem. Skillnaden avspeglar främst det faktum att en större andel av styrningarna som träffar det militära försvaret är mer konkreta, vilket i sin tur underlättar uppföljningen.

Den sammantagna tillgången till information i myndigheternas redovisningar är inte tillräcklig för att bedöma i vilken utsträckning de tre inriktningsbesluten i sin helhet fått genomslag i myndigheternas verksamhet. Ett sätt att underlätta uppföljningen av försvarsbeslutet är att förändra och utvidga kraven på återrappportering för styrningarna i inriktningsbesluten. Förbättrade förutsättningar för uppföljning måste dock vägas mot den ökade rapporteringsbörda för myndigheterna som detta skulle innebära.

I uppföljningen av 2025 års genomförande har MTFA identifierat några *grupper* av styrningar där vi bedömer att utvidgade återrappporteringskrav kan ge en stor positiv effekt på förutsättningarna för uppföljning. Detta genom att öka tillgången på uppföljningsinformation inom områden där vi idag bedömer att tillgången till information sammantaget är begränsad eller otillräcklig.

- I inriktningsbeslutet för det militära försvaret finns två sådana grupper. Den första är styrningarna under rubriken *Materielförsörjning av det militära försvaret* och den andra är styrningarna under rubriken

²⁸² Dir. 2025:86. *En ändamålsenlig och effektiv styrning av förvaltningsmyndigheter under krig och krigsrelaterade förhållanden.*

Forskning, utveckling, försvarsinnovation och digitalisering inom försvarsområdet. (Se avsnitt 2.5 och 2.7.)

- I inriktningsbeslutet för det civila försvaret handlar det om de *sju strecksatser* som regeringen angivit att beredskapsmyndigheterna särskilt ska arbeta med. (Se avsnitt 3.3.)
- I inriktningsbeslutet för totalförsvaret finns två sådana grupper. Den första är styrningarna under rubriken *Uthållighet och förmåga till omställning* och den andra är styrningarna under rubriken *Totalförsvaret är en angelägenhet för hela samhället*. (Se avsnitt 4.4 och 4.5.)

Källförteckning

Författningar

Förordning (2022:1768) med instruktion för Myndigheten för totalförsvarsanalys.

Förordning (2024:1333) med instruktion för Försvarsmakten.

MSBFS 2025:4 föreskrifter och allmänna råd om statliga myndigheters uppgifter inför och vid höjd beredskap.

Regeringsbeslut och kommittédirektiv

Arbetsmarknadsdepartementet, *Regleringsbrev för budgetåret 2025 avseende Arbetsförmedlingen*, regeringsbeslut I:1 2025-03-06, A2025/00282.

Dir. 2025:86. *En ändamålsenlig och effektiv styrning av förvaltningsmyndigheter under krig och krigsrelaterade förhållanden.*

Finansdepartementet, *Regleringsbrev för budgetåret 2024 avseende länsstyrelserna*, regeringsbeslut III:11 2023-12-21, Fi2023/00435 m.fl.

Försvarsdepartementet, *Gemensamma förutsättningar för utvecklingen av totalförsvaret 2025–2030*, regeringsbeslut I:16 2024-12-19, Fö2024/02054 (delvis).

Försvarsdepartementet, *Inriktning för det civila försvaret 2025–2030*, regeringsbeslut I:14, 2024-12-19, Fö2024/02054.

Försvarsdepartementet, *Inriktning för det militära försvaret 2025–2030*, regeringsbeslut I:16 2024-12-19, Fö2024/02054 (delvis).

Försvarsdepartementet, *Instruktion för myndigheters verksamhet i Nato*, regeringsbeslut I:17, 2024-12-19, Fö2024/02069, s 15–16.

Försvarsdepartementet, *Regleringsbrev för budgetåret 2025 avseende Myndigheten för totalförsvarsanalys*, regeringsbeslut I:2 2024-12-19. Fö2024/00407, Fö2024/00935 (delvis), Fö2024/01619, m.fl.

Försvarsdepartementet, *Regleringsbrev för budgetåret 2025 avseende Försvarets materielverk*, regeringsbeslut I:9 2024-12-19, Fö2023/01749 Fö2024/00454 Fö2024/00935 (delvis) m.fl.

Försvarsdepartementet, *Regleringsbrev för budgetåret 2025 avseende Försvarmakten*,
regeringsbeslut I:7 2024-12-19, Fö2023/01262 Fö2023/01517
Fö2023/01843 m.fl.

Försvarsdepartementet, *Uppdrag till Myndigheten för samhällsskydd och beredskap
att göra en samlad bedömning av förmågan inom det civila försvaret*, regeringsbeslut
II:4, 2025-10-23, Fö2025/01013 (delvis).

Försvarsdepartementet, *Uppdrag till Försvarets materielverk avseende
försörjningssäkerhet och produktionskapacitet för ammunition och sprängämnen*,
regeringsbeslut I:2 2025-04-30, Fö2025/00771

Rapporter och redovisningar

Domstolsverket, *Samlad redovisning för civilt försvar*, 2026-02-19,
DOV 2026/98.

E-hälsomyndigheten, *Årsredovisning 2025*, 2026-02-11, Dnr 2025/06734

Finansinspektionen, *Planeringsinriktning för finansiella företag*, 2025-11-13,
Dnr 25-30875.

FMV, *Försvarets materielverks årsredovisning 2025*, 2026-02-20, 25FMV5605-6.

FOI, *Årsredovisning 2025*, 2026-02-20, FOI-2026-205.

Folkhälsomyndigheten, *Beredskapsmyndigheternas särskilda redovisning för civilt
försvar 2025*, 2026-02-22, Dnr 02670-2025.

Fortifikationsverket, *Årsredovisning 2025*, 2026-02-18.

Försvarets radioanstalt, *Årsrapport 2025*, u.å.

Försvvarshögskolan, *Försvvarshögskolans årsredovisning 2025*, 2026-02-17,
Ö 517/2025.

Försvvarsmakten och Myndigheten för samhällsskydd och beredskap,
Utgångspunkter för totalförsvaret 2025-2030, 2025-09-08, FM2025-19772:2,
MSB 2025-08877.

Försvvarsmakten, *Försvvarsmaktens årsredovisning 2025*, 2026-02-20,
FM2025-744:34.

Försäkringskassan, *Försäkringskassans särskilda redovisning för civilt försvar*,
2026-02-19, FK 2024/027959.

Jordbruksverket, *Årsredovisning 2025*, 2026-02-23, OVR778.

Kustbevakningen, *Årsredovisning 2025*, 2026-02-20, Dnr 2025–2489.

Lantmäteriet, *Lantmäteriets särskilda redovisning civilt försvar 2025*, 2026-02-16, LM2026/006859.

Livsmedelsverket, *Årsredovisningen 2025*, 2026-02-19, MSB2652.

Länsstyrelsen Blekinge län, *Beredskapsmyndigheternas särskilda redovisningar för civilt försvar*, 2026-01-13, Dnr 4635-2025-2.

Länsstyrelsen Dalarnas län, *Sammanfattande promemoria gällande särskild redovisning för civilt försvar*, 2026-02-10, Dnr 6096–2025.

Länsstyrelsen Dalarnas län, *Årsredovisning 2025*, 2026–02, Dnr 106–1265–2026.

Länsstyrelsen Gotlands län, *Länsstyrelsen i Gotlands läns särskilda redovisning för civilt försvar 2025*, 2026-02-18, Dnr 3789–2025.

Länsstyrelsen Gotlands län, *Årsredovisning 2025*, 2026–02, Dnr 502–2026.

Länsstyrelsen i Östergötlands län, *Årsredovisning 2025*, 2026–02, Dnr 2449–2026.

Länsstyrelsen Jämtlands län, *Årsredovisning 2025*, Dnr 374–2026.

Länsstyrelsen Jönköpings län, *Beredskapsmyndigheternas särskilda redovisning för civilt försvar 2025 – Jönköpings län*, 2026-02-19, Dnr 7603–2025.

Länsstyrelsen Kalmar län, *Särskild redovisning för civilt försvar*, 2026-02-19, Dnr 528–2026.

Länsstyrelsen Kronobergs län, *Särskild redovisning civilt försvar 2025*, 2026-02-11, Dnr 5947–2025.

Länsstyrelsen Kronobergs län, *Årsredovisning 2025*, 2026–02, Dnr 106-1174-2026.

Länsstyrelsen Skånes län, *Årsredovisning 2025*, 2026-02-18, Dnr 3812–2026.

Länsstyrelsen Stockholms län, *Länsstyrelsen Stockholms särskilda redovisning för civilt försvar 2025*, 2026-01-04, Dnr 47705–2025.

Länsstyrelsen Västra Götalands län, *Särskild redovisning civilt försvar för verksamhetsåret 2025*, 2026-02-16, Dnr 457-37420-2025.

Länsstyrelsen Värmlands län, *Länsstyrelsen Värmlands särskilda redovisning civilt försvar*, 2026-02-16, Dnr 8345–2025.

Länsstyrelsen Västerbottens län, *Årsredovisning 2025*, 2026–02, Dnr 106-875-2026.

Länsstyrelsen Östergötlands län, *Särskild redovisning för civilt försvar*, 2026-02-18, Dnr 15635–2025.

Myndigheten för civilt försvar, *Lista med de viktigaste samhällsfunktionerna*, 2026–02, MCF0018.

Myndigheten för civilt försvar, *Redovisning av regeringsuppdrag att göra en samlad bedömning av förmågan inom det civila försvaret*, 2026-04-29, MSB 2025-12146.

Myndigheten för civilt försvar, *Särskild redovisning för civilt försvar 2025*, 2026-02-20, MCF2026–02170.

Myndigheten för civilt försvar, *Årsredovisning 2025*, 2026–02, MSB2652.

Myndigheten för totalförsvarsanalys, *Försvarsbeslutets anatomi*, PM 2026:1, 2026-02-17, Dnr 2025–35.

Myndigheten för totalförsvarsanalys, *Myndigheternas processer för styrning, uppföljning och återrapportering*, 2025-10-14, Dnr 2025–55.

Myndigheten för totalförsvarsanalys, *Möjligheter och utmaningar med den nya strukturen*, 2025-12-01, Dnr 2023–110.

Myndigheten för totalförsvarsanalys, *Rekommendationer för effektiv ekonomisk styrning av civilt försvar*, Rapport 2026:3, 2026-05-07, Dnr 2025–119.

Naturvårdsverket, *Särskild redovisning för civilt försvar*, 2026-02-19, NV-09546-24.

Plikt- och prövningsverket, *Plikt- och prövningsverkets årsredovisning 2025*, 2026-02-19.

Polismyndigheten, *Årsredovisning 2025*, 2026-02-20, Dnr A196.151/2025.

Post- och telestyrelsen, *Särskild redovisning för civilt försvar 2025*, 2026-02-04, Dnr 25–17496.

Riksantikvarieämbetet, *Särskild redovisning civilt försvar för 2025*, 2026-02-19, RAÄ–2025–2552.

Riksbanken, *Årsredovisning för Sveriges riksbank 2025*, 2026-02-10, Dnr 2025-00990.

Riksrevisionen, *Den statliga styrningen av det civila försvarets uppbyggnad*, 2025-02-27, Dnr 2023/0999.

Socialstyrelsen, *Socialstyrelsens särskilda redovisning för civilt försvar 2025*, 2026-02-17, Dnr 10.2-24304/2025.

Socialstyrelsen, *Årsredovisning 2025*, 2026-02-20, Dnr 2026-2-10043.

Statens servicecenter, *Staten servicecenters särskilda redovisning för civilt försvar 2025*, 2026-02-18, Dnr 2025-01636-2.8.2.

Strålsäkerhetsmyndigheten, *Strålsäkerhetsmyndighetens särskilda redovisning för civilt försvar 2025*, 2026-02-18, Dnr SSM2025-9222-7.

Strålsäkerhetsmyndigheten, *Årsredovisning 2025*, 2026-02-20, SSM2025-9222-9.

Sveriges geologiska undersökning, *Beredskapsmyndigheternas särskilda redovisning för civilt försvar 2025*, 2026-02.

Trafikverket, *Särskild redovisning för civilt försvar 2025*, 2026-01-30, TRV 2025/65161.

Trafikverket, *Årsredovisning 2025*, 2026-02-20, TRV 2025/9586.

Transportstyrelsen, *Sammanfattning av särskild redovisning för civilt försvar 2025*, 2026-02-19, TSG 2025-9383.

Upphandlingsmyndigheten, *Nationella upphandlingsenkäten 2025*, 2026-03-13.

Webbsidor

Regeringskansliet, *Regeringen fattar beslut för att stärka försvarsindustrisamarbetet mellan Sverige och Ukraina* (2025-10-24).

<https://www.regeringen.se/pressmeddelanden/2025/10/regeringen-fattar-beslut-for-att-starka-forsvarsindustrisamarbetet-mellan-sverige-och-ukraina/> (hämtad 2026-05-05).

Tidigare redovisningar inom regeringsuppdraget Utvärdering av totalförsvarsbeslutet

Myndigheten för totalförsvarsanalys har tidigare redovisat följande rapporter inom regeringsuppdraget om att följa upp och utvärdera genomförandet av totalförsvarsbeslutet för 2025–2030 (senaste publiceringarna först):

- ***Rekommendationer för effektiv ekonomisk styrning av civilt försvar*** – delredovisning 3 av regeringsuppdraget om utvärdering av totalförsvarsbeslutet.
Diarienummer: 2025–119
Datum: 2026-05-07
Serie: Rapport 2026:3
- ***Försvarsbeslutets anatomi – förutsättningar för att följa upp försvarsbeslutet 2025–2030.*** Delredovisning 2 av regeringsuppdraget om utvärdering av totalförsvarsbeslutet.
Diarienummer: 2025–35
Datum: 2026-02-17
Serie: PM 2026:1
- ***Myndigheternas processer för styrning, uppföljning och återrapportering.*** Delredovisning 1 av regeringsuppdraget om utvärdering av totalförsvarsbeslutet.
Diarienummer: 2025–55
Datum: 2025-11-14